Ferhan Şensoy

RUM MEMET

ORTAOYUNCULAR YAYINLARI/13

Birinci Basım / Mart 2002
İkinci Basım / Nisan 2002
Üçüncü Basım / Mayıs 2002
Dördüncü Basım / Haziran 2002

Kapak / Ferhan Şensoy

Dizgi ve Baskı / Nobel Matbaacılık
Tel: 0212 - 798 23 57-60

ISBN / 975-7904-09-0

© Ferhan Şensoy
(Her hakkı yazarına aittir. Kitabı tanıtıcı ya da eleştiri yazıları dışında, yayıncı izni olmadan hiç bir biçimde, hiç bir bölümü kullanılamaz.)

ORTAOYUNCULAR
SANAT GÖSTERİLERİ VE YAYINCILIK A.Ş.
İstiklal Cad. 140 80060 - Beyoğlu-İSTANBUL
Tel/ 212- 2511865 Fax/ 212- 2444327
www.ortaoyuncular.com

FERHAN ŞENSOY

RUM MEMET

RUM MEMET

Kabına sığamıyor, gereksizce devingen, çok neşeli bir çocuk. Sürekli espri yapıyor. Hepsi gülünesi değil, kimisi espri değil, o öyle sanıyor, varsın sansın, keyfi gıcır, kahkahalar atıyor. Durup dururken, ortada fol yok, yumurta karaborsayken o gülmekten boğulacak bir hale gelebiliyor. Deli gibi bir gülme özlemiyle kıvrandığı kesin. Bundan, eski gülememişliklerinin biriktiği teşhisine gidebiliriz, ancak bu sıcakta niye şimdi buradan kalkıp öyle pisi pisine kiyatrist ortamlara yolculuğa çıkıyoruz? Teşhisi koyunca tedavisi konusu gündeme gelecek. Doktoru değilim ya bu çocuğun! Efendi gibi oturmuşuz denize karşı. Hava aşırı sıcak, nem oranı üst düzey, çoçuk neşeli. Bozmayalım onun iot kokulu, pupa yelken keyfini.

Ancak biz bozmasak da, bu neşenin içinden birdenbire bir hüzün bulutu geçiyor, dalıp ıraklara gidiyor bakışları. Sesi soluğu kesiliyor, bir sigara yakıyor, efkârla üflüyor dumanını. Dalgalara biniyor, karşı kıyılara vuruyor, sonra imbatla geri geliyor ona kaşlarını çattıran düşünceleri. Hüzünle yoğrulup ince kıyıl-

mış bir dalgınlık çöküyor suratına. Kısa sürüyor bu suskunluğu, hemen yine eski şen şakraklığına kavuşuyor.

Önü coca-cola armalı bir kırmızı fanilayla bütünleşmiş, elinde cep telefonu, ayağında sandalet, ona buna laf atıyor limanda. Hafif kemer burunlu, kumral, fıldır gözlü, biraz tombiş bir çocuk Memet. Çocuk dediğim 24 yaşında.

-Kilo aldık ağbi. Sen beni top oynarken görücektin!

diyor. Sürekli çalan cep telefonuna, genelde rumca, arasıra ingilizce yanıt veriyor. Telefonu kapatınca benimle türkçe konuşuyor. Türkçe konuşmaktan gözle görülür bir zevk alıyor. Gelen geçen rumları yoldan çevirip beni onlarla tanıştırıyor, kim olduğumu anlatmaya uğraşıyor. Rumlar pek bir şey anlamıyorlar, o da uzun uzun anlatmaya uğraşmıyor:

-Ela ela!

diye başlayan uzun bir rumca cümleyle, el kol işaretleriyle yol ediyor onları.

-Cahil bunlar ağbi!

diye, sırıtıyor bana.

1975'de, bizim İstanköy dediğimiz Kos adasında doğmuş Memet Foutsumiyadis. Fout dedikleri, bildiğimiz bot, bot da bi bok demek değil bizim dilimizde, o da gayet hrıstiyan bir söz, çizmenin kısası

yani... Asıl soyadları Çizmeci, savaşın ardından adalara helenistik yağmur yağmış, onlar sınırın o tarafında kalmışlar, soyisim rumca olmuş. Her iki dili de, şakır şakır konuşuyor. Rumcası, türkçesinden daha iyi, daha hızlı ve akıcı. Rumca espri satışı daha kendinden emin, daha başarılı. Bu da çok doğal, doğduğundan beri rumca bir hayatı yaşıyor bu adada. Türkçeyi zaman zaman aile içinde konuşuyorlar, kimi zaman kaptırıp aralarında da, rumca sürdürüyorlar muhabbeti.

Memet'in Kos adasında rumca ortaokulu bitirdiği yaz, ablası evlenip Nazilli'ye gelin gidiyor. Yıllardır Memet'i Türkiye'ye göndermek için fırsat kollayan annesi, bu nikahtan yararlanarak onu Nazilli'ye, ablasının, eniştesinin yanına gönderiyor, kendi dilinde okusun, anasının dilini ana dili gibi konuşsun diye.

Bir heyecan, yürek bıldırcın, kafası karmakarışık, biniyor limandan tekneye, yıllardır iç geçirerek, dalıp giderek uzaktan baktığı Bodrum'a ayak basıyor. İner inmez toprağı öpüyor, salya sümük ağlıyor Memet.

Nazilli'nin lisesine başvuruyor eniştesi. Önce mırın kırın ediyorlar, eniştesi bastırıyor, kabul olunuyor Memet. Türkçe okul kitaplarını alıyor. Çıldırıyor sevinçten. İlk gün lisenin bahçesinde, türk bayrağı önünde, ağlayarak İstiklal marşı söylüyor. Öbür çocuk-

lar şaşkınlıkla karşılıyorlar onun ağlamasını, dalga geçiyorlar.

İlk başlarda pek ısınamıyor Nazilli'ye. Dip dibe apartmanlardan oluşan, kasvetli, ruhsuz bir ana cadde, soğuk bir kent. Merhaba, hoşgeldin, demiyor insana. Zamanla arkadaşlar ediniyor, alışıyor kente, kanıksıyor orayı. Türkiye'de olmaktan tanımlanamaz bir kıvanç duyuyor. Kısa sürede türkçeyi de, rumca gibi konuşur hale geliyor.

Çok küçükten beri futbola meraklı, soyisim Foutsumiyadis ya! Meraklı olduğu kadar da yetenekli ki, lise takımında göze batıp, dikkat çekip, daha lise ikinci sınıftayken Nazillispor'da oynamaya başlıyor. Kısa sürede Nazilli sınırlarını aşıyor topçu yeteneği, genç milli takım elemelerine çağırılıyor.

Memet'te bir ay-yıldızlı forma heyecanı, yüreği kafesinden fırlayacak. İstanköy'deki anasına telefon ediyor, Türkiye'nin formasını giyicem, göğsümde ay-yıldız olacak, sen televizyonda göreceksin, demek için. Üç kez çalıyor telefon, sonunda açıyor annesi ve alıyor müjdeyi. Telefonda Memet ağlıyor, anası ağlıyor, pek bir şey konuşamıyorlar, ama okkalı bir uluslararası telefon görüşmesi ödüyorlar, bu uzun uzun iç geçirmeler için, Nazilli'den İstanköy arandı diye...

O günden sonra geceleri uyku girmez olur gözüne. Arasıra daldığında, düşünde ay-yıldızlı formay-

la gol atarken görür kendisini. Hafta sonları lisenin bahçesinde özel olarak çalışır. Düz koşu yapar, kültür fizik çalışır, penaltı atışları çalışır, bilinçli bir biçimde hazırlar kendini genç milli takım elemelerine. Olaya ondan çok heyecanlanan ablası, sabahları sıkı kahvaltı, gün boyu; portakal suyu, domates suyu gibi takviyelerle yardımcı olmaktadır kardeşine, formunun zirvesinde olabilmesi için.

Bir yandan da, Ankara'yla yazışmalar sürer, iş ciddiyet kesbeder. Memet elemelere katılabilmek için gerekli olan; kimlik, ikâmetgah senedi, asabiye raporu, cildiye raporu, bevliye raporu, muhtarın tavsiye mektubu, en yakın taksi durağından güvenilir ve istikrarlı müşteri raporu, hiç bir komünist partiye üye olmadığına ve hiç bir komünist hareketin içinde bulunmadığına dair, Kuran'a el basılmış imam tasdikli yazılı yemin, apartman yöneticisinden iyi hal kağıdı, mahalle bakkalından borcu olmadığına dair yazı ve yazıyı veren mahalle bakkalının vergi borcu olmadığını kanıtlayan belge, ticaret odasından ticaretle hiç ilgisi olmadığını belirten bir kağıt, gibi ciddi bir dosyayı, deli gibi koşturarak, harıl harıl tamamlayıp gönderir Ankara'ya ve fakat birden apışıp kalır genç milli takım seçicileri.

-Niye senin soyadın rumca lan Memet?

-Rumca değil, Çizmeci! İstanköy'de oturuyo-

ruz. Orda öyle söyleniyor. Foutsumiyadis, Çizmeci demek!

-Nasıl yani? O da, ne demek?

Türk genç milli takım elemelerine kabul olunmaz, soyismi çok acayip Memet.

-Tek sorun soyisimse, ben onu mahkeme kararıyla hemen değiştiririm ağbicim!

diye düşünen Rum Memet, vatandaşlığımıza geçmek ve ordumuzda askerlik yapmak, Mehmet Çizmeci olabilmek üzere dilekçe veriyor. Dilekçe vermekle bitmiyor iş, Memet gene resmi daireler arası ring seferlerini bitirip vatandaş olma istemi dosyasını tamamlıyor.

Uzun uzun inceleniyor durumu ve sakıncalı bulunuyor. Rum casusu mudur nedir? Nasıl alalım şimdi onu, pat diye ordumuzun içine? Zaten ordunun içi karmakarışık, her ağustos sonunda cımbızla yobaz ayıklanıyor, terörist ayıklanıyor, ayıklanamayan oluyor, bir de Rum Memet'le mi uğraşacağız, özellikle en çok milli birlik ve beraberliğe en gereksinimimiz olan şu günlerde!

Hüzün çöküyor Memet'in yüreğine. Asılıyor suratı, yüzü gülmez oluyor. Nazilli'nin kasveti siniyor bakışlarına. Bir gün hiç kimseye haber vermeden, ablasıyla bile vedâlaşmadan biniyor Nazilli'den otobüse, Bodrum'a geliyor. Oradan atlıyor bir tekneye,

turist Memet olarak ayrılıyor yurdumuzdan, Kos'a geri dönüyor kös kös.

Evinin terasında, yan gelip oturmuş, denize bakıyorken, yunan liginde hangi futbol takımında oynayabileceğini düşünürken, telefon çalıyor. Askerlik şubesinden arıyorlar, yunan ordusuna askere çağırıyorlar Memet'i. Gidiyor kahramanca. Nasıl olsa bir yerde yapılacak bu askerlik.

Gel dikiz ki, yunan ordusu için de oldukça sakıncalı, soyadı rumca olup ismi Memet olan bu tip. Türk casusu mudur, nedir? Bu yüzden rumca askerliğinde, patates soymak, kenef temizlemek, mıntıka temizliği, karavana taşıma, bulaşık görevi gibi, stratejik ve bir o kadar siktirici ayak işlerinde kullanılarak, dışlanarak, horlanarak tamamlıyor say say bitmez günlerini.

-Her iki tarafa da yaranamadık yani!

diyerek, hüzünle uzo dolduruyor bardağına Rum Memet.

Kos adasında sıcak bir temmuz akşamı. Denizin üstünde pervâsız martılar uçuyor. Güneş birleşmiş ve birleşememiş bütün milletler adına batıyor, hepinizin güneşi benim başka güneş yok, dercesine ve bunu rumca ve türkçe ve rusça ve ingilizce ve almanca ve fransızca ve ispanyolca ve italyanca ve ugandaca belirterek. Rumca şarkılar çalıyor. Bunlar bizim

şarkılar. İskeleden Bodrum'a deniz otobüsleri kalkıyor. Akyarlı sörfçüler yunan karasularına girip çıkmaktalar. Sörfçü ne bok yesin, bu suların neresi Türkiye, neresi Yunanistan o kadar da belli değil, bir ters rüzgar estimi, zırt bırt sınır geçiyorsun pasaportsuz, vizesiz. Ya şu sınır delen martılar! Türk mü, rum mu bu kuşlar? İki ülkenin deniz sınırı bu kadar da yakın ve bu denli eğri büğrü olmaz ki. Bu ülkede horoz ötüyor, öbür ülkeden duyuluyor. Orda eşek anırıyor, burdakiler çok gülüyor.

-Tamam da ağbi, benim memleketim neresi? Biri, nerelisin dediğinde, utanıyorum.
deyivermez mi Memet!

Sormıyacaktın bu soruyu lan! Hiç yeri değil yani. Hemen tazele bari benim uzoyu da... Ve hatta bir sigara ver!

Kos adasından denize baktım. İlerde Akyarlar'ın ışıkları, evleri görünüyordu, tam karşımızda Bodrum. İki ülke arasında yakamozuyordu deniz.

Duygusalıkta, yalancılıkta, gururda, saflıkta, hırsızlıkta, kahramanlıkta, uyanıklıkta birbirine bu denli benzeyen, aynı türküleri söyleyen, karagöz oynatan, çiftetelli oynamaktan mutlu olan, aynı toprağın bu iki ulusunu birbirinden ayıran siyasetçiler utansın, sen üzülme Memet, diye düşündüm. Elimle denizi gösterdim.

-Senin adresin, işte şu deniz!

dedim. Boş boş baktı gözüme.

-Eskiden oralar da kara parçasıymış Memet, göçük olmuş, senin memleket suya batmış, suyu inek içmiş, inek Aya Yorgi'ye kaçmış! İnek olduğu için, Aya Yorgi'de kimseye doğru dürüst bir bilgi verememiş. Gerek Aya, gerek Yorgi, gereksiz bir bunalıma girmişler, sen ortada kalmışsın. Denizden kıyıya vuran her dalga senin sesindir, bu çakıl taşları, bu deniz yıldızları, bu yosunlar, bu midyeler, bütün bu balıklar, bu şeytancıl minareler ve şu esen rüzgar, senindir Rum Memet.

AY SUYA DÜŞTÜ

Gökyüzü gergin. Su yüzeyi durgun.Tabak gibi bir ay gökyüzünde. Çatal, bıçak yok içinde. Yalnızca astronot ayak izleri gözleniyordu çevremizde dolanmayı iş edinmiş bu gezegenin yüzeyinde.

Bizim gezegenin sokaklarından oluk oluk kan akıyordu. Akıntı bildiğimiz kan biçiminde, filmlerde gördüğümüz hemoglobinsel akıcılık içinde değil, çamur rengi ve kıvamında. Bir yerde bir patlak var belki. Mutlaka. Her sokağı deli gibi kazmalarının bizlerden gizlenen, gerçek nedeni bu olmalı. Çevreye verdikleri rahatsızlıktan ötürü, çok çiçekli, ilkokul çocuklarına, o çocuklar kimbilir ne biçimde kandırılarak çizdirilmiş, herşeyi ve tüm perspektif yanlışlarını affettirici resimli ve barışçıl tabelalarla özür dileyen bu ingiliz kibarlığının altında, mutlaka bir bit yeniği var. Yoksa böyle bir kibarlığa ve naif çocuk resimlerine niye gereksinim duysun, sokakları delik deşik eden eli kazmalı bu holigan tipler? Dipte bir yerde bir kaçak var besbelli.

Bir sızıntı bu. Kimi uyumsuzluklar ve onların birbirlerine uyumları akıyordu sokaklardan, akabildik-

lerince.

-Saat kaç?

dedi.

-Saat nedir?

dedim. Hiç bir şey diyemedi.

Denizin üstü pıtırak gibi balıkçı feneri dolu, karanlıkta usul usul dingildiyorlardı. Ne kayık görünüyordu, ne balıkçı, başıboş balıkçı fenerleri sallanıyordu boşlukta.

-Dalgın bir yıldız kayıyor!

dedi kadın.

-Uyandırma, kaysın!

diye, mırıldandım. Ardından uzun susku. Dört dörtlük. Suskunun içinde soğuk vardı. Aramızdan su sızdı. Üstelik alt kata da damladı. Benim için sorun değil, ama alt kattakilerin ne kadar gıcık olduğu biliniyor.

Tavanda yuvalanmış örümcek kendini boşluğa doğru bıraktı, bir düşüş gibi, sonra boşlukta birdenbire öyle durdu, kalakaldı, ardından hızla geri çıktı tavana. Ortada asansör yok, merdiven yok, örümcek nasıl başarıyor bu canbaz numaraları? Bir evde örümcek varsa, mutlu olmak gerek. Ev, çevre kirliliğinden şimdilik o kadar etkilenmemiş sayılır, yoksa örümcek, biz taşınma fikrine ulaşmadan çok önce göçerdi burdan.

-Gerçeği söylemiyorum.

dedi kadın.

-Önemli değil, dinlemiyorum zaten! Örümceğin shengen vizesiyle ilgiliyim.

diye, küt indim beynine.

-Biliyorum. Ben de elimde olmayan nedenlerle konuşuyorum.

diyerek, beynini öte yana çevirdi.

İnsanüstü bir şey bu insanoğlu. Dokuz ay on günü, anamızın karnında değil de, örneğin beyninde geçirseydik çok daha değişik olurdu durum. Bir kere doğmadan önce bir sürü şeyden haberdar olurduk. İlle o delikten değil, kulaktan da fırt diye çıkabilirdik dünyaya. Kulak zarı ya da şey zarı, hepsi zar işte. İnsanoğlunun yaratılışında bir sürü üretim hatası var ve fakat üretici firma hakkında eleştiri hakkımız yok. Ya da eleştiri yoluyla oluşumu değiştirmemiz söz konusu değil. Eleştirinin saçmalığı da böylece kanıtlanmış oluyor, manitu tarafından. Özeleştiri insana mahsus, manitunun böyle salaklıkları da yok. Örümcek tavanda ağır ağır yürümeye koyuldu. Gözümü ayırmıyorum ondan.

Bir kırmızı, bir yeşil yanıp sönüyordu deniz fenerinin ışığı. Ölü sularında denizin, balıkçı fenerleri ne olduğunu anlamadığım bir şeyler koyuyorlardı karanlığa buruk buruk. Donuk bir ay asılı duruyordu gökyüzüne, hiç sallanmadan, gökyüzünü hiç umursa-

madan. Ve dünya bir an durup, denize bakıyordu. Olabilir mi böyle bir şey, diye düşündüm. Uyandırmamalı, diye sürdürdüm düşüncemi. Sonra gene o eski ve bir o kadar eprimiş gürültüler, görevini anımsayıp işbaşı yaptılar. Baş döndürücü dönmesi kazan diplinin ve onun kendi başının hiç dönmemesi... Gene susku, fakat bu kez üç dörtlük.

-Mutlu bir adamın hayatından daha üzücü bir şey olamaz, diyor Albert Camus.

-Kim?

-Camus!

-Tanımıyorum.

-Biliyorum. Ben de tanışamadım.

Camus'yü tanımıyor da, beni tanıyor mu sanki bu kadın? Ben burada kişi olarak bulunuyorum. Genellikle tamamı çözülemeyen, tam sayfa bir hafta sonu gazete bulmacasında kaybolmuş durumdayım. Bulmacanın ortasında kocaman vesikalık fotoğrafım var. Yanında bir ok işareti. Resimdeki salak!

Ürkünç bir geometride kulaç atmaktayım, koltuk altlarıma gönyeler, pergeller ve iletkiler batmakta, dört bir yanım dar açılarla bayındır. Nedir bendeki bu madensel denizde yüzme merakı? Bir yaralar kapanmadan yepyeni yaralar açılıyor bedenimde. Hangi sahilden girdim ben bu denize, onu anımsamıyorum. Mayolu muydum? Sanmıyorum.. Belki de sahilden

girmedim. Sarhoştum, yürürken pat diye denize düştüm... Giysilerimi balıklar yediler... Bir meyhanenin içinde eski bir adam, o eski adamın içinde eski bir meyhane... Meyhanede herkesin burnu kıpkırmızı, bu da bir tarikat işte, Kırmızıburun Hoca'cılar! Kimin hoca olduğu önemli değil. Örneğin burnu en kırmızı olan... Meyhanede, camideki kadar protokol yoktur. Akvaryum mu ki bu meyhane, içinden balıklar geçiyor? Garsonun yosun tutması da iyiye alâmet değil, hatta tarikat açısından, bir tür kıyamet belirtisi.

Herşeyden ve hiç bir şeyden konuştuk. Hayata karşıdan bakıyor, bir türlü içine girmek istemiyor bu kadın. Yanlışlıkla bir kor parçasını tutsan, nasıl birden bırakırsın elinden, sözler öylesine dökülüyordu ağzından. İlk kez yanılmıyor pisi-bişeyler, beyin bilimsel bir şey değil, aşırı bilinmeyenli, zor bir denklem.

Örümcek yuvasına geri döndü, büzüştü, yok oldu ağlarının içinde. Uykuya geçti herhalde. Örümceğin beyni var mı? Varsa bile çok küçüktür, kafası ne kadar ki! Belki de beyni yok, içgüdüsel olarak yapıyor herşeyi!

Televizyonda haberler sunuldu. Boş boş baktık ve fakat dinlemedik. Zaten televizyona bakarken hiç bir şey algılamıyorum, bakıyorum da denilemez, gözüm konuyla yarım yamalak ilgileniyor, zaman zaman bilinçaltım kimi şeyleri kaydediyor. Eskiden sa-

vaşta tutsak olan askerler kurşuna dizilirdi, şimdi televizyona çıkarılıyorlar. Ekmeğini savaşa banarak yaşayan, bunu kanıksamış ve bir yaşama biçimi edinmiş ülkeler de var. Bu düşünceyle bilinçaltım ilgilendi, ben hiç oralı olmadım. Televizyon müthiş bir buluş, dünyaya açılan bir pencere, ama pencereden kafanı dışarı çıkarmak istediğinde kafayı nereye sokacaksın? Bu anlamda televizyon artık gayet sıkıcı. Bu konuda ya da konunun tamamen dışında başka şeyler bulmak gerekiyor. Üstelik haberler giderek deli saçması...

-Başına isabet eden bir kurşunla ayağından yaralandı. Bir eliyle yarasını tutuyor, öbür elinden kan akıyordu...

diye heyecanla zırvalıyor, olayı olay yerinden bildiren muhabir. Haberleri bir şarkı izledi. Haberleri bir şarkının izlemesi ne saçma ve genellikle izliyor.

Yavaş yavaş silindiler bütün konuştuklarımız. Sözler bitti. Sözlüğü açtım, içinden patır patır döküldü tüm kelimeler, bomboş kaldı sözlük. Sözsüzlük. Dışarda yağmur yağıyor. Söze dönüşüyor her damla, dolup taşıyor sözlük. Açıyorum sözlüğü, tüm sözcükler yerli yerinde. Türk Dil Kurumu'nun kimi imlâ pervâsızlıkları eskiden olduğu gibi gözüme batıyor, göz acıtıyor. Kim karar verdi yani aniden "hâla"nın birinci a'sı üstüdeki inceltme işaretinin kaldırılmasına ve be-

nim o herhangi sözcüğü halam sanmama? Ve her kimse o tip; "Hala hâla gelmedi!" tümcesini nasıl yazıyor? Kolay kolay gelmez onun halası!

-Ne düşünüyorsun?

dedi kadın, kedi gibi gerinen çıplak bedenini geriye doğru yaslayarak.

-Hiç.

-Nasıl hiç?

-Siyah-beyaz hiç! Renkli bir şey yok yani.

Dik baktım gözünün bebeğine, gözünde bir ışık yandı. Çıplak kadın kalktı, yanıma geldi. Topuklarına dek iniyor saçları, saçına basıp sırtüstü düşecek, diye bir endişeye kapılıyorsun. Ayva tüylü göbeğini sırtıma dayadı, iki eliyle göğsümde küçük halkalar çizmeye koyuldu, elleri pergel, elleri gönye, elleri iletki, tırnakları testere. Bu denli geometrisel olmamalı şeyler, hele hele bu denli marangozsal...

Gözlerim gökyüzüne asılı donuk ayda. Gözlerim donuk. Gözlerim suratımda açılmış ince narin bıçak yaraları gibi. Yaralar iyileşince hiç bir şey görmeyeceğim. Ve iyileşecekler, çünkü iyileşme olasılığı olana yara diyoruz. Dayak yemiş köpek bakışlıyım. Bir köpeğim herhalde. Havlıyorum çünkü ve hiç de fena havlıyor sayılmam. Benden çok daha kötü havlayan, hatta havlamayı bilmeyen köpekler var. Korkarım bana bir isim takmak kimsenin aklına gelmemiş. Adre-

sim yok. Yerim yurdum belli değil. Belli olan ne, o da pek belirgin sayılmaz. İlgisayar günlerim bunlar. Herkes bilgiler sayarken, ben ilgiler sayıyorum. Sayılmazlar da var.

Nefesimi tutuyorum, somut olarak ellerimle. Evliliksizlik. Sanki evlenmiş gibilik. Özünde bu da, bir evlilik işte.

-Al bak, bu bizim evin anahtarı canım!

Herşeye sıfırdan başlamak. Bu hepimizin zaman zaman başvurduğu, önemli bir karar sandığımız çok görkemli bir salaklık.

Örümcek birden beklenmedik bir sorti yaptı, hızla tavanın öbür köşesine gitti, durdu.

-Öp beni!

dedi kadın, nezleli sesiyle. Burnunu çekti. Başımı ona çevirdim, kadın eğildi, öpüştük bir süre.

-Grip sana yakışıyor... Nezlen beni tahrik ediyor. Sevişmek sana ilaç gibi gelecek!

dedim. Kadın bedenime sürtünerek aşağıya doğru kaydı, duvarın dibine uzandı, gülümsedi. Bu, bir çağırıydı. Gözleri büyüdü. Çağırıya uydum. Sarmaş dolaş olduk, yerde yuvarlandık, sonra gene duvar çıktı karşımıza. Yuvarlanırken çarptığımız çantası devrildi. Parfüm, deodorant, göz kalemi, rimel, ruj, muj, oje, törpü, lens gibi bir kadının korkularını temsil eden avadanlık ve biri Turkcell, öbürü Telsim iki cep telefo-

nu saçıldı halının üstüne. Ne çok kıvır zıvır taşımak gerektiriyor kadın olmak. Kadın olmak başlıbaşına bir meslek. Pratisyen doktor bir durum; âlet çantasız dolaşılamıyor.

Hiç kımıldamıyorum. Boşluğu rahatsız etmemek lazım. Ağır oturalım, psikiyatr desinler, psikolog desinler, pisi-bişey desinler, en azından, pisi pisi desinler... Onu diyorlar zaten, üstüme alınmıyorum. Kedi miyim ben?

Gürültülü bir eski zaman çalar saatinin tik takları dolduruyor boşluğu. Usanmadan tik tak edip sabah çılgın zırıltısıyla deli gibi uyandıracak bizi. Çalar saat düşle gerçeğin sınır çizgisi.

Suskunluğum onu sinirlendiriyor. Yıpratıyor. Onunla bir dakika, insana bir saat gibi gelir. İç geçiriyorum. Sanki ben yanıt vermişim gibi, bu iç geçirmeyi bir yanıt sayıp, iç geçirdin de aklıma geldi mantığıyla, çok daha yüksek perdeden saldırıya geçiyor.

-Neden söyledi?

diye, bağırıyor.

-Kim? Neyi?

dedim. Kim, neyi, diye düşündüm.

-Kim, neyi?

diye, bağırdı kadın.

Sonra gene o upuzun, masmavi sessizlik oldu. Yalnızca ikimizin başına gelen, bir kukumav du-

rum değil bu. Bir cümleye başlayıp da bitirememek çok yaygın. Herşeye bir anlam verme gereksiz patıranması da şimdilik tıbbın ilgilenmediği korkunç hastalıklardan biri.

O endişeye büründükten sonra, dikkatlice ve yakından bakarsan domates hem erkektir, hem dişi. Ve her yumurta küçücük bir hayvandır aslında. Daha telaş kozalı bir mantıkla şu da düşünülebilir; madem vergi veriyorum, kayağa gittiğim zaman kar yağmak zorunda, yağmayacaksa, ben neyin vergisini veriyorum? Üstelik niye vergi veriyorum? Verdiğim vergi nerelere gezmeye gidiyor? Ben onun öyle kötü yola düşeceğini bilsem, verir miyim? Haraç veriyoruz zaten, ayrıca vergi de ne oluyor? Vermesem bana yapsalar yapsalar, ne yapabilirler? Ve niçin birilerinin birden fazla arabası var, araba hayvan mı ki ürüyor? Bu usa sığmak zorunda olmayan çetrefil mantık yollarından giderek ne varılmaz yaylalara erersin. Hatta bir gün gelir uzaktan kaval sesleri duyarsın. Bunu zil sesleri izler. İyi ki beynimizdeki hücrelerin hepsini kullanmıyoruz, tamamını kullansak kimbilir daha ne salaklıklar üreteceğiz ve ürettiklerimizi önemli düşünceler sanarak, deli gibi savunacağız.

Sürekli yalan söylüyor. Beni de söylemek zorunda bırakıyor. Onun için söylüyorum bu yalanları, yalan seviyor. Gerçek diye bir şey yok. Ben burada

değilim şimdi. Sanal bir buluşma bu. Birden:

-Hüseyin!

dedi, bana. Benim adım Hüseyin değil ki!

Doğruldum, sandalyenin arkalığına asılı ceketimin cebinden bir sigara çıkardım. Yaktım. Yere, kadının yanına sırtüstü uzandım. Kadın yatağın altındaki gitara el attı. Kesik kesik notalar vurdu tellerde gezinen sağ eli, dönüp dönüp aynı notaları. Topu topu altı tel var. Altı telin yalın hali beş nota. Tek elle, çok fazla bir şey çalınamaz gitarda. Varla yok arası bir inlemeyle de, bu dıngırtıya eşlik etti dudakları. Ayağımla okşamaya koyuldum onu. Kullanmasını bilirsen ayak da bir eldir.

Bir yeşil, bir kırmızı yanıp sönen deniz fenerinin ışığı duvara vuruyordu. Halının tüyleri sırtıma batıyor. Evi terketmemekte kararlı örümcek, gene birdenbire boşluğa bıraktı kendini, belirli bir yükseltide pıt diye durdu. Duvarda pencerenin her iki yanında iki tablo asılı. Pencereden görünen de bir tablo işte, hem daha gerçek, üstelik zaman zaman devingen. Belki de delinin biriydi Van Gogh, ama odasının resimlerinden yatağını özenle düzelttiği anlaşılıyor. Ya da yatak darmadağanıktı, o resmederken düzeltilmiş olarak çizdi, Van Gogh'tan herşey beklenir, kendi kulağını kesmek kimin aklına gelir? Üstelik ne zor iş, başkasının kulağını kesmeye benzemez... Karşı du-

varda bir aile fotoğrafı var. Aslında hiç bir şey ifade etmez bu ve fotokopisi fotoğraflar, çünkü herkes sırıtmaktadır. Fotoğrafçı zaten sizi bu konuda uyarmakta ve sırıtmaya zorlamaktadır. Fotoğrafçının bu gereksiz ısrarı sinir de bozduğu için, suratlardaki gülmenin o an içinde bulunulan duyguyla hiç bir ilgisi yoktur. O sağ el hâla tıngırdatıyor gitarın tellerini.

-Kes!

dedim. Kadının eli öyle kalakaldı. Örümcek gene tavana çıktı, hızla yuvasına gitti, büzüşüp yok oldu ağlarının içinde.

Bir değişimin ne zaman başladığının ayırdına varamazsın, şeyler değişince çakarsın olayları, vay annanesini!

-Neyin var?

-Deliriyorum galiba!

diye, sigaranın dumanını üfledim. Kadın sokuldu, bana erkek olduğumu hatırlatan yerimi usul usul okşamaya koyuldu.

-Bir yıldız bakıyor!

dedi.

-Aldırma!

dedim. Sustu. Elimi saçlarının arasına soktum, okşadım başını. Okşarken onun başını değil, kendi parmaklarımı hissediyorum. Okşama değil demek ki şu an yaptığım. Ensesinden tutup kendime çektim onu,

uzun bir öpüşme başladı. Yeniden sevişmeye koyulduk. Elleri pergel, elleri gönye ve iletki, elleri mengene... İspanyol gitar yüzü koyun duruyordu odanın ortasında. O sırada dünya bir an durup ikimize baktı. Bu kadını seviyor muyum, diye düşündüm.

-Dün gece için özür dilerim!

cümlesiyle başlıyor her sabahı; bu onun günaydınlaşması. Herkes aptal olsaydı belki çok daha huzurlu olacaktı herşey, yalnızca kimilerinin aptal olması dengeyi bozuyor.

Ben bunları düşünürken sevişme beklenen noktaya ulaştı, ikimiz de sırtüstü uzandık yatağa. Birden dönmeye başladı herşey, dünya, ay, düşünceler ve yıldızlar ve deniz feneri ve gitar. Somyanın yayları sırtımı acıtıyor. Sırtım da acayip, nereye yaslansam, orası ona batıyor.

Kalktım, donumu buldum, hızla geçirdim kıçıma. Pantalonumu, kazağımı, çoraplarımı, ayakkabılarımı hızla giyindim, ceketimi aldım, çekip kapıyı çıktım o kadının erguvan dünyasından. Sıcağı soğutmak kolay, soğuğu ısıtmak çok zor ve her gün aynı kalemle yazmamak gerek. Üstelik yumurtada tavuk tadı bulamazsın. İlk zamanlar dantelli bir giysisi vardı kadının. O danteli kim örmüştü, bu kadını tanımadan?

Oluk oluk bir şeyler akıyordu bir yerlerden. Bir yerde bir patlama, bir sızıntı olduğu su götürmez.

-Tanrı varsa ve satıyorsa belâ, benimkini de versin, işte bütün param bu!

diye söylenerek, indim karanlık merdivenleri, elimdeki bozuk paraları gökyüzüne savurarak çıktım o evin özgün kokusundan. Her evin kapısından girer girmez hissettiğiniz kendine özgü bir kokusu vardır. O evde bulunduğunuz sürece size de siner. Çıktım o kadının kendine özgü kokulu dünyasından, bambaşka kokulara. Bambaşka kokuları çektim ciğerime, çarptım kapıyı. 21.yüzyılda evlerin kapısı olmayacak zaten. Eve nerden girip çıkacağını sen belirleyeceksin.

Gün ışımıştı, ama geceden daha karanlıktı ortalık. Araba maraba yoktu yollarda. Ceketimin cebinde kabak çekirdeği arandı sol elim. Kabak çekirdeğinde bulmuştuk mutluluğu da gülmüştük, sinemada yitirmiştik, söylesek inanmazlardı. Bacaklarımı kıçımdan savurarak yürüyordum. Herkes kendisinin güneşidir işte. Hayatta önemli olan, henüz ölmemiş olmak. Kendimle başkalarıyla anlaştığımdan çok daha iyi anlaşıyorum. Kendi düşüncelerime saygı duyarım ben.

Deniz kıyısına doğru koşmaya başladım. Hızımı kesiyordu kumlar. Ayak bileklerime dek gömülüyordum kuma, ayakkabımın içine kumlar doluşuyordu. Çok gıcık olurum buna. Ama şu an onu düşünmüyordum. Ve çok geliyordu başıma saçlarım, elime

parmaklarım, gövdeme bacaklarım, kendi kendime çok fazla geliyordum. Yarın güneş doğacak, tek bildiğimiz bu. Oysa ne çok şey bildiğimizi sanıyoruz. Kulaktan değil de, rahimden doğduğumuz için. Biz neyiz ki, amib, sen, ben, Hüseyin? Hangimiz kimiz yani?

İskelenin ucuna ulaştım. İskelenin ucunun da sanki bir süredir beni bekler gibi bir hali vardı. Ortam herşeye uygundu. Sular hâla karanlıktı. Düştüm ve hiç bir ses çıkmadı, ne de gitgide büyüyen halkalar.

Ayın ipi koptu, suya düştü. Suyu kimse içmedi.

GÖK KAZASI

İsimsiz 1 yıldızına teğet geçti göktaşı. Az kalsın garç diye, geçiriyordu. Durup dururken gök kazası. Fakat gök taşı ne yapsın, kopmuş gidiyor. Fren yok, debriyaj yok. En fenası direksiyon yok. Klakson olmaması çok dert değil, çünkü uzayda klaksonun anlamı yok! Sinir dingildetici olan sürtünme olmaması, hız hiç azalmıyor. Öyle kapılmış gidiyorsun. Göktaşı da bilmiyor nereye gittiğini. Hatta, nereye çarpacaksak çarpsak da, bitsin bu eziyet diye düşünerek boşlukta kayıyor, ben diyeyim üç gök gününden beri, siz deyin beş gök gününden beri, siz ve ben bir gök gününün kaç saat ettiğini bilmemenin ferahlığı, herşeyi saatle, dakikayla hesaplamanın genel salaklığı içinde. Uzayda saat kavramı var mı bakalım?

Git git ne kadardır ki bu boşluk, diye düşündü göktaşı. Uydu uçmaz, ufo geçmez bir boşlukta kaymaktaydı. Ben kendi yıldızımdan niye koptum ki zaten? Tamamen benim enayiliğim. Efendi gibi dingildiyorduk yörüngemizde. Hiç de hoş bir şey değil bu bilinmeze doğru kayış! Şansım olsa annem beni taş

doğurmazdı, diye geçirdi aklından.

Birbiri çevresinde dolanan bir yıldız kümesinin epey açığından geçti, derin bir oh çekti. Bu birbiri çevresinde dolanan yıldız kümeleri de acayip, kimisinin yörüngesi çok istikrarsız, öyle mülayim mülayim dolanırken, birdenbire, beklenmedik bir elips hareketiyle zart diye önünüze çıkabiliyor.

Aşağıya doğru mu kayıyordu acaba? Aşağısı yukarısı var mıydı yani bu boşluğun? Çok uzakta pırıldayan kimi yıldızlar gördü, o yönde ilerlemekteydi. Amma çok yıldız var, say say bitmiyor. Niye sayacaksın zaten, gökyüzünün muhasebesini soran mı var? Bir yere çarpmadan duramayacağını biliyordu, bunu okulda öğrenmişti. Bu kötü sonu düşünmemek için başka şeyler getiriyordu aklına, ancak dipsiz boşlukta akla gelebilecek şey sayısı da, oldukça sınırlıydı. Belki de çok yumuşak bir yüzeye çarpar, kazasız belâsız yerleşirdi oraya. Öyle yumuşak yüzeyli yıldızlar var mıdır acaba? Çok da yumuşak olmaması lazım. Haşırt diye içine gömülüp orda öyle kalakalmak da var.

Ters yönde bir göktaşı hızla yanından geçti, kimi işaretlerde bulundu ve fakat ne demek istediği anlaşılamadı.

-Farları açık unutmuşsunuz ağbi!

mi demek istiyor yani, göktaşı göktaşına? Göktaşının farı yok ki! Yıldızdan aldığı ışığı yansıtıyor.

-İlerde çevirme var!

gibi bir şeyler demek istemesi de çok anlamsız olur. Uzayda çevirme olur mu? Şimdilik yok yani. Ne demek istedi acaba o göktaşı arkadaş, diye düşünürken büyük bir gürültüyle çarptı göktaşı, İsimsiz 2 yıldızına. Bu İsimsiz 2 yıldızı da nerden çıktı şimdi? Böyle karanlık yıldızlar da var demek ki!

Göktaşı paramparça oldu, dört bir yana savruldu parçaları. Bu küçük parçalardan bir göktaşcığı, anlamsızca İsimsiz 2 yıldızının çevresinde dönmeye başladı. Ağır hasarlı İsimsiz 2 yıldızı da şaşırdı bu işe, merakla çevresinde sinek gibi dolanan bu göktaşcığını izlemeye koyuldu. Göktaşcığı İsimsiz 2 yıldızı etrafında ikinci turunu tamamlamadan da, göktaşcığından kopan bir gökzerre, göktaşcığının çevresinde dolanmayı iş edindi. Başı dönecek gibi oldu İsimsiz 2 yıldızının.

-Hay gökesice!

diye, bir küfür patlattı. Şu uçsuz, dipsiz boşlukta bula bula onu bulmuştu kaynağı belirsiz bu göktaşı. Hasar vermekle kalmamış, gökzerre uydulu göktaşçığı uydusu olup çevresinde fırıl fırıl dönmeye başlamıştı.

Uyduyu kim sever? Tamamen huzuru kaçmıştı İsimsiz 2 yıldızının. Kendi çevresinde dönesi, dolanası kalmamıştı. Derin bir iç geçirdi, yavaşladı dönüşü, giderek ağırlaştı ve birden durdu. O anda hızla

boşlukta kaymaya başladılar, İsimsiz 2 yıldızı ve uydusu göktaşcığı ve uydusunun uydusu gökzerresi.

-Gene kaymaya başladık!

dedi gökzerresi.

-Evet ama, tek başına kaymaktansa, birinin uydusu olarak kaymak daha güvenceli!

diye, yanıt verdi göktaşı.

-Biz hiç kopmayacaktık kendi yıldızımızdan, serserilik ettik!

diye, iç geçirdi gökzerresi.

AÇIK ADRES

-Açık adresinizi alabilir miyim?

dedi, telefondaki iç kurcalayan kadın sesi. Önce, doğal olarak içimin kurcalanmasıyla ilgilendim. Her zaman kurcalanmıyor ki içimiz! Bugün günlerden ne? Bir işim var mı? Bu kadınla çılgın bir serüven yaşayabilir miyim? Neden olmasın? Tanımadığınız bir kadının sesi heyecan vericidir. Hangi tür bir kuş ağızdan çıkıyor o ses? Şu an yüzündeki ifade ne? Ve o sesteki bu iç kurcalayıcılık neyin belirtisi? Koltuğumda oturuşumu değiştirdim. Elim, neden bilmem, cinsel organımı soldan sağa aldı. Telefonda bir suskunluk oldu. Beyin tamamen cinsel organın taraf değiştirişiyle ilgili olduğundan soruyla ilgilenmemişti, bu işi nasıl olsa yapar diye düşündüğü beyincik de, bir an cinsel dürtü ve kurcalamalara yönelince, soru tarafımızdan kaydedilememiş oldu. Beyin, bu yüzden beyincike fırça çekti. Beyincik nöbette dalga geçerken yakalanmış cephanelik nöbetçisi bir piyade er gibi, utanarak önüne baktı. Beyin, beyincik, çük ve ben ne yapacağımızı bilememenin suskunluğu içindeyken, iç kurcalayan

kadın sesi soruyu yineledi:

-Açık adresinizi alabilir miyim?

Beyin, beyincik, çük, ben, herkes kaydetti bu kez soruyu. Ancak bizim kayıtta bir hata yoksa, soruda bir kelek var. Açık adres ne demek? Kapalı adresler de mi var? Kadın daha özel bir şey mi demek istiyor? Açık açık, bir adres ver, oraya geleyim mi demek istiyor yani? Ne telgıraf kadınlar var! Beyin diyor ki:

-Çok şanslısın. Bak birdenbire bir macerayla karşı karşıyasın. Belki de aradığın kadın bu işte!

Beynimin, bu tür gereksizce geliştirici bir salak yönü var, buna beyinsizlik de denilebilir, ama beyinsiz değilim, çişim gelince anlıyorum. Tuvalete gitmem gerektiğini bildiriyor beyin, gidip yapıyorum, sifonu beyin çekiyor. Beyin varken sifonu çekmeyi de ben düşünecek değilim ya! Genelde beyincik çekip çeviriyor beni. Nitekim gene o uyardı:

-Kadın adres soruyor!

-Ama açık diyor!

Beyincik de öyle kalakaldı. Kapalı adres yok ki. Kendimi toparlayıp yanıt verdim telefona:

-Açık adres dediğiniz nedir?

-Adresiniz yani.

-E, niye öyle açık saçık soruyorsunuz?

Bu sorum üzerine kadın beklenmedik, neşeli bir kahkaha attı. Beyin ve beyincik el birliğiyle cinsel

organı sağdan sola devirdiler, elim de onlara yardımcı oldu. Elin işe karışmasıyla sertleşme, dikleşme gibi hiç gündemde olmayan durumlar su yüzüne, pantalon yüzeyine çıktı. O sırada kadın bir şey daha dedi ve fakat, beyin, beyincik, elim ve ben o an tamamen o beklenmedik sertleşme ve dikleşme olayıyla ilgili olduğumuzdan, o soruyu tamamen kaçırdık.

-Duyamadım, telefonda cızırtı var!

uzak-doğu yanıtıyla geri yaslandık. İç kurcalayan kadın sesi sorusunu yineledi:

-Size bir mektup göndermem lazım. Nereye gönderebilirim?

Beyin, beyincik, ben ve çük büyük bir düş kırıklığıyla birbirimize baktık. Ne mektubu? Salak kadın! 20. yüzyılda mıyız? Telefonda buluşmuşuz, karşılıklı konuşmaktayız, birbirimizin sesini, soluğunu, hırıltısını östaki borularımızın kıvrımlı derinliklerinde ve başka borularımızda çok fena bir biçimde duyumsamaktayız. Eskiden telefon olmadığı için, mektup yazılıyordu. Mektuba yazacağını, telefonda söyle işte bana. İstersen İnternet'e girelim çetleşelim, çütleşelim. Dördümüz topluca bunu düşündük ve fakat ben dördümüz adına, nedense:

-Ne mektubu?

demiş bulundum. Üçü pis pis bana baktılar. Bir an için onları tanımıyormuş gibi yaptım.

-Vergi dairesinden arıyorum beyfendi.
1983'ten bir vergi borcunuz var! Gecikme faiziyle şimdi, yedi trilyon yüryirmi milyar üçyüzseksenüç milyon onüçbin sekizyüzoniki lira, yedi gün içinde ödemeniz gerekiyor, tebligat için açık adres istiyorum.
deyince kadın sesi, içimin kurcalanması bir anda son buldu. Beyin ve beyincik işin ciddiyetini algıladı, çük küserek ve sünerek, el yardımı olmadan, kendi kendine soldan sağa devrildi.

-1983'teki adresimi mi soruyorsunuz?
yalaklığımı kadın yemedi. Şimdiki adresim konusunda ısrar etti. Beyin, hangi adresi versek, diye düşündü. Beyincik, adres verilmemesi gerektiğini ileri sürdü, ben duraksarken, çük telefonu elimden kaptı:

-Adres, Zigurat Otel 609 numara, hemen gel, likit olarak ödeyeceğim.
dedi ve çat diye kapattı.

ORANIN EN İYİ BALIKÇISI

Hava sıcak. Ülke her zamanki gibi erken seçim havasında. Bu iş bu hükümetle yürümez, alışılagelmiş duygusu gene egemen. Herkesin parti kurası, bir tarikata giresi, mason olası ve şu memleketi kurtarmak arzusu depreşmiş durumda. Bu kadar çok kişinin kurtarmaya uğraşması tehlikeli elbette. Çünkü esasen o kadar çok kurtarıcı gerekmiyor. En azından, bu kadar çok milletvekili, bu kadar çok bakan gerekmiyor. Bakan sayısının giderek çoğalması, onların da nereye bakacaklarını tam şavullayamamasına ve gereksiz sayıda makam arabasına sebebiyet veriyor.

Haydi bakanın makam arabası var. Tarassut ağbinin altında niçin makam arabası var? Tarassut ağbinin bildiğimiz kadarıyla, inşaat işleri var, arsa işleri var, nakliye işleri var, ama resmi bir sıfatı ve makamı yok.

Deniz kıyısına, en parkedilmeyecek yere yanaşıp durdu, resmî plakalı araba.

-Taze balık var mı?

-Balıklardan ne var?

gibi kurşunî sorular sormaya gerek duymadan girdiler balıkçıya, Tarassut ağbi ve arkadaşları. Bunları sormaya gerek yoktu, "oranın en iyi balıkçısı" diye nâmı yürümüştü zaten dükkanın. Lokantanın tıklım tıklım dolu oluşu da, bu anlamda iyi bir işaretti. Balık iyi ki, millet üşüşmüş. Ayrıca resmî bir plakayla dayanılmıştı kapıya, onlara kelek yapılması söz konusu olmadığı denli tehlikeliydi.

Bir masa bulup çöktüler. Derhal başlarına dikilen garson, her türlü taze balık bulunduğunu belirterek, en ufak endişeye yer bırakmadı. En ufak endişe de, bir sigara dumanı olarak uçtu gitti masadan. Ortaya büyük bir sinarit buğulama, gene ortaya tava barbun ve ızgara kefal söylediler. Sinaritin tam mevsimi olduğundan ve fakat yörede giderek azalmasından konuştular. Önce rakı geldi, su geldi, buz biraz sonra geldi, kadeh tokuşturulamadan da masaya soğuk meze saldırısı başladı.

- Tamam tamam koy, hepsinden koy!

denildi, garson koydu. Soğuk meze çerçevesinde sıcak bir muhabbet başladı masada. Tarassut ağbi, rakısından yudum alarak, sigaranın dumanını burnundan üfleyerek, gerine gerine trafikte iki magandaya nasıl derslerini verdiğini, yol vermeyenin zart diye sağından geçmek, geçerken ve geçtikten sonra aralıksız klakson çalmak, sonra önüne geçip hafif hafif gaz

kesmek gerektiğini, onların bundan anladığını, uzun uzun anlattıktan sonra soğuk mezeler yenilendi. Yollardaki radar kontrollerinin sıklaşması ve saçmalığı üstüne konuşuldu bir süre.

-Öyle kağnı gibi de gitmez ki benim amerikan arabası!

diye, kendi esas arabasını methetmeye koyuldu Tarassut ağbi ve Amerika'dan polis radarını 750 metre önce uyaran bir radar sistemi getirterek, arabasına takıp işi çözdüğünü belirtti.

O salak radar sistemi olmasa, onu uyaran radar sistemi sanayiine gerek olmadığı ve şu an Amerika'nın bu zamazingoları bütün dünyaya sattığı kimsenin aklına gelmedi. Belki de bizim karayollarında adım başı radarla hız kontrolü yapılmasını Amerika istiyor ve bizi buna zorluyordu.

Ara sıcaklara geçilirken rakı yenilendi ve Tarassut ağbi garsona balıkların ızgaraya atılmasını emretti.

-Temizleniyor ağbi!

denildi.

-Buğulama ateşe koyuldu herhalde.

-Koyuluyor ağbi, içeriği hazırlanıyor!

denildi.

İkinci şişenin ilk kadehleri tokuşturulurken, ikinci el araba alım-satım piyasasının durgunluğun-

dan girdi konuya Tarassut ağbi, laf genel ekonomik sıkıntıdan hükümete, derken seçimlere ulaştı. Tarassut ağbinin seçimleri çok gereksiz bulduğunu belirten açıklayıcı uzun konuşması, ben başbakan olsam bir haftada muma çeviririm Türkiye'yi, noktasına ulaştığında, ikinci rakı şişesi bitmişti. Tarassut ağbi garsonu çağırıp balıkları sordu.

-Atılıyor ağbi!

denildi.

-Ne atılıyor lan? Niye hâla atılmadı?

-Izgara biraz kalabalıktı, ilk önce sizinki atılıyor ağbi.

-Buğulama n'oldu?

-Oluyor ağbi.

-Olur olmaz getirin!

dedi Tarassut ağbi.

Balığı beklerken, üçüncü şişe rakıya arkadaş peynir ve kimi sıcak mezeler söylendi, ekmek söylendi. Üçüncü şişeyle birlikte, Avrupa Birliği'ne girmemiz konusu hararetle tartışılırken, birdenbire Tarassut ağbinin milletvekili olarak bir kaç partiden şansı olduğu gündeme geldi. Masadakiler bu adaylığı destekliyor, Tarassut ağbi, zaman ve ortamın uygun olmadığını vurguluyordu ki, birden gözü masadan oldukça uzakta pinekleyen, suçlu gibi önüne bakan garsona ilişti, el kol işaretleriyle onu masaya çağırdı:

-N'oldu oğlum bizim balıklar?

-Şimdi çıkıyor ağbi!

Başka masalarda da aynı şikâyet gözleniyordu. Herkes mezelerle oyalanmış, beklediği balığa bir türlü kavuşamamıştı.

-Mahsus yapıyorlar! Balığı geciktirip, bir sürü meze kakalıyorlar, bok gibi rakı içiriyorlar. Doyduk zaten, balık yiyecek yer kalmadı.

dedi Tarassut Ağbi ve sinirli bir hareketle garsonu çağırdı:

-Gel gel! Balıklar kalsın! Balıksız hesabı getir!

diye haykırdı. Garsonun;

-Aaa olur mu ağbi, sizin balıklar çıkmak üzere!

biçiminde itiraz etmesini bekliyordu, oysa garson sakince;

-Emredersiniz ağbi!

diyerek, pastel bir uysallık içinde, hesabı almaya gitti, getirdi. Tarassut ağbi ve arkadaşları ödeyip çıktılar.

Onların gürültülü çıkışından esinlenen balık bekleme konumundaki bir başka masa daha, balıksız hesap istedi. Giderek bu durum salgın bir hastalık gibi yayıldı lokantaya. Garson onlara çok hak vererek, özür dileyerek, herkese kolonya dökerek, balıksız hesapları getirdi, kimse balık yemeden boşaldı lokanta. Garson derin bir oh çekerek içeri girdi.

-O son masa da gitti mi?

diye, sordu patron.

-Gittiler!

dedi garson, patron da derin bir nefes aldı.

-Ucuz atlattık valla patron, hır çıkacak diye çok korktum!

-Bi şey olmaz oğlum, şindi geliyor, diyeceksin, atıldı diyeceksin, çıktı çıkıyor, diyeceksin... Bi saatten sonra kimse balık sormaz...

-Balık da alıp yapsak n'olur?

-Kim uğraşıcak onunla, balıksız da oluyor işte!

BİR LİMANA GECE VARMAK

Geceleri karanlık ve gayet güvensizdir liman. Gün ışığının gülümsemesi, hafif meşrepliği, gündüzün gürültüsü, cıvıltısı yoktur ortalıkta. İskelenin ucundaki paslı demir direkte dingildeyen korumasız bir ampul, yosun kokusu soluyan guatrılı bir uyuz kedi, devinimsiz yorgun halatlar, suda sallanan bir iki kayık, bir otelin arızasından ötürü pır pır yanıp sönen fersiz ışıklı tabelası...

Kimi liman ışıksızdır, ne kedi, ne kayık, yalnızca düzenli aralıklarla yanıp sönerek ıpıssızlığı vurgulayan bir nemli liman feneri karşılar sizi.

Bir limana gece varan çok şeyler isteyemez. Liman ona ne sunarsa boyun büküp kabullenir. Bu bir liman raconudur, bütün denizciler bilir. Gündüz gelseydin, der liman adama. Hangi kaptan istemez her limana güpegündüz girmeyi? Gel dikiz ki, deniz hali belli olmaz, dalgalarla boğuşursun, fırtınaya saygı duymak zorundasın. Huyuna suyuna gitmezsen doğduğuna pişman eder adamı fırtına. Kibrit çöpü gibi savurur koca gemiyi. Kimi rüzgar şakacıdır, pes et-

tirir, bir kuytuya çekilip ilk zulaya demir atmak zorundasın. Bekle ki, dinsin rüzgar.

Kimi zaman gecenin zifirinde, sislerin içinden zar zor ulaşırsın limana. Limanın ışıkları görünene kadar dinmez gemicinin ruhundaki kasırga. Ulaşamadığın da olur. Liman bunu bilmezliğin durağanlığındadır. Alabora olmak da olası. Ölüp gitsen denizin ortasında liman bunu bilmez, sinir bozucu huzurunu korur. Ve sen ona ulaştığında:

-Aferin lan denizci, ulaştın bana! Helal olsun sana!

diye, sırtını sıvazlamaz. Öyle şefkatli kolları yoktur, çolaktır liman. Ona kavuşmak için denizler aştığın bir kadının sana soğuk davranması gibi, gayet anlamsızca karşılar seni. Utanmasa, dili olsa konuşsa;

-Niye geldin lan?

diyecektir denizden gelene. Çok küstah, terbiyesiz ve acımasız bir kadındır liman.

Liman sorunsuz, liman müdürsüz bir yaşam daha huzurlu elbette. Ama bu kolay bir şey değil, herkesin ister istemez oluyor liman maceraları. Liman dediğim ille deniz kıyısında olmaz. Genel anlamda sığınak yani. Denizden gelmek şart değil. Yol gözünüzde büyür bazen. Git git bitmezlik olur. Yolu bölmek, gecenin zifirinde rastlayacağınız ilk ışıklı yerde mola vermek duygusu ağır basar.

Mimar hatası mı diyelim, otellerin genel konumundan mı kaynaklanıyor, her otelin bir türlü pazarlanamayan çok kelek bir odası vardır ve resepsiyoncu size ısrarla o odayı vermek ister, sanki limana geç girdiniz diye cezalandırıyordur sizi ve sanki o odaya bir müşteri buldu diye, devrisi gün ona madalya verilecektir. Resepsiyoncunun size önerdiği ilk odayı kafadan reddedin. O küstahça, başka odamız yok blöfünü yapacaktır. Görün o blöfü, o zaman biz de otelinizde kalamayız, deyin ona, o size hemen bir başka doğru dürüst oda bulacaktır. Otelciler bunu hep yaparlar ve o eşcinsel mimar o hiç satılamayacak salak odayı bu otele niye yaptı, diye hiç düşünmezler. Bir odanın içine niye ikinci bir oda tasarlanmamış, onlar ona üzülürler. Üstelik hiç bir zaman "Hiç Yerimiz Yoktur" konumuna geçmemektedir otel. Eğer size bir otelde böyle bir söz edilirse, otelin dolu olduğundan değil, otelci tarafından tipinizin beğenilmediğindendir. Her nedense kolay kolay adam beğenmez otelci, oda anahtarını size uzatana kadar kılı kırk yarar, bin dereden şu taşımacılığında bulunur, bu çalışmalar sırasında kendisi de helâk olur, ama bir türlü bu pis huyundan vazgeçmez. Bu yüzden zaman zaman dayak yemiş olması bile onu değiştiremez, otelci kıl bir heriftir. Kıl kadın otelciler de vardır ve fakat onlar gece mesaisine kalmazlar.

Kıl tipin ön elemesini başarıyla atlatıp otel defterine adınız yazılırken;

-Yemek yiyebilir miyiz?

dersiniz, neredeyse ürkerek.

-Restoran kapandı.

diye yanıtlar sizi, suratınıza bakmayan ve sanki çok önemliymiş gibi önündeki aptal kağıtları inceleyen liman reisi kompleksli resepsiyoncu.

-Restoran'ın neresi kapandı? Kapısı mı? Tekrar açılamaz mı?

-Ahçı yattı.

-Çok mu ağırdır uykusu? Uyandırılamaz mı? Dağlar gibi dalgaları aştım da geldim, ırak bir yerden ulaştım kentinize, otelinize sığındım.

-Evet ama, restoran kapandı.

der, sanki yeni bir şey söylüyormuş gibi, suratına aniden iki tokat atılmayı özlemiş resepsiyoncu. Ve fakat onun bu özlemini gidermek geceyi tehlikeye sokar, üstelik siz bir meydan muharebesi amacıyla girmiş değilsiniz bu limana. Alttan almak kaptanlığın şanındandır:

-Oda servis var mı bari?

-Var.

-İyi. Oda servisten odama bir şeyler isteyebilirim yani.

-Oda servisten odalara yiyecek vermiyoruz.

-Oda servis niye var?

-Oda servis yok, deyince bozuluyorlar. Onun için oraya bir arkadaş koyduk. Çalınca açıyor; buyrun oda servis, diyor.

-Bir şey isteyene ne yanıt veriyor?

-Kalmadı ağbi, diyor.

-Müşteri kadın da olsa, ağbi mi diyor?

-Hayır, o zaman kalmadı abla, diyor.

-Yakında bildiğiniz başka otel var mı?

-Yok. Buralarda bundan başka otel yoktur.

Oralarda bir başka otel olmamasının küstahlığını geriniyor resepsiyoncu, boynu bükük alıyorsunuz oda anahtarınızı, hiç demir alma saati değil bu limandan.

-Kahvaltı sabah 07.00- 09.00 arası! Eksi birinci katta!

diye, seslenir ardınızdan.

-Kahvaltımı odamda alıcam.

-Odalara kahvaltı vermiyoruz.

diyerek, yeniden dingildetir sinirinizi.

-Kahve veriyor musunuz?

-Kahve olabilir.

-Tamam. Sabah yalnız kahve alıcam, altı bende var zaten.

HOROZ YUMURTASI

Sıcak, suskun bir yaz gecesi. Gökyüzü pıtırak yıldız. Bunaltıcı, gırtlağa yapışan bir nem. Yaprak kımıldamıyor. Heykel gibi duruyor ağaçlar. Sanki canlı değiller.

Olduğu yerde geniş çemberler çizdikten sonra gözü dönmüş bir akbaba gibi girdi kümese, horozdan dönme tavuk;

-Ne lan kız, bu kümesin hali?

diye avaz avaz gıtgıtgıdakladı. Kümesin hali her zamanki konumuydu. Bütün tavuklar alışılmış yerlerine, horoz her zamanki yerine tünemişti. Acaba neye sinirlendi gene bu, diye düşünen bir iki tavuk, kafasını ortaya çıkardı, gözünü açtı, kafalarını bir sağa, bir sola çevirerek durumu incelediler, sonra gene gözlerini yumarak, kafalarını göğüslerine gömerek, tek ayak üstünde uykuya daldılar tüneklerinde. Anaç tavuk gözünü kapatmayarak horozdan dönme tavuğa dikti. Uykusundan uyanan horoz, sinirlendi:

-Ne var? Ne istiyorsun?

-Ay hava çok sıcak!

diye, olduğu yerde kanat çırptı horozdan dönme tavuk.

-Evet. N'apabiliriz? Tüyümüzü yolacak halimiz yok ya!

diye, azarladı onu horoz.

-Dışarda bir yere mi tünesek?

diye, patırandı horozdan dönme tavuk. Gıgıtgıdakla üürü arası sesler çıkararak, sinirli kıç atmalarla kümesin dibini eşelemeye başladı.

-Git, dışarda bir yere tüne!

buyurdu horoz.

-Ay gece gece, kız başıma, nerde tüneyecek mişim? Sen de gelirsen, elma ağacının alt dallarına tüneyebiliriz.

-Ben kümesi bırakıp başka yerde tüneyemem.

-Başka yer dediğin şurası ayol!

diye, kıç salladı horozdan dönme tavuk. Horoz hiç yanıt vermeyerek yumdu gözünü tüneğinde. Anaç tavuk da uykuya geçti. Horozken bir ameliyatla tavuk olan, uflaya puflaya dolandı kümeste, eşelendi, debelendi, sonunda hızla dışarı çıktı.

Kümes bok kokan huzurlu suskunluğuna ermiş, horoz ve tavuklar uykuya dalmışken, birden horozdan dönme tavuğun sanki yumurtlamış gibi, bahçede deli gibi gıtgıtlamasıyla önce kümes, sonra ev halkı ayağa kalktı. Kadın balkona çıktı, kocası peşin-

den geldi.

-N'oluyor?

-Dönme tavuk, yumurtladım diye yırtınıyor.

-O yumurtayamaz ki!

-Yumurtlamıyor canım! Öbür tavukların yumurtladığı yumurtaları buluyor, üstüne kurulup şamata yapıyor...

-Hiç ameliyat ettirtmeyelim şunu, demiştim sana.

diye, söylenerek içeri girdi adam. Horozdan dönme tavuk şamatasını sürdürüyordu:

-Gıtgıtgıdak! Yumurtam sıcak! İnanmazsan, gel de bak!

-Tamam inanıyorum, yumurtladın, aferin! Kes gürültüyü!

dedi kadın.

Fakat horozdan dönme tavuk susmak bilmiyor, neredeyse bütün mahalleyi, kenti, ülkeyi, bütün dünyayı uyandırmak istiyordu, yumurtladığını bildirmek için, yumurtlamadığını çok iyi bilerek.

İÇİNE KÜL KARIŞMIŞ UN GİBİ

İstanbul'da bir yerden bir yere ulaşmak artık yalnız bir bunalım değil, aynı zamanda müthiş bir zaman kaybı. Kendi arabanızla bu sıkışıklığın içinde bulunuyorsanız, ulaştığınız yerde arabayı nereye konuşlandıracağınız konusu da, ürkütücü bir sorun.

-Buraya biz bakıyoz ağbi!

diyen salak sümüklü bir çocuğa arabanızı teslim edip aynı noktaya geri döndüğünüzde, yalnız o salak sümüklü çocuğu değil, arabanızı da bulamayabilirsiniz. Karakolda komser gerinerek:

-Onlara anahtar verilir mi beyefendi? Onlar çete!

der.

-Çeteyse niye tutuklamıyorsunuz? Ve biz anahtarı kimlere vereceğiz?

dediğinizde de, komser bin dereden su nakleder.

Beyoğlu'nda, arabayı nereye parkedeceğim sorunsalı gözümde büyüdü, evden tiyatroya taksiyle gitmeye karar verdim. Üstelik takside kitap okuyabilirim. Taksi durağına telefon ettim, uzun çaldırmalar

sonucu birisi açtı. Durakta taksi olmadığını, bütün sürücülerin namaza gittiğini bildirdi. Ne zaman arasam namazdalar, günde beş vakitten fazla mı kılıyorlar? Telefonu açan niye gitmiyor namaza? Nasıl gitmeyebiliyor yani?

Herkes namazdayken trafik daha sakindir, taksicilerin namazdan dönüşünü bekleyeceğime, kendi arabamla giderim, diye düşündüm. Yola koyuldum. Trafik korkunç, gıdım gıdım ilerliyor. Ne kadar çok namaz kılmayan var demek ki. Trafiğin içinde simit satan, şişe suyu satan, kağıt mendil satan, ön camı silmek isteyen bir çoluk çocuk sürüsü koşuşturuyor. Arabanın camına burunlarını dayayıp zorla bir şeyler satma, satmasa bile, ille para almak derdindeler, bu komançi, siu ve mohikan çocuklar. Ön cama su sıkarak, silecek çalıştırarak onları arabadan uzaklaştırdım. Önümde bir türlü gaza basmaya kıyamayan, en sol şeritte süzülen Adapazarı plakalı arabayı sağladım, sol şeritte onun önüne geçtim. Yoğun trafikten sıyrılıp çevre yoluna saptım, kamyonlar bütün şeritleri işgal etmişler, birbirlerini geçmeye uğraşıyorlar, aynı sinameki hızdalar, hiçbiri öbürünü geçemiyor, yanyana süzülüyor, köküne kadar gaza basarak kamyonlardan iniltiler çıkartıyorlar. Egsoz dumanından göz gözü görmüyor. Arka görünümü en az sinir bozucu olan ve arka plaka üstü yazısı olarak "İSTER-

SE GEÇER" i seçmiş kamyonun arkasına yazıldım, müzik açtım. Radyoda Bizet'nin Carmen operası. Güzel. Sigara yaktım. Çevre yolunda kamyon arkası bunalımları için ideal bir sığınmadır opera. Kamyonu unutup Carmen'e verdim kendimi, şarkıcıyla birlikte mırıldanıyorum sözleri. Kamyonun arkasında değilim artık, bambaşka bir yerdeyim.

-L'amour est enfant de bohême
Qui n'a, jamais jamais connu de loi
Si tu ne m'aimes pas, je t'aime
Mais si je t'aime, prends gaaaaaaaaarde à toi...

derken ani bir fren yapan kamyonun sürücüsü, penceresinden önce muz kabuğu, sonra boş bir sigara paketi, daha sonra da boş bira şişesi attı. Attıkları, atılış sırasıyla gelip benim arabanın ön camına çarptılar, bira şişesi kırıldı, ön camı çatlattı. Uzun uzun klakson çaldım, hiç oralı olmadı, Konya plakalı kamyonat! Punduna getirip sağından sıyrıldım, o sırada ona sürekli korna çalmayı ve camı açıp:

-Carmençita!

diye, bağırmayı ihmal etmedim. Ona hangi küfürü etsen, bu anlamını bilmediği ve hiç bir zaman öğrenemeyeceği "Carmençita" lafı kadar koymaz. Sol şeride yerleştim, iki araba önümdeki Edirne plakalı kamyonet yüzünden sol şerit konvoylaştı. Edirneli'nin arka-

sındaki Muğlalı ve Muğlalı'yla benim aramdaki Erzincanlı bastık frene, kamyonet arkası gezintisine geçtik. Arkamdan manyak gibi gelen Ordulu ısrarla selektör yapıyor, bagajıma girmek üzere. Önümüzde yol var da, biz mi gitmeyi bilmiyoruz lan Ordulu? Daha da yavaşlıyorum, sırf ona gıcıklık olsun diye.

Kasımpaşa'daki benzinciye dar attım kendimi. Benzin alımı sırasında, depoyu dolduran çocukla boş konuşma oldu. Çocuk Urfa'dan türkücü olmak için geldiğini, şimdilik burada çalıştığını, sesinin acayip güzel olduğunu, çok parça bildiğini, istersem hemen bir tane söyleyebileceğini belirtti. Söylememesini söyledim. Ona bu konuda bir yardımım olamayacağını anlatmaya çalıştım, anlamadı. Onu başımdan savdığımı, küçümsediğimi düşünerek, başsalladı, acı acı gülümsedi, bir gün çok ünlü bir türkücü olacağına ve benden bunun intikamını alacağına, benimkinden daha pahalı bir arabaya bineceğine ve bu benzinciden gelip benzin alacağına andiçerek baktı arkamdan. Ömer Hayyam yokuşundan Balıkpazarı'na ulaştım, Balo sokağına yakın bir yerlere arabamı parketme derdindeyim, gözüme güzel bir yer kestirdim, oraya gireceğim ve fakat karşıdan gelen arabanın direksiyonundaki siyah güneş gözlüklü tip de oraya girmek üzere hamle yaptı, tam çarpışmak üzereyken durduk. İndim. Siyah güneş gözlüklü tip ve yanında

tıpkı ona benzeyen siyah güneş gözlüklü başka bir tip, Sivas plakalı arabadan indiler. Bu iki Sivaslı arkadaşla araba parketme konusunda sosyal içerikli bir kavgaya giriştik. Kavgayı ayıran olarak girdi hayatıma Kırşehirli Hüdai. Balo sokağını benimle birlikte yürümeye başladı. Yürüyüş sırasındaki boş konuşmadan, Hüdai'nin bana televizyondaki reklam filmlerimden hayran olduğu ve hayatında hiç tiyatroya gitmediği anlaşıldı. Böyle hüdâ-i nâbit tipler görünce heyecanlanıyorum. Birden durdum Balo sokağının ortasında, sırtım Ses Tiyatrosu'nun arka kapısına dönük, Hüdai'nin arkasında bu sokağın adının neden "Balo sokağı" olduğunu bilmeyen ve hiç merak etmeyen, irtica sakallı mürteci dönerci. Bir an kalakaldım.

-Nasıl yani Hüdai? Hiç mi merak etmedin nedir lan bu tiyatro, diye?

-Ettim...Yani istedim gitmek de... Şindi bize orda nasıl davranırlar onu bilmediğim için, şey yapamadım.

-Sana özel bir davranış yok lan Hüdai. Gişeden biletini alıcaksın, aynen sinemaya, sirke, maça girer gibi... Kapıda biletin yarısını keserler, o kadar! Girip yerine oturacaksın.

-Öyle, değil mi ağbi?

dedi, dalgınlığı üst düzeye ulaşan Hüdai.

Onunla birlikte arka kapıdan tiyatroya girdik.

Hüdai'yi salona soktum, tavana bakakaldı, locaların kadifesine elini sürdü. Burayla ilgili bir şeyler sormasını bekliyorum. Sorar sormaz da ona, buranın 1885-'te tiyatro olarak, dönemin dünya çapında tiyatro mimarı Campanaki tarafından yapıldığını, geçen 115 yıl içinde burada kimlerin oynadığını, locaların kapısında yazılı isimlerin bu 115 yılın starları olduğunu hızla ve sinirle anlatmanın sabırsız beklentisi içindeyim. Nitekim bir şey sormak üzere önce kaşları, sonra ince dudakları hareketlendi Hüdai'nin:

-Buranın mülkü sizin mi ağbi?

-Değil, hayır. N'olucak? Bunun ne önemi var? Sorman gereken bu değil ki Hüdai!

Tuttum kolundan fuayeye çıkardım onu. Tam karşımızda Mengü Ertel'in, Ses Tiyatrosu'nu yeniden açtığımız 1989 kasımının iki soğuk gecesi orada sabahlayarak yaptığı Muhsin Ertuğrul fotoğrafları kolajı.

-Bak Hüdai, bu Muhsin Ertuğrul. Çağdaş tiyatromuzun kurucusu.

Mengü'nün, Muhsin Bey'in bir fotoğrafını çoğaltıp onları kesip biçerek oluşturduğu oldukça stilize kolajına kaşlarını çatarak bir süre baktı, sonra fuayedeki fotoğraflarda gezdirdi gözünü Hüdai.

-Bu Kel Hasan Efendi, bu İsmail Dümbüllü, bu Münir Özkul...

-Münir ağbiyi biliyorum.

dedi, sırıtarak. Onu müdüriyete sürükledim, kendisine tarihsiz bir davetiye verildi, o davetiyeyi istediği gün gişeye uzatıp istediği oyunu, istediği adet arkadaşıyla, ücretsiz olarak izleyebileceği belirtildi, yol edildi.

İlerleyen zaman içinde Hüdai'nin davetiyeyi kendi adına kullanmadığı, bir uygunsuz durumda, kimbilir ne münasebetle davetiyeyi bir belediye zabıtasına rüşvet olarak verdiği, tiyatroya o zabıtanın yeğenlerinin geldiği, görüldü.

İçine kül karışmış un gibi, dök beni çöpe duygusu veriyor, artık bana İstanbul.

FİGÜRAN

Bay Y.R. yıllardır filmlerde figürasyon yapıyor, konuşmayan roller oynuyordu. Oradan aldığı para zaman zaman yol parasını bile karşılamıyordu. O parayı da, binbir takside bölüp, çar ve çur edip ödüyorlardı. Ödenmediği de olabiliyordu. Olsun, Y.R. figüranlığı para için yapmıyordu. Üstelik bu işi hiç para almadan yapmak isteyen insanların haddi hesabı yoktu. Bir sokakta film çevrilirken seti çevreleyen kalabalık, bir an olsun, biz de görünelim diye çırpınır. Yönetmen birine yoldan geçen adam rolü verse, o tipin yürüyüşü değişir. Bizde herkes meraklıdır filmde oynamaya. Herkes doğuştan oyuncudur zaten.

Bu kadar meraklısı olan piyasada çok seçici olmamak gerek. Bu yüzden kaprisli bir figüran değildi Y.R. Ne denilirse canla başla yapar, para konusunda hiç bir şey sormaz, ne verilirse teşekkür eder, verilmezse çok üstelemezdi. Bu yüzden sık sık işe çağırılıyor, neredeyse her filmde, bir iki plan oynuyordu.

Son filminde birdenbire konuşmalı bir rol verdiler Y.R.'ye. Çok heyecanlandı. O sahnede bir ko-

nuşması olacağını o sabah sette öğrendi. Zor bir laf değildi, filmin esas çocuğu Y.R.'nin yanına gelip bir şey söyleyecek, Y.R. de, iki elini yana açarak, başını sağa sola çevirerek, ona:

- Cık cık cık!

diyecekti. Söylenmeyecek bir şey değil ve fakat nasıl söylemeli? Elli türlü söylenebilir. Y.R. o sahne çekilene kadar sürekli "cık cık cık" yaparak hazırlandı sette. O sahnenin çekimine sıra geldi. Y.R. rolünü çok güzel yaptı. İlk çekim çok beğenildi, tekrar çekimine gerek görmedi yönetmen. Y.R. iş çıkışı, dublajın ne zaman yapılacağını sordu. Asistanlardan biri, dublaj için kendisine gerek olmadığını bildirdi, Y.R. sinirlendi:

-Beni başkası mı konuşacak yani?

Asistan ona sözünün çok önemli olmadığını, bunu dublaj sırasında orada bulunan herhangi birinin yapabileceğini anlattıysa da, Y.R. ısrarla dublajı kendisinin yapmak istediğini ve bunun için ayrı bir ücret talep etmeyeceğini belirtti. Asistan onu başından savdı.

Y.R. işin peşini bırakmadı, film şirketini her gün arayarak dublaj gününü öğrendi, adresi aldı, söylenen saatten bir saat erken oraya gitti ve koridorda "cık cık cık" çalışmalarına başladı. Fakat sesi kısıktı. O sabah kalktığında sesi hiç çıkmıyor gibiydi, sonra

sonra açıldı. Sırası geldiğinde o odaya girdi, mikrofonun başına geçti, önündeki monitöre bakar oldu. Bir iki ilgisiz sahneden sonra, kendini gördü ekranda, ilk kez böyle yakın planda görünüyordu filmde, kendine hayran hayran bakarken, plan değişti. Tam o kendine hayranlığı sırasında söylemesi gerekiyordu "cık cık cık" ı. Kaçırmıştı. Baştan alındı. Daha sonra tekrar tekrar baştan alındı, Y.R. bir türlü sözü yerine oturtamıyordu.

-Boş bir banda sizden, bir kaç tane "cık cık cık" alalım!

dediler. Y.R. arka arkaya değişik biçimlerde söyledi sözünü. Teşekkür edip yol ettiler.

Y.R. filmin televizyonda yayınlandığı gece, kendisinin "cık cık cık" dediği planın filmde olmadığını gördü. Esas çocuk ona bir şeyler söylüyor, Y.R. ona yanıt veremeden değişiyordu plan. Çok sinirlendi Y.R. ve:

-Cık cık cık!

dedi.

OLİMPİA MEMDUH

Köpekler çok terbiyesizleşti. Nerde, o eski İstanbul köpekleri! Havlamalar tamamen değişti. Hani nerde, o eski ulumalar? Kesik kopuk, sapık sesler çıkarır oldu artık köpekler. Buna havlama bile denilemez, mutsuz ve anlamsız hırlamalar işte... Bakışları, duruşları ve biçimleri de değişti. Eski sokak köpekleri, böyle pis bakmazlar, bu kadar eciş bücüş olmazlar ve mahallenin sarhoşlarını tanır, gece it gibi yollarını bekler, tanıdık sarhoş mahalleye adım atar atmaz, onu korumaya alır, geze geze evine getirirlerdi. Eğer sarhoş evin yolunu şaşırırsa, köpekler onu uyarır:

-Orası sizin ev değil, sizin ev karşı kaldırımda Memduh ağbi!

diye havlayarak, evini gösterirlerdi. Memduh ağbi köpeklerin dediğini anlar hemen kaldırım değiştirirdi. Mahalleye, hırsız uğursuz sokmazlardı eski zaman köpekleri. Hepsi öldüler tabii ve tamamen alkol ve sigaradan, çünkü eski köpekler çok iyi rakı ve acayip sigara içerlerdi. İçmeyene zorla içirirdi Memduh ağbi.

Şimdi köpekler yeşilaycı ve korkunç. Evine

gidiyorsun;

-Niye evine gidiyorsun?

gibi bakıyorlar adama. İnsan tereddüt geçiriyor, yoksa yanlış bir eve mi gidiyorum, çengel bulmaca duygulara kapılıyor.

Nöbetçi fareler de yoklar geceleri sokak köşelerinde. Arasıra gecenin karanlığı içinden bir ıslık gibi geçen yeni fareler çok değişik. Eski fareler bu kadar iri olmaz ve spor ayakkabı giymezlerdi...

Sokağın her iki kaldırımına sırayla arabalar parkedilmiş, bir araba galerisinde dolaşıyoruz sanki... Arabalardan evlerin kapıları görünmüyor. Üstelik her gece aynı noktada aynı araba olmuyor. Biraz kafan iyiyse, öyle kalakalırsın sokağın başında. Burası bizim sokak diyebileceğin en ufak bir kerteriz yoktur ortalıkta... İnsan sokağını ayırdedemez oldu. Sokağı bırak, doğru mahallede miyim acaba, üst düzey kuşkuculuğuna kadar yükselebiliyorsun.

Korkunç köpekleri tekmeleyerek, küfrederek evinin önüne parketmiş iki arabanın ardında, evin kapısını şavulladı, neredeyse birbirine değecek gibi parketmiş iki arabanın arasından zorla geçerken, arkadaki arabanın plakası pantalonunu yırttı. En sevdiği tergal pantalonun başına gelene bak şimdi. Pantalonda küçük bir pencere açılmış, yırtılan parça köpek dili gibi sarkmıştı. Yama mama, örgü falan, hiç bir şey

yapılamaz buna. Gitti pantalon. At artık sen bu pantalonu Memduh! Arabanın ve plakanın dişi olduğuna karar vererek her ikisinin cinsel organlarına yönelik sokmalı, çıkarmalı, koymalı, batırmalı, kanırtmalı küfürler ettikten sonra, oturdu kaldırıma arabanın her iki lastiğinin de subaplarını gevşeterek havalarını indirmeye koyuldu. Gecenin zifir sessizliğinde lastiklerden çıkan havanın tıslamasını bir caz konseri gibi dinleyerek, arabanın arka camındaki tozun üstüne, işaret parmağıyla, sanki arabanın annesi varmış gibi, anneli, koymalı, sokmalı vecizeler yazdı. Cebinde anahtarı buldu, eli kilidin çevresinde dolanırken anahtar kilidi kendi özel çabasıyla bulup zart diye girdi deliğe, kapı açıldı, evin içine düştü Memduh ağbi.

İçerde merdiven başında hazır bekleyen karısı bir kova soğuk suyu başından boca etti, köpekler çok güldüler. Meselâ eski zaman köpekleri böyle bir küstahlıkta bulunamazlardı Memduh ağbiye karşı.

Kepenekçi Numan sokağın neşeli tiplerindendir. Yıllardır evli ve fakat karısıyla bir hafta barışık, bir hafta küs. Alemcidir, kimi gece eve gelmez, kimi gece sabaha karşı zurna gibi gelir;

-Tamer'in babası ölmüş, onun cenazesine gittik. Rahmetliyi defnettik. Tamer'i böyle bir gününde yalnız bırakmıyalım dedik, oturduk bir yerde bir iki kadeh içtik, bu kadar abartılacak ne var karıcığım?

gibi bir yalan uydurur, kimi zaman;

-Muhsin Ankara'ya gidiyordu, hep birlikte Haydarpaşa'ya geçirmeye gittik, tren vaktine kadar gar lokantasında bir iki tek atalım dedik, muhabbet koyulaşmış, son vapuru kaçırmışız, sen bizi boşver Muhsin de treni kaçırdı...

gibi hikayeler anlatır, karısı bunların hiç birine inanmaz ve ona küserdi. Küslükler de mutlaka Memduh ağbinin kendini affettirmek için karısını bir gece bir yere götürmesi biçiminde son bulurdu. Yenge, bu barışma durumlarını çok iyi kullanır, canı ne isterse yaptırırdı. Bir keresinde, Memduh ağbi operadan nefret ettiği için, sırf ona ceza olsun diye;

-Operaya gidicez Memduh!

kararlı seçimini yapmış. Gözleri fal taşı gibi açılan Memduh ağbi;

-Beni öldür, opera deme!

diye kükremişse de, yengenin ısrarlı ve küreselleşmiş tavrı karşısında yenik düşmüş, kös kös gitmişlerdi operaya. Olay Karagümrük ve Acıçeşme'de alay konusu olmuş, bir süre mahallenin çocukları Memduh ağbinin arkasından:

-Pavarotti Memduh!

diye bağırmışlar, caddedeki müzik evinin sahibi Özer, sırf ibnelik olsun diye Memduh ağbiye, Wagner'in "Walkyrie" operasının CD'sini hediye etmişti. Muhitin

taksileri, Memduh ağbi binince, caddedeki müzik evinin sahibi Özer'in sırf ibnelik olsun diye, şoförlere hediye ettiği Mozart, Verdi, Straus opera kasetlerini çalar olmuşlardı. Sonunda tepesi atan Memduh ağbinin;

-Hepinizi zorla operaya götürürüm valla!

tehdidiyle son bulmuştu muhitimizde opera gırgırı.

Daha sonra, barışma ayağına Memduh ağbinin yengeyi koluna takıp bütün bir gün Dolmabahçe Sarayı'nı gezmek zorunda kalışı da muhitte epey gırgır konusu olmuş;

-Memduh ağbi padişah soyundanmış!

-Paşa Memduh!

-Birinci Memduh!

gibi mavralar yapılmış, caddedeki müzik evinin sahibi Özer, sırf ibnelik olsun diye Memduh Ağbi'ye, "Saraydan Kız Kaçırma Operası" CD'si hediye etmiş, Memduh ağbi de sırf muhitimize ibret olsun diye, Özer'i Karagümrük çarşısında dövmüştü. Küslükleri uzun sürdü. İkisi de Karagümrük Futbol Klübü yönetim kurulunda oldukları için, bir yönetim kurulu kavgasında diyaloğa girerek barışmak zorunda kaldılar.

Karısıyla bir başka uzlaşma tufasında, hafta sonu yengeyi alıp Gönen kaplıcalarına gitmek farz oldu Memduh ağbiye. O ara, "Gönenli Memduh" mavrası yapıldı. O günlerde posta yoluyla Memduh ağbi-

ye ülkemizin dört bir yanındaki kaplıcaların broşürleri gelmeye başladı. Memduh ağbi her seferinde on tane zarfla kapıya dayanan postacıya fırça çekmeyi âdet haline getirdi.

- Hepsi de ayrı yerden postalanmış... Enteresan..! Yok burda Memduh falan, öyle biri oturmuyor burda. Sen o zarfları al, kıçına sok!

diye, kovalıyordu her seferinde zavallı postacıyı. Sonunda bu mektupları, sırf ibnelik olsun diye caddedeki müzik evinin sahibi Özer'in postaladığı anlaşıldı.

Başka bir sefer, barışabilmek için, yenge tarafından sabaha karşı Vefa'ya gönderilip boza alıp gelmek zorunda kalışı da, muhitimize epey gırgır konusu oldu.

-Bozacı Memduh!

-Memduh ağbi bozasız rakı içmez!

-Memduh ağbi Vefa Bozacısı'na ortak olmuş!

takılmalarına, ağbimiz bir gün;

-Boza diyeni, bozarım!

diyerek son verdi.

Muhitimizde bozadan sözetmenin yasaklanmasının üçüncü haftası dolmadan Memduh ağbi gene bir vukuat işlemiş ve barışmak üzere karısına nereye gidelim, diye sormak zorunda kalmıştı. Karısı;

-Beyoğlu'nda Olimpia Pavyon'a gidelim!

deyince, Memduh ağbi şaşırmış:

-Ne pavyonu lan karıcığım? Sinemaya gidelim, tiyatroya gidelim. Bir bara gidelim. Pavyonda ne işimiz var?

diyerek karısını yatıştırmaya çalışmışsa da, yenge nuh demiş, peygamber dememiş, her zamanki katı Amerika Birleşik Devletleri tavrını korumuş, mecburen Olimpia Pavyon'da almışlardı soluğu.

Girişte, vestiyerdeki kız ağzı kulaklarına vararak Memduh ağbiye:

-Ay hoşgeldiniz Memduh bey!

deyince, yenge biraz uyuz olmuştu. Memduh ağbi yengenin koluna girip hızla vestiyeri geçti, salon girişinde uzun boylu bir kadın karşıladı onları:

-Ooo, Memduh bey, şeref verdiniz, buyrun yuvarlak masaya alalım sizi!

diyerek, aşırı laubağli oldu ağbimizle. Yenge giderek sinirlenerek:

-Vestiyedeki kız seni nerden tanıyor Memduh?

deyince, Memduh ağbi:

-O kız? O kız şey... Eskiden bizim Rıfkı'nın sekreteriydi. Ayrılmıştı işten. Demek burda çalışmaya başlamış! Allahallah... Enteresan...

biçiminde savuşturdu soruyu. Onları masaya getiren kadın için de:

-Pavyonlarda âdettir. Herkese çok samimi

davranırlar. Pavyon raconu...
diyerek konuyu kapatmaya uğraştı, karısının;

-Adını nerden biliyor peki!

sorusunu da;

-Ne biliiim? Attı tuttu, herhalde! Allahallah... Enteresan...

diye geçiştirdi, masaya yanaşan sigara ve puro satıcı kadın:

-Puro vereyim mi Memduh bey?

diye yalaklaşınca, zor durumda kalarak hızla puro aldı ve kadını yol etti, onun da adını bilmesini garip karşıladı, hemen içki söyleyerek konu değiştirip;

-Hafta sonu Yalova'ya gidelim mi?

can alıcı makamından söze girdiyse de, yenge bu çalımı yemeyerek;

-Nasıl oluyor da burda herkes senin adını biliyor Memduh?

diye, topu taca attı. Vakit kazanmaya çalışarak, taç atışını ağır ağır kullanan Memduh ağbi;

-Vestiyerdeki kız söyledi herhalde adımı. Adımla hitabedince daha çok bahşiş alacağını düşünüyor herhalde... Enteresan...

diyerek, purosunu ateşlemeye koyuldu.

Işıklar azaldı, sahne ışıkları yandı ve birdenbire striptiz başladı. Sahneye fırlayan uzun boylu, düzgün bedenli güzel kadın, dansederek üstündeki-

leri bir bir çıkarıp bir tek donla kaldı, bir süre öyle dansetti. Bir ara Memduh ağbilerin masasının önüne kadar geldi, kıçını neredeyse Memduh ağbinin burnuna dayayarak, hızla bir kaç kez salladı. Dönüp masadan uzaklaşırken Memduh ağbiye göz kırptı. Yenge bu durumdan da kıl kaptı. Kıl deri altında aniden enfeksiyon yaptı.

-Niye bu kadın sana kıç sallıyor Memduh?

-Bak şimdi de öbür masaya sallıyor... Herkese sallıyor karıcığım!

-Niye sana göz ediyor?

-Göz mü etti?

-Görmedin mi?

-Hiç dikkatimi çekmedi, gözünde öyle bir tik var herhalde... Enteresan...

Sahnede müzik eşliğinde donla değişik tahrik edici hareketler yapan kadın, bir süre sonra dansı kesip izleyiciler arasından hiç el değdirmeden, dişleriyle donunu çıkaracak bir gönüllü istedi. Bunun üzerine bütün pavyon ağbimize dönüp:

-Mem-duh! Mem-duh!

diye, tempo tutmaya başlamasın mı! Memduh ağbi kıpkırmızı kesildi. El çırparak tempo tutan bu herifleri, bu gece buraya, sırf ibnelik olsun diye caddedeki müzik evinin sahibi Özer göndermiş olabilir mi, diye düşündü. Bu düşüncesini fazla geliştiremeden, yenge,

Memduh ağbiyi kulağından tuttuğu gibi çıkardı Olimpia Pavyon'dan, hemen bir taksiye bindirdi. Taksici birden arkaya dönüp;

-Vay Memduh ağbi. Hayırlı geceler... Otele mi gidiyoruz, karının evine mi?

demez mi!

Ertesi gün boşandılar. Olimpia Memduh, Karagümrük'ü terkederek Yalova'ya yerleşti. Bu olaydan sonra, muhitimizde Olimpia Pavyon'un adı "Memduh'un Yeri" olarak anılır oldu. Ağbimizin adıysa, caddedeki müzik evinin sahibi Özer'in yoğun kampanyası sonucu, "Yalova Kaymakamı Memduh" olarak tescil edildiyse de, "Olimpia Memduh" adı daha kalıcı oldu. O günden sonra, Özer'e düzenli olarak Yalova'dan imzasız ölüm tehdidi mektupları gelmeye başladı. Kimisinin üstünde "Sayın" yerine küfür bulunan bu mektuplardan bezen Özer, ani bir kararla dükkanı birine devretti, herkese Almanya'ya yerleşeceğini açıkladı, sırf ibnelik olsun diye Avustralya'ya göç etti.

HOŞGÖRÜ BERBERİ

Berberde geçirdiğim süreye gıcık oluyorum. Yaşadığımız koşuşturma içinde, hiç bir şeye vakit bulamazken, saçın kısaltılmasına bu kadar zaman ayrılamaz ki! Eli ağır bir berber süreyi daha da sündürüyor. Berberin kafa ütülemesi ve izlemekte kararlı olduğu televizyon kanalı da, ayrı eziyet. Bir de oraya gitme ve oradan gelme süresi, berber kalabalıksa oturup sıra bekleme süresi... Bütün bunlar gözde büyüyünce, öyle zırt pırt gidilemiyor berbere. Bu işe bir zaman dilimi ayırmak gerekiyor. Kimi ciddi berberlere randevu alarak gidiyorsun. Bir gün öncesinden, yarın benim berber günüm, diye heyecanlanıyorsun. Kendini berbere gitmeye hazırlıyor, devrisi gün berbere yetişmek üzere erkenden kalkıyorsun.

Berberin ciddisini aramıyorum, varsın gayri ciddi olsun da, yolumun üstünde olsun. Alt tarafı saç tıraşı, o kadar abartmaya gerek yok, uzayınca kısaltılacak. Nerelerden ne kadar kısaltsam, gibi sapık ideolojilere saplanıp günü ayna karşısında geçirmelere takılırsanız, işi daha da zorlaştırırsınız. Aynaya bu

denli tutsak olunca, burnunuzu da beğenmeyebilirsiniz ve fakat bu berberin çözümleyebileceği bir durum değildir. Ya da hiç kestirmeyip saçı ensede düğümleyebilirsiniz. Düğümlemeyip, kendi haline bırakıp, hatta hiç taramayarak hayata saçlar arasından bakabilirsiniz.

Ben uzadıkça kısaltanlar grubuna giren, düz berber müşterisiyim. İyi tıraş, kötü tıraş gibi takıntılarım yoktur. Zaman zaman arkadaşlarımın tıraşımı beğenmeyerek:

-Niye evde kendin kesiyorsun, bir berbere gitsene!

diye takılmalarına, ya da:

-Gene eşşek tıraşı olmuşsun!

biçiminde laf atmalarına, hiç aldırmam.

-Evet ağbi, çok başarılı bir berber, bu sezon eşek rolü oynıyıcam da!

yanıtıyla, gelişine vururum lafın. Bu yüzden benim için, en güzel berber, en yakın berber.

Sokağımızda böyle bir berber olduğunu yıllardır bilmiyordum. Bir gün tabelasını gördüm: Hoşgörü Berberi! İsmi hoşuma gitti ve burnumun dibinde böyle bir berber olmasına çok sevindim. Lap girdim içeri; yaşlı başlı, gözlüklü, kır bıyıklı, saçı dökülmüş, hoşgören ve hoşbakan bir amca. Meğer sokağın çok eskisi.

-Yıllardır, bu pezevenk kâhyalar, çok afedersiniz, dükkanın önüne sürekli araba parkettikleri için, sittin yıldır kimse dükkanın girişini göremiyor... Kimse tıraşa gelemiyor... Hoşgeldiniz, buyrun.
diyerek, epeydir beklediği bir müşterisi olarak, koltuğa belirli bir özenle oturttu beni. Çay içip içmeyeceğimi sormadan, heyecanla sokağa fırlayıp çaycıya seslendi. Benim dem konusundaki fikrimi almadan, iki demli çay söyledi. Can havliyle geri döndü dükkana.

İnce uzun, gayet mıy mıy, sinir kakan bir tıraş serüveni başladı. Boynuma örtü dolayıp iğnelemesi, çok uzun bir zaman dilimine enlemesine yayıldı. Bir yandan da mıy mıy bir şeyler anlatıyor, dediğinin çoğu anlaşılmıyor. Bir tür sayıklama durumu. Arasıra sinirle ağzından kaçırdığı, "eşşolueşekler" ya da "pezevenkler" gibi sözleri, "çok afedersiniz"ler izliyor. Sokağın eski günlerine ait öyküler anlatıyor, kendini anlatısına kaptırdığında tıraşı kesiyor, geçiyor karşınıza uzun uzun anlaşılmaz sesler çıkarıyor, tıraşa değil de, ona misafir gelmişsiniz gibi davranıyor.

Tam başlayamamış tıraşa, çaycının demli olduğunu iddia ettiği çaylarla dükkana ulaşmasıyla, ara verildi. Bana çay sunup, kendi çayını alıp, iki şeker atıp, karıştırıp geçti oturdu karşıma berber, bir de sigara yakarak, öksürerek, tıksırarak, Ecevit'in çok yaşlandığından söz açarak, ekonomik sıkıntıdan dem vura-

rak, muhabbete koyuldu. Çay tıraşın içine bir mola olarak giriyor. Çok yanlış bir berbere geldiğimin bilinciyle, ben de bir sigara yaktım. Çay boyu anlattığından tek sezebildiğim sokağımızın çok bozulduğu ve eski beyefendi müşterinin kalmadığı oldu.

Çay biter bitmez, bir yenisi alıp almayacağımı sordu. Hemen tıraşa geçilmesini rica ettim. Derhal işe girişti. Eli acayip ağır, bir tutam saçı kesmesi dakikalara yayılıyor. Kesip kesmemek arasında uzun bir kararsızlığı yaşıyor. Gözlerinin pek görmediğini çok sonra farkettim, iki parmağıyla saçı sıkıştırıp tutam ediyor, el yordamıyla arada kalanı kesiyor. Makas da kör herhalde. Kulaklara yaklaşınca, bir eliyle kulağı korumaya alıyor, öbür elindeki kör makası kulak koruyan eline dayayarak, kulak dibini tıraş ediyor. Görmemesine rağmen yılların el alışkanlığıyla, biraz ağır da olsa, götürüyor işi. Yaşlı başlı adam, hoşgörmek gerek. Zaten dükkanın adı öyle: Hoşgörü Berberi. Dükkanda olup biten herşey hoşgörüye dayalı. Kültablası dandik, ayna paslı, musluk su sızdırıyor, havlu çok temizim, diye haykırmıyor, olsun, berbere kızma durumunuz yok. Hoşgörmek zorundasınız.

Çaycının boşları alma operasyonu çok uzun sürdü. Boşlarına kavuşan bezgin ve çaycı olduğuna bin pişman, hayata küskün ve bu yüzden insanların yüzüne bakmaktansa yere bakmayı yeğleyen çaycı,

çay parası beklentisine geçti. Yaşlı berber, tıraşı, makası bırakıp para çekmecesine yöneldi, çekmeceyi çekip içinde bulduğu paraları, bir bir gözlüğünün camına dayayarak incelemeye koyuldu. Sonunda birini bana göstererek:

-Yüz bin mi bu?

diye sordu.

-Hayır amca, o beş milyon!

diye, müdahale ettim. Yerimden kalktım, para çekmecesine gittim. Boynumdaki örtüde birikmiş kesik saçlarım çekmeceye döküldü, kesik saçlarım arasından bir yırtık yüzbin lira bularak verdim çaycı olmaktan çok mutsuz çaycıya, onu yol ettim, tekrar tıraş olma noktama gelip oturdum. Tıraş olma isteğimi baktım berberin kör gözüne. Berber de, benim bakışımdan etkilenerek mi, yoksa refleks olarak mı bilemiyoruz, ağır ağır geldi yanıma, makası buldu, yeniden başladı tıraşımsı eziyet.

Bizimki daha iki tutam saç kesememişti ki, dükkanın telefonu çaldı. Özür dileyip, tıraşı bırakıp telefona gitti. Önce ayakta başladığı sinirli telefon konuşmasını, oradaki iskemleye çökerek sürdürmeye koyuldu. Ben dediğinden pek bir şey anlamıyordum ama, karşı taraf anlıyor olmalı ki, iş kavgaya dönüştü... Zaman zaman telefonun öbür ucundakine küfrediyor, her sövgüden sonra ayağa kalkıp benden özür

diliyordu. Sonunda küfrederek kapattı, benden çok çok özür diledi, makası buldu, tıraşa girişti.

Çok ağır ilerleyen tıraş sırasında yorgunluk belirtileri göstermeye başladı, giderek ağırlaşıyordu hareketleri, nefes alıp verişi sıklaşmıştı ve daha enseye girişememişti ki, hırlayarak pes etti:

-Devam edemiyicem. Gerisini yarın keseriz! diyerek, attı makası elinden.

Boynumdaki örtüyü çözüp hızla çıktım Hoşgörü Berberi'nden.

EŞZAMANLI

Eli elime değdi. Eşzamanlı ürperdik. Bu bir yanlışlıktı. Eşzamanlılık tuhaf. Hemen bir elektriklenme oldu aramızda. Kimizaman nasıl da haybeden oluşabiliyor elektrik dediğimiz üretilmesi ırmaklar ve barajlar gerektiren, okulda Fizik dersinde oku oku anlaşılamayan şey. İkimiz de kendimize çaktırmadığımız bir hızla geri çektik ellerimizi, eşzamanlı.

Aşk da bir spordur, özellikle iki taraftan biri istemediği zaman. Her iki taraf istemediğinde ortada sportif bir olay olmuyor zaten. Sadece arkadaş kalınıyor. Taraflardan birinin istemesi, diğerinin istememesi olaya sportif heyecanı, maç duygusunu, tribün tahriğini katıyor.

-İstememe diye bir şey yok. Sen de istiyorsun, bunu kendine itiraf etmekten korkuyorsun. İstemesen yerinden dışarı uğrayacak gibi böyle fıldır fıldır döner mi gözlerin?
diyesim geldi.

-İstemiyorum.
diyeceğini bildiğim için, hiç bir şey demedim. Bu ya-

nıtı duymak istemiyordum. Bu durum her iki tarafı da zora sokar. O da zaten bu yanıtı, bu spor karşılaşmasını istemediğinden değil, içgüdüsel denetiminin baskısıyla verecekti. Ok yaydan çıkmadan son bulmaz, bu kemirgen ve kahredici ve sonunda bize en olmayacak salaklıkları yaptıran içgüdüsel denetim baskısı.

Utangaç bir güneş bulutların arkasına saklanmıştı. Bulutlar kendi aralarında bir şeyler konuşmaktaydılar. Uğultulu bir rüzgar darmaduman etti bulutları, son buldu bulutların dedikodusu. Güneş de öyle cascavlak ortada kaldı.

Rüzgar saçlarını savurdu, düzeltmek için bir çaba sarfetmedi. Böyle daha da çekici olduğunun farkındaydı. Göz göze geldik. Hızla kaçırdık gözlerimizi birbirimizden, eşzamanlı. İstemiyorsa bu eşzamanlılık neden? Karşılıklı saçtığımız elektrik ikimiz için de tehlikeli olmaya başladı. Neye el atsak zangırdıyor. Oraya buraya el atmamak gerek. Tiril tiril titriyoruz, faça vermemeye uğraşıyoruz. O beni seviyor. Ben onu daha çok. Birbirimiz için yaratılmış olduğumuz kesin. Yeniden göz göze gelmemek için, bakacak anlamsız şeyler bulduk devingen gözlerimize. Boş konuşma başladı.

-Deniz kıyısı nerde?

-Burası işte!

-Deniz nerde peki?

-Çekti gitti. Epeydir yok deniz. Siz ne zamandır gelmemiştiniz?

Daha önce hiç gelmiş değilim ki buraya. Ne demek istiyor? Deniz gerçekten çekip gitmiş olabilir mi? Dalga mı geçiyor benimle? Başka anlamlarla mı yüklü sözcükleri? Dudağında alaylı bir gülüş var. Tepkimi ölçmek için söylüyor bunları. Tepkim ilgilendiriyor onu. Tedirgince çevresine bakınıyor. Birden kollarıma atılmak istiyor, ama benim tepkimden ürküyor. İlk hamleyi benim yapmam gerekiyor. En zor olan bu ilk hamle. Satrançta da öyle. Onu yaptıktan sonra dönüşün yok. Oyun başlamış oluyor artık. Birden sarılıp öpsem mi onu? Ben de onun tepkisinden çekiniyorum. Birdenbire:

-Ay, durun, n'apıyorsunuz?

gibisinden bir yaygaraya geçerse, ben durup dururken saldırgan, sapık bir ırz düşmanı konumuna düşüyorum.

Dudaklarım hemen dudaklarını bulmalı, hiç bir şey deme fırsatı vermemeliyim ona, çok uzun bir öpüşme olmalı bu. Öpüşürken kollarımın arasında bayılmalı... Hemen yere sırtüstü yatırıp yapay solunum uygularım, rahat nefes alsın diye giysilerini çıkartırım, ayıltırım, ayılınca, hazır yere yatırmışken... Ya dudak dudağa durumunu tam ayarlayamazsam? Şap diye dudağına yapıştıramazsam dudağımı? Birdenbi-

re beni iterse... Ne aşşağılık bir duruma düşerim. Ben o duruma düşecek adam mıyım? Vazgeçtim onu aniden öpme tehlikeli düşüncesinden.

-Çok uzağa mı gitti deniz?

-Evet.

-Kıyısının burda kalması ne tuhaf! Daha tuhaf olan oraya hâla deniz kıyısı denmesi...

Ben sözün çevresinde dolanırken, söz çevremde fingatıyor. Bir türlü altındaki baklayı çıkaramıyor dil. Eliyle uzakları göstermek üzere kalktı kolu, koltuğunun altını gördüm, ürperdim. Burnumun dibinden ok gibi geçti ince uzun işaret parmağı, burnum da çekti gitti onun parmağının ucunda. Parmağının ucundaki burnumdan tedirgin olarak, diyeceğini unuttu, havada öyle kalakalan parmağının ucuna bakarak oldu.

-Geri gelmez değil mi?

-Deniz mi?

-Hayır... Burnum!

Gülümseyerek baktı bana. Gülümsemesinin ortasında dediğimden bir şey anlamamanın tedirginliği kanat çırpıyordu. Birden kuşlar geçti parmaklarımın arasından, onun parmaklarının arasından da geçmiş olmalı ki o hınzır kuşlar, eşzamanlı ellerimizi oğuşturduk. Kuşlara bir an için ödünç verdim ruhumu, uçup duruyor, ben ruhsuz olarak kuşlara bakıyo-

rum, onları izlemek de az yorucu değil. Kuşlar nasıl yorulmuyor kanat çırpmaktan, o da anlaşılır gibi değil. Bir devingenlik egemen. Yani kimse egemen değil olaya.

-Üşüdünüz mü?

-Yoo... Hayır.

-Burnunuz kıpkırmızı oldu da.

Gene ürkünç bir elektriklenme oldu aramızda. Öyle göz göze kalakaldık. Son söylenen neydi? En son kim konuşmuştu? Söz sırası kimdeydi? Tüm bunlar birden silindi, sisli bir boşluk oldu gözlerimizde, aramızdan hızla denizaltılar ve onları deniz üstünden izleyen bir yelkenli geçti. Yelkenlinin dümenindeki sakalları çiçek açmış, bıyıkları sarmaşık herif bana sırıtarak;

-Seni gidi seni!

dercesine işaret parmağını salladı. Herifi tanımıyorum, herif beni tanımıyor, nedir peki bu, al walk-man, ver bandana muhabbet? Hiç ilgilenmedim o herif ve parmağıyla.

Gözgözeliğimiz sanki saatler sürdü. Aramızdan başka bir şey geçmesin diye iyice yanaştım ona, gözümü gözünün elifine diktim. Gözümle gözünün elifi arasında dikiş izi kaldı. Birden onu öpmeyi, yeniden düşündüm. O anda, o da aynı şeyi düşündü. Bu sinir bozucu eşzamanlılıktan o da tedirgin olarak, ko-

nuyu tamamen değiştirdi:

-Ne içmek istersiniz?

gibi anlamsız bir cümleyle, yabancılaştı bana. Aynı saçmalıkta yanıtladım sorusunu:

-Bir bardak kırmızı şarap!

-Başüstüne efendim!

dedi ve kıçını devirerek uzaklaştı masadan hayatımın kadını, garson kız.

ABİ DİCK

O gün hiç de balık yemek niyetinde değildi. Acayip şişmanlamıştı. Sekiz tonu falan geçmişti herhalde. Tartıldığı yoktu, tahmin ediyordu. Nerde tartılacak zaten? Denizin dibinde tartıcı mı var?

-Öldürmeden tartmazlar bizi. Ölünce de, öldürenler öğrenir, sen gene bilemezsin kilonu!
diye, hayıflandı.

Kendini bayağı hantal, hatta biraz kaba kıç buluyordu. Sıkı bir diyet uygulamak zorundaydı. Hoş, hiç zayıf balina görmemişti. Ayrıca kendisinden çok daha şişman bir sürü balina vardı. Kilosunu kompleks edinmesi gerekmiyordu. Zaten bugün kahvaltı olarak sadece iki tane köpek balığı yutmuştu Abi Dick. Onları da yutmayacaktı aslında ve fakat azgın köpek balıkları çok havladılar etrafında, kafa ütülediler, sakinlik olsun diye yuttu onları. Denizin dibinde sakinlik seviyordu Abi Dick.

Karşıdan gelen iki orkinos onu görünce korkuyla yön değiştirdiler, aniden seksensekiz derecelik bir açı çizip güneye döndüler. Abi Dick kuyruk hare-

ketlerini hızlandırarak batıya çarketti, biraz daha üst sulara çıkmaya başladı.

Burnunun dibinden süzülerek, üst sulardan dibe düşmekte olan, daha önce hiç görmediği silindir biçiminde küçücük bir cisim farketti. Metal, yuvarlak, kapaksız bir kutuydu bu, üstü kağıtla kaplıydı. Kağıdın üstündeki renkli ve çok canlı çalı fasülye fotoğrafı dikkatini çekti Abi Dick'in. Fotoğrafın altında hiç anlamı olmayan bir sözcük yazılıydı: "TAMEK". Ne demekse? Daha önce hiç böyle bir cisim görmemişti denizde. Altından geçen bir kefal sürüsü onu farkedince, öz be öz kefal yavrusu olmalarına rağmen, çil yavrusu gibi, dört bir yana dağıldı.

-Kaçmayın lan kefaller, sizi yiyecek değilim. Kefal yediğim görülmüş mü benim? Dişimin kovuğuna girersiniz... Ondan sonra diş kovuğundan kefali çıkarıcam diye denizin dibinde deli gibi, dişine göre kürdan ara...

diye, söylendi peşlerinden Abi Dick. Üst sulardan hızla dibe inen bir cisim burnunun üstüne düştü, oradan sekerek ağır ağır dip sulara inmeye başladı. Gözünü devirip inceledi cismi. Daha önce gördüğü, denizde rastladığı bir şey değildi. Tanımadığı bir malzemeden yapılmış, sanki ezilmiş yassı bir şişe görünümünde, koyu mavi bir cisim. Üstünde gene hiç anlamı olmayan bir yazı: "NİVEA". Giderek çoğalıyordu deniz di-

binde, daha önce hiç görmediği, anlam veremediği cisimler. Uzaylılar atıyorlar herhalde, diye düşündü.

Birden ısındı deniz suyu, fazla yukarı çıkmıştı, tekrar dalışa geçti. Serin sulara indi. İniş sırasında karşısına çıkan üç mersin balığını anında yuttu. Yuttuktan sonra, niye yuttum diye düşündü. Yutmamalıydı. Bu kadar yememesi gerekiyordu. Ayrıca sindirimi acayip zordur bu mersin balığının diye düşünürken, burnunun dibinden geçen bir ton balığını refleks olarak yuttu. Onu yuttuğuna da hayıflandı. Bugün artık başka hiç bir şey yemeyeceksin oğlum Abi Dick, dedi kendi kendine. O sırada gözünün önünde süzülen ufacık, yumuşak bir cisim dikkatini çekti. Bu da, daha önce gördüğü bir şey değildi, denizanası yavrusu gibi, ince uzun, şeffaf, ağzı düğümlü bir torba biçimindeki cismin içinde su ve suyun içinde devinen denizanası renkli çok küçük sıvımsı cisimler vardı. Yeni bir deniz yaratığı mıydı bu? Düğümlü yaratık olur mu? Onu kim düğümlemişti? Düğümlü mü doğmuştu?

Konserve kutusu, güneş sütü şişesi gibi kavramları olmayan Abi Dick'in prezervatif kavramı nereden olsun? Denizin dibinde Aids yok ki! Gene de bir sürü tanımadığı cisimle karşılaşmaktan tedirgin oluyordu.

Akdeniz'in boku çıktı diye düşünerek iç geçirdi, Cebelitarık tarafına yöneldi Abi Dick.

O ZATEN ÇOCUKKEN PİLOT OLMAK İSTİYORDU

Sabah gergin uyandı bay Gerilim. Soğuk bir duş çekti, üşümekle kaldı, geçmedi gerginliği. Evden çıkarken karısı, para bırakmasını söyledi. Bırakılacak kadar parası olmadığını bildirdi, gergin bir biçimde. Sıkı bir kavga ettiler. Sinirle çıktı kapıdan. Her gün ediliyordu bu kavga ve her gün sinirli çıkılıyordu zaten bu pervazını sevdiğimin kapısından! Aslında pek sinirli bir tip değildi bay Gerilim, yani eskiden...

Sıkı ve sinir bozucu, zaten bozuk olan siniri yıpratıcı, neredeyse yürümeyi engelleyici, üstelik küreselleşmekte kararlı bir yağmur yağıyordu. Eve bırakılamayan azıcık parayı, taksiye gömecek değildi herhalde. Bu daha da gererdi onu. Suratında tokat gibi patlayan yağmura söverek koşar adım otobüs durağına ulaştı. Durağın üstü kapalı olan sığınılacak bölümü, simitciler ve kuru kalabalıkla itiş kakış dolmuştu. Simitcilerin yaklaşımı belli, maksat simitler ıslanmasın, ıslak simidi kim alır? Ya öbürleri, yani simitci olmayanlar! Durağı dolduran yirmiye yakın kişi içinde

simitci sayısı toplam iki. Simitci olmayanların hiç biri otobüs beklentisinde değil, yağmurdan kaçmışlar. Duruşlarından belli, o gün yapılacak hiç bir işleri yok, bir yere yetişme deviniminde ve derdinde değiller. Peki ama, niçin sabahın köründe sıcak yataklarından fırlayıp yağmurdan kaçmaca oynuyorlar? Niçin gereksizce sokağa çıkıp koşarak bu otobüs durağına doluşmuşlar? Gereksizce sokağa fırlayan insan sayısı çok fazla. Bunun önüne geçilmesi gerekiyor. Asıl sorun bu zaten. Kimin, kaçta sokağa çıkacağının da bir yönetmelikle belirlenmesi ve bu tiplere öğretilmesi şart. Bu bir sürü tipin hayatta hiç bir işi yok, sabahın köründe sokağa fırlayarak, otobüslere saldırarak, sanki bir işleri, bir amaçları, yetişmeleri gereken bir şey varmış gibi yaparak, kendilerini kandırıyor, avunuyorlar. Ve fakat onların bu avuntusu işi düğüm ediyor, her sabah her yerde gerektiğinden fazla insan var. Ülke o kadar küçük değil aslında, daha dengeli dağılınsa, herkese çok daha fazla metrekare düşecek! Otobüsler salkım saçak dolu geçiyor, binme durumu yok, şoför birilerini inmeye zorluyor.

En saçma olan da, herkesin Taksim'e gitmek istemesi! Olacak iş değil. Ülkede bu kadar insan çalışma sevdasıyla harıl harıl işe gidiyor olamaz. Ortada o denli iş yok ki! Kim bunlar? Sabahın köründe belki kerhaneye de koşturan var. Sabahları kerhanede in-

dirim mi var? Meyhaneye koşturan da vardır. Açılmadan kapısına ulaşıp, niye açılmadı diye şamata da yapar o tip. Ne kadar çok tip var. Bu kadar çok tip olması ve bu tiplerin birbirine hiç benzememesi de ülkemizin sorunlarından biri. Durumun derhal bir faksla Ulaştırma Bakanlığı'na bildirilmesinin bir yararı olur mu? Olmaz. Çünkü Ulaştırma Bakanı hiç bir zaman otobüse binmez. Sen ne kadar faks çekersen çek, o bu konuya eremez, kimin, nereye, nasıl ulaştığının hiç farkında değildir. Otobüse binmeyen bir Ulaştırma Bakanı bizim otobüssel sorunlarımızı çözebilir mi? Hayır. O zaman ona ne gerek var? O da zaten, şu an Ankara'da kimi sokaklarda trafiği kestirerek, başkent trafiğinin içine ederek bakanlığına ulaşmanın derdinde. O olmasa, Ankara'da o sokaklarda, o kadar karışmayacak trafik ve herkes daha çabuk ve rahat ulaşacak. Ulaştırma Bakanının ulaşımı engelliyor olması salakça!

Çalışmaktan hoşlanmadığını anladığı an devlet memuru olmaya karar vermişti bay Gerilim. Ancak mesaisi pek hafif olan devlet memurluğunun da, işe git-gel biçiminde bir devamlılık zorunluluğu vardı. Şefin kıllığı işte. Aslında hergün gitmese de olurdu. Kimi memurların işe her gün gelmemesi de ulaşımı rahatlatıcı olabilir. Çünkü her memurun, her gün işi olmaz. Kimi memurun genelde pek bir işi olmaz. Bunu ken-

dinden biliyordu bay Gerilim. Mesai olarak yaptığı pek bir şey yoktu. Şefin inceleyip imzaladığı dosyaları sekretere veriyordu. Sekreter de gidip alabilirdi imzalanmış dosyaları şeften. Açıkcası o dairede bay Gerilim'e gerek yoktu. Oysa bu işi bulabilmek için ne kadar uğraşmış, kimleri araya koymamış, ne olmadık yerlere yüz sürmüştü...

İnsanlar bir iş bulmak için epey çabalayıp, o işi bulup yapmaya koyulduktan ve kendilerini tamamen o işe kaptırdıktan sonra, o işi niye yaptıklarını unutuyorlar, yaşamsal ereklerini unutuyorlar, o işin kölesi oluyorlar, bunun adı mesai oluyor, derken tip hayatta ne olmak istediğini unutuyor, ne iş olsa yaparım ağbi konumuna yatay geçiş yapıyor. Ondan sonrası sadece emeklilik özlemi. Şunun şurasında ne kaldı ki mezara? İnsan hayatının böyle bir sebze gibi yaşanması çok saçma.

Bu ve fotokopisi şeyler dlink etti birdenbire bay Gerilim'in beyninde. O güne dek hiç kullanmadığı beyin hücrelerinde devingenlik görüldü. Birbiriyle hiç tanışmamış hücreler birbirlerine;

-Merhaba? N'aber lan hücre?

demeye başladılar bay Gerilim'in içini hiç bilmediği beyninde. O zaten küçükken pilot olmak istiyordu.

Hızla çıktı otobüs durağından. İşe gitmekten vazgeçmiş sakin adımlarla ağır ağır evinin yolunu tut-

tu. Yağmurun onu sırılsıklam ıslatmasından neredeyse özgün bir keyif alıyordu.

Sudan çıkmış balık gibi eve ulaştığında, karısı onu şaşkınlıkla karşıladı. Bay Gerilim'in ıslak suratında o güne dek görülmemiş bir tebessüm vardı. Onun bu endişe verici huzuru, karısını tedirgin etti:

-N'oldu?

-İşe gitmekten vazgeçtim.

-Niye?

-Artık hiç gitmeyeceğim. Sebze miyim ben? dedi bay Gerilim, sırıtarak.

Bunun üzerine bayan Gerilim ona hiç bir şey demedi. Çaktırmadan kapı komşusu bayan İkilem'e gitti. İkisi durumu değerlendirdiler. Hemen polisi aradılar. İkindi vakti bir ambülans geldi, bay Gerilim'i akıl hastanesine götürdüler.

YASAK DELME SEVİNCİ

Ziraat Bankası'ndan binbir güçlükle alınan, arabanın camına yapıştırılması gerekip hiç birimizin yapıştırmadığı, taşıt pulu denilen küçük seloyapış kâat parçası için ödenen taşıt vergisine herkes gıcık oluyor herhalde. Bu yüzden hiç kimse, bütün bir ay boyunca ödenebilecek bu vergiyle ilgilenmiyor ve 31 Temmuz günü, birdenbire Ziraat Bankası'na saldırıya geçiyor.

-Manitu kahretsin, bugün ödenmesi şart, yoksa üstüne gecikme zammı binecek!

diye burnundan soluyarak, bir elde ruhsat, öbür elde paralar, yazılınıyor bankanın içinde yılankavi devinimlerle bir kaç tur atıp, sokağa taşıp, sokağın ucundaki büfenin önüne ulaşmış kuyruğa.

Hava, mevsim doğallıklarının çok ötesine ermiş bir sıcak. Afrika'da bir Ziraat Bankası şubesinin önündeyiz sanki. Herkes araba ruhsatına, japon yelpazesi muamelesi yaparak serinlemeye uğraşıyor. Büfeci, kuyruğa ayran pazarlıyor. Sanki öyle bir kuyruk yokmuş gibi, hepimizin yanından geçerek banka-

ya sızmaya uğraşan eli ruhsatlı herif dövülerek kuyruğun en sonuna koyuluyor.

Önündekiyle, arkandakiyle ister istemez bir muhabbet başlıyor. Aynı eziyeti birlikte çekenler olarak kuyrukdaşlar arasında kafadan bir diyalog havası oluşuyor zaten. Öndekilere imreniliyor, arkadakilere hava basılıyor. Önümdeki herif, kendi önündeki dar şortlu kıçının ısır-benisi güçlü kızı yakın markaja almış, hangi balık lokantalarının daha iyi olduğunu anlatıyor, lafın sonunu da "Akşam yemeğe çıkalım mı?" ya bağlıyor.

-Bilmem ki!

diyor, dar şortlu kıçının ısır-benisi güçlü kız. Bundan bu gece çıkacakları, bir balık lokantasına gidecekleri, daha sonra uygun bir yerde yatacakları anlaşılıyor. Onların aşkı filizlenirken, sıcaktan bayılan bir iki kişinin kuyruktan çıkarılmasının da etkisiyle, dışarıdan daha afrikî bir sıcağa, bankanın içine ulaşıyoruz. Duvarda asılı, yaldız çerçeveli Atatürk fotoğrafının yanına, sanki Atatürk'ün bir sözü gibi yapıştırılmış, miyoplar da net okusun diye kocaman harflerle yazılmış; "BU ALANDA SİGARA İÇİLMESİ YASAKTIR. CEZASI 10 MİLYON LİRA" çerçevesiz yazısı, insanın sigara içme arzusunu kamçılıyor. Yasak denilince tahrik olunuyor. Okulda içilmesi yasak olduğu için başlamadık mı hepimiz sigaraya?

Bankanın içini yılankavi bir devinimle dolaşan kuyruğun bulunduğum noktasında, banko arkasında hiç bir şey yapmamayı çok meşgulmüş gibi bir havada geçiren memurla karşı karşıyayız. O bizimle ilgili değil, kuyruk onun önünden geçiyor. Birden sordum memura:

-Sigara içen olursa, bu cezayı kim kesiyor?

-Biz!

-Siz kim oluyorsunuz? Banka mı? Devlet mi?

-Yetkili olarak.

-Peki, 10 milyon karşılığında makbuz veriyor musunuz?

-Yok. Öyle bir makbuz yok.

deyince memur, duvara yazılı yasağın ceza uygulamasının nasıl yapılacağının bilinmediği lap diye su yüzüne çıktı. Severim böyle yasal boşlukları. Öyle bir yasa çıkmış, nasıl uygulanacağı belli değil. Bunun sevinciyle, zart diye yaktım sigaramı.

Bankada herkes birbiriyle bakıştı. Memur dikleşti. Ne yapmak istediğim soruldu. Birinci sınıf bir yasak delici olduğumu, 10 milyon para cezasını ödemeye hazır bulunduğumu, ancak cezanın makbuzu kesilmeden bu parayı kimseye teslim edemeyeceğimi belirttim. Bir işgüzar memur, zabıt tutularak, kuyruktaki vatandaşların şahit yazılarak, olayın polise yansıtılması düşüncesini ortaya attıysa da, düşünce atıldığı

yerde öyle lök gibi kalakaldı. Kimse ilgilenmedi o düşünceyle, üstelik arkamdaki adam, sırtımı sıvazlıyarak, kahkaha atarak bir sigara yaktı.

SALAK İBRAHİM

Kırk saatte hazırlanamadı Safiye. Onu giydi beğenmedi, bunu giydi kendini şişman buldu. Sanki şişman değilmiş gibi, bütün kabahati o elbiseye buldu. Kaldırıp o elbiseyi attı, don sütyen, yatak odasındaki aynanın karşısında bunalım geçiriyor. Ayna da büyük bir sıkıntı içinde. Her an kırılabileceğini biliyor, ama elinden ne gelir, o sadece uyması gereken optik kurallarını yerine getiriyor. Düz bir aynada Safiye normal olarak böyle görünüyor, ayna ne yapsın? Bu durumlarda Safiye'nin hiç üstüne gitmemek, konuya pek karışmamak lazım. Bir giyindiğini gösterip;

-Bu nasıl oldu?

dediğinde pek yorum yapmayarak, çok abartmayarak, doğal bir biçimde:

-Güzel!

demek gerekiyor.

-Çok güzel! Çok yakıştı!

gibi abartılı şeyler, sinirini bozuyor. O kadar yakışmadığını o da sizin kadar biliyor, onunla alay ettiğiniz düşüncesine kapılıyor, sinir krizleri geçirerek size sal-

dırıyor.

Yirmibeş dakikadır hazırım. Çıktık, çıkıyoruz havasındayım. Bu havaya alışkınım. Evlendiğimizden beri, nereye gidecek olsak bu sahne yaşanıyor. Safiye'nin zart diye giyinip vaktinde evden çıktığı görülmüş iş değil. Ben takım elbise, boyunbağı, tip top hazır bir biçimde, kendime bir tek rakı koyarak mutfağın bir köşesine sindim. Hiç sesimi çıkarmadan efendice rakımı içiyorum. Bir ara seslendi, duymazdan geldim. Ne söylesem suç olacak. Kendi kendine bağırdı, çağırdı, sonra sesi kesildi, fön makinesinin sesi duyulmaya başlandı. Bu iyiye alâmet, elbise konusu bir biçimde çözümlendi, sıra saça başa geldi yani. Saç, baş işi de öyle çabuk hallolan bir şey değil, ben sessizce bir tek rakı daha koydum. Suçlu bir çocuk gibi gizlice demleniyorum mutfakta.

Hiç gereği olmayan bir gece programına tutsak durumdayız. Gitmesek çok kazançlıyız. Davetliyiz, yemeğe, içkiye para vermeyeceğiz, fakat gene de, oraya gitme, gelme dünyanın benzin parası. Bir yerden şeker ya da çikolata alınacak, elimiz boş gidemeyiz. Arabayı park etme sorunu var, orda mutlaka sümüklü bir kâhya vardır ve otopark ayağına en az, bir iki milyonumuzu alır. Bu kadar ekonomik sıkıntı içinde olduğumuz bir dönemde, bu davete katılmamız çok gereksiz... Hiç gidesim yok! Safiye tutturdu gide-

ceğiz, diye... Ne denilebilir?

İkinci rakı da bitince, bir sigara yakıp sokak kapısının önündeki koridorda dolanmaya başladım. Biraz sonra yatak odasından çıktı.

-Hah bak, böyle güzel olmuş!

dedim.

-Sinirimi yatıştırmak için öyle söylüyorsun! Giyecek hiç bir şeyim yok!

-Ben yıllardır bu takım elbiseyi giyiyorum Safiye!

Söylenerek çıktık evden. Bindik arabaya. İyi ki dün akşam benzin deposunu doldurtmuşum. Bu sabah gene zam geldi benzine. Hiç konuşmadan bir süre ilerledik.

Bir pastahanenin önüne parkettim.

-Şeker mi, çikolata mı?

dedim.

-Tabii ki çikolata! Ayrıca gümüş bir kaba yaptırmak lazım!

Manyak bu Safiye! Hiç yanıt vermeden indim arabadan, pastaneye girdim, gümüş kap konusuna hiç değinmeyerek normal ve en ucuz bir kabın içine az miktar çikolata yaptırdım, sardırdım, ödeyip paketimle geri geldim arabaya:

-Gümüş kapları yokmuş!

dedim, bastım gaza. Safiye'nin tarifi üzerine, dediği

yerlerden saptım, fakat aradığımız yeri bir türlü bulamadık. İzbe bir ara sokaktan az önce geçtiğimiz caddeye geri çıktım. Aynı yerlerden bir kez daha geçtik. Safiye, ilk sağa, üçüncü sola, sonra sağa biçiminde beni yönlendirdi, sonunda gökdelen bir otel binasının önüne çıktık. Bir elindeki davetiyeye, bir de sağımızdaki otel binasına baktı;

-Tamam burası! Otopark yazan oktan gir! dedi. Girdim.

Sayın otopark prensi benden şık giyimliydi. Arabayı parkedip, sayın prense teşekkür edip, reveransla elini sıkıp kapıya yöneldik. Kapı kontesi Safiye'den çok şıktı. Safiye bu duruma çok bozuldu. Ona da reverans ederek hıyar gibi girdik içeri. Müthiş şık bir karşılama vikontu ile burun buruna geldik. Gülerek selamladı bizi. Hemen reverans yaptık. İsmimizi sordu, söyledik. Elindeki kitap gibi listede ismimizi aradı, bulamadı. Sayın vikontla uzun ve sıkıntılı bir görüşme sonucu, yanlış yere geldiğimiz anlaşıldı. Böyle bir yerde olamaz ki zaten marangoz İbrahim'in nişanı. Safiye'nin salaklığı, beni de deli gibi sürükledi buraya.

Sayın vikont, elimizdeki davetiyede yazılı yerin adını hiç duymadığını, buralarda böyle bir yer olmadığını söyledi ve bizi kibarca dışarı aldı. Kapı kontesini saygıyla selamlayarak hızla arabamıza geldik.

Otopark prensi koştu kapılarımızı açtı. Mecburen kendisine, şık bir yerdeyiz düşüncesinin tedirgin dürtüsüyle, içim yana yana, elim titreyerek beş milyonluk bir gıcır banknot uzattım. Haybeye beş milyon bayıldık salak Safiye'nin yüzünden diye sinirle oturdum direksiyona, otopark prensi penceremin dibinde bitti, elindeki beş milyonu gösteriyor. Şimdi geldiniz, iki dakika durmadınız, ne gerek var bu kadar paraya, diye düşünmüş olmalı ki, iade etmek istiyor gıcır beş milyonluğu sayın ve centilmen prens, duygusuyla içim ferahlıyarak camı açtım, hiç de öyle iade edici bir tavrı yok:

-Otopark elli milyon beyefendi!

deyince, bayılıp direksiyona yığılmışım.

Ayıldığımda evdeydik. Divana uzanmışım. Bizim Tokatlı kapıcı, beni sağlı, sollu tokatlıyor.

Safiye kırkbeş milyonu çantasındaki konken parası zulasından ödemiş. Sayın otopark prensiyle beni arkaya yatırmışlar. Safiye direksiyona geçmiş, beni eve getirmiş, kapıcıyla yukarı çıkarıp divana yatırmışlar. Ayılayım diye tokatlıyorlar.

Ne işimiz var bizim marangoz İbrahim'in nişanında? Bize mi sorup nişanlanıyor? Niye nişanlanıyor zaten? Salak İbrahim!

SİVRİSİNEK KONÇERTOSU

Sol kulağının üstünde çemberler çizerek sinameki bir keman konçertosundan örnekler sunan, uyku kakan sivrisinekten kurtulmak için ışığı yaktı. Onu hemen öldürüp kaldığı yerden sürdürmek istiyordu düşünü. Gel dikiz ki, karanlıkta kulak çevresinde fingatan sivrisinek ışık yanar yanmaz kayboluyordu. Koydunsa bul hayvanı.

Sivrisineğin yaratılış sebebi de, tam çözülebilmiş değil. Neye yararı var yani doğada? Karıncanın gözüne besmeleyi nakşeden rabbim, sivrisineği neden yaratmış? Soruyu imama sorsan günah olur, daha yetkili birine yöneltsen soruyu, soruşun ve soruş sırasındaki dudak büküşün suç olabilir. Bu yüzden kimseye sorulamıyor. İnsanoğlunu sokmak, ona sıtma ve beşbenzemezi hastalıklar zerketmekten, yazın gece uykularımızı bölmek, parçalamak ve uykunun içine etmekten başka ne işe yarıyor yani bu sivini sevdiğimin, kıl testere ruhlu sineği? İmam duymasın, doğada manitunun istemi dışında gelişmiş hayvanlar da var demek ki. Hiç hesapta yokken, manitu başka

işlerle uğraşırken, aradan üremişler.

Kimbilir nereye zulalandı adi sinek? Herhalde pencereden çıktı gitti, iyimser düşüncesiyle söndürdü ışığı, yeniden uykuya daldı. Tam düşe yatay geçiş yapacakken gene kulağının dibinde o sinir dingildeten vınlamayı duydu.

-Dinini sıvazladığımın sineği!

diye söylenerek yeniden kalktı, ışığı yaktı ve sivrisel senfoninin bestecisi iblis hayvanı aramaya koyuldu. Yok. Sanki düş yarıldı, içine girdi hayvan. Bu arada her iki kolunun da sivrisinek tarafından etraflıca sokulduğunu farketti. Sağ eliyle sol kolu, sol eliyle öbür kolu kaşıdı.

Bir sigara yakıp terasa çıktı. Vınlama kulağının dibinde sürüyordu. Kulağına ani tokatlar çıkararak, ya tutarsa yöntemiyle sineği öldürmek amacıyla kendini epey tokatladı. Vınlama bir an duruyor, öldürdüm onu diye huzura eremeden yeniden başlıyordu. Sigarayı bitirince gidip yattı, yatar yatmaz başladı kulağının dibinde vınlama. Yastıkta yön değiştirdi, vınlayan kulağının üstüne yattı. Birden kesildi vınlama. Kulağımla yastık arasında ezildi, öldü herhalde eşşolusivri, diye düşünerek uykuya daldı.

Sabah gene o vınlamayla uyandı. Bütün gece imanını gevreten sivrisineği öldürüp intikamını almak duygusuyla, sinirle fırladı yataktan. Tavanı ve duvar-

ları taradı, ortalıkta görünmüyordu. Birden gene şiddetle vınlamaya başladı kulağının çevresinde, eliyle kulağını kepçeledi, bir an durdu ses, sonra gene başladı. Sesi net duyuluyor, ama göze görünmüyordu iblis hayvan.

Duşa girdi. Suyun altında kafası sabunluyken de sivrisinek konçertosunu duyunca, bunun bir yanılma olduğuna karar verdi. Gaipten gelen bir ses olarak duyuyordu bu vınlamayı. Sivrisinek sesi bilinçaltına yerleşmiş, ikidebir yineleniyordu. Korkunç bir durum. Durup dururken, büyük bir suskunluğun içinde uzaktan zil sesi, çan sesleri duymanın, tırlama belirtisi olduğu biliniyor, ancak gaipten sivrisinek sesi duymak, duyulmuş iş değil!

Araba kullanırken, denizde yüzerken, güneşlenirken, bütün gün kısa aralıklarla ve şiddetli bir biçimde duydu sivrisinek vızıltısını. Giderek bozulmaya başladı siniri. Çevredekilere:

-Siz de sivrisinek sesi duyuyor musunuz?

diye sormanın saçma olacağını düşündü.

-Yoo? Ne sivrisineği?

gibi bir yanıtla karşılaşmaktan da ürküyordu. Ayran getiren garson çocuğa;

-Amma sivrisinek var burda!

dedi. Garson çocuk sırıtarak:

-Gündüz olmaz. Geceleri, tek tük olur.

diye, yanıtladı.

O gece sabaha kadar sivsisinek vızıldamasıyla hop oturdu, hop kalktı. Bütün gece odada sivrisinek arandı, bulamadı, oysa vızıltısı giderek artıyordu. Sabah erkenden doktora gitmeye karar verdi. Ve fakat, ne doktoruna gidilecek? Psikiyatra mı? Psikoloğa mı? Kulak-burun-boğazcıya değil herhalde!

Konuyu, deniz kıyısındaki eczacıya açmaya karar verdi. Hangi doktora gideceğini kestiremediğin zaman, bir eczacıya danışmak en doğrusu. Kulağındaki sivrisinek senfonisi de onunla birlikte eczaneye kadar geldi. Utana, sıkıla, anlattı derdini eczacıya. Eczacı vınlamanın yalnız sol kulakta olduğunu tesbit edince, o kulağı yıkamaya karar verdi.

Kulağın yıkanması sonucu vızıltı kesildi. Kulağındaki pisliklerle birlikte ölü olarak çıktı dışarı oraya nasıl girdiği anlaşılamayan sivrisinek.

MUAMMER BEYAZ EŞYA

Bir özel televizyon kanalı ekibi, halkın sorunlarını dile getiren bir program için sabahtan beri ilçede değişik insanlarla söyleşiler yapıyordu. Çoluk çocuk ordu gibi peşlerine takılmış şamata yapıyorlar, zaman zaman çekimi engellediklerinden Zabıta memuru Cemal tarafından haşlanıyor, kovalanıyorlardı:

-Az gidin la başımızdan! Dağılın la yiyenim! Az bırakın da, adamlar çalışsınna!

Televizyon ekibi, Uzunçarşı'da Muammer Beyaz Eşya'nın önüne gelince, Cemal çocuklara sille tokat girişerek;

-Şindi dağılmazsaaz, itfaiyi çağurcam, üstünüze su sıkducam la gavatlar! Ne gada da görgüsüzsüüz! Televizyonda görülceksiiz de n'olcak?

diyerek kalabalığı dağıttı. Televizyon ekibi beyaz eşya dükkanına girdi.

Sabahtan beri çekim için hazır bekleyen Muammer, takım elbise, boyunbağı, başında altıköşe kasket, ayağında sivri burun, yumurta topuk, birinin topuğuna basılmış Çarşamba ayakkabısı, fırladı ye-

rinden. Sol kolu sargı beziyle sarılı olarak, boynuna asılıydı. Sağ elinde, eliyle bütünleşmiş bir organı gibi bulundurduğu cep telefonunu cebine koydu. Televizyoncuların elini sıktı. Televizyon ekibine çay söyledi, çaylar içildi, hal hatır sorulma gereksiz safhası aşıldı, sıra çekime geldi. Kayda girildi, sunucu mikrofonu uzattı. Muammer boş bakmakta, sırıtmaktaydı, kayda girildiğinin farkında değildi.

-Buyrun sizi dinliyoruz Muammer bey!

dedi sunucu.

-Girdin ni gayda? Aniii, niği habar vermiğin?

diyerek birden toparlandı, genzini temizledi, suratı gereksizce ciddileşti, bütün Türkiye'ye sesleniyor olmanın bilinciyle, bağırır gibi bir tonda konuşmaya başladı kameraya:

-Şindi bizim borda, Çarşamba'da beyaz eşya satan üç kişiyik, icabında ben satiğim... Mahmut ağbi de satiğ... Garşı geçede Arabhocagil'in İsmet var, u da satiğ.. Unda bir şey yoksa, bağa telefon ediğ;

-Sende bulaşık makinesi var mı la Muammer ağbi?

diği... Varsa gönderiğim...Bende bi şi olmadımı, ben Mahmut ağbiyi ariğim;

-Firitöz var mı la sende Mahmut ağbi?

-Ha la ha! Var la var!

-Gönder bi dene da boriğ!

diğim, gönderiğ... Çok sıkılusam ben müşteriği Mahmut ağbiye gönderiğim...Ne uğraşcam unnan... Mahmut ağbinin dükkanı ahacuk şurasu da! Uzunçarşı dedüğün, u gada da uzun diil ya la!

-Git urdan al!

diğim una... Ama olmiğ tabii bööle... Bi da unun üzerine, tüketici neriğ gitceni şaşuriğ... Annamaduğu bi şi oliğ, kime sorcanı bilemiğ... Duttuk, dartuştuk bu gonuyu aramızda, gidip durumun İstanbul'da halledilmesine garar verüldü. İstanbul'a sen gitcen, ben gitcem derkene, aramuzda nizâ çıktı tabii. Bizim hangi gonuda aramızda annaştuğumuz görülmüş? Sonunda, herkes çektü dabancasını birbirünü centülmence ayağından vurdu... Şindi üçümüz de topalliğik! Ayruca benim gola da, serserü gurşun isabet ettü! Aslunda nizâ inatlaşmadan çıktı, yoksa Çarşamba'da beyaz eşya bayii olmak, öyle her yiğin kârı değil, çünkü satışla hiç verimlü olmiğ... Aha boriğ, Yeşülırmağ'ın üstüne iki dene baraç yapuldu, Çarşamb'iğ gene her gış sel aliğ! U zaman tabii, yağmur zamanı u tüketici de mala burun gıvıriğ! Çağıriğim u tüketiciyi;

-Tüketici Tüketici! Gel la boriğ! Ot' la şoriğ! Oturiğ!

-Tüketici diil misün la sen? Senin işün ne? Bunnağ tüketmek da! Senin asal ihtiyacın ya la bu! diğim. U zaman u tüketici bağa ne dese beğenüsün;

-Anii ! Ben unu niği alcağmışım? Alcam, sel alup gitcek da!

diği, alduğum mal sele gitcek diye düşüniğ, gış zamanı satışla tamamen duriğ! Bizim bu Çarşamba'nın sel meselesinin halledilmesini rica ediğik!

diyerek noktaladı konuşmasını ve çok iyi konuştuğunu düşünerek, gerinerek sağa sola ve dükkanın camına suratını dayamış kalabalığa bakındı.

-Çok dış ses girdi, bir daha almamız lazım!

dedi kameraman. Sunucu Muammer'e konuşmasını baştan alması gerektiğini belirtince Muammer göçtü:

-Anii, ben u gada lafı, bi da öyle güzel gine toparlıyabilimüm saniğsiz?

KÜÇÜK AŞK

-Ona son sözüm şu olmalıydı: arama bizi!

diye söylenerek, Balo sokağının şangırtısı içinden telaşla geçtiler o çocuk ve bu sözleri dinleyen öbür çocuk. Belli ki bir kıza küsülmüş, az önce ondan ayrılınmış ve fakat tam ayrılırken kızın beyninde uzun zaman zonklayacak, belki bir ur olarak gelişecek, o son söz söylenememişti. Tam öyle bir son cümle edecekken dili tutulmuş, ağzından hiç bir hece çıkamamış, burnundan soluyarak, hızla başını çevirip yürümüştü çocuk. Oysa ona söyleyebileceği bir sürü son cümle vardı. Bunun siniriyle hercümerç, hiç konuşmadan indiler Tarlabaşı'na.

-İstersen dönelim ve dan diye söyle bunu onun suratına!

-Hayır. Onu, o an düşünmeliydim.

Galiba söylediğinden çok duyduğunu kaydediyor beyin. Çünkü söylerken pek o kadar dinlemiyoruz kendimizi. O kıza o sözün söylenmesi, kızın onu ömür boyu anımsaması bakımından önemli. O sözü söylerken kızın gözünün içine sarkıtılan bakış da, en

az o kadar kalıcı olmalı. Bir film şeridi gibi o sekansı hep anımsayacak kız, o sahne hep gözünün önüne gelecek, unutmak isteyecek, bu kâbustan kurtulmaya çalışacak, nafile! Yaşantısı boyunca bir gölge gibi izleyecek o kızı, o son söz ve o son bakış. Asıl derdi buydu çocuğun, kızdan ayrılmak o kadar koymuyordu ona, zaten ayrılmaya kendisi karar vermişti. Tersi düşünülemezdi. Çocuk ondan ayrılmayı hiç düşünmüyorken, kızın birdenbire ayrılmak istemesi durumunda, çocuğun onu hemen üç kurşunla vurması gerekirdi. İşin böyle bir polisiye boyuta ulaşmadan hallolması bir bakıma iyiydi ve fakat gene de o son sözün edilememesi, denilebilir ki stratejik, en azından dramaturjik bir hataydı. Sanki berabere bitmişti maç. Sanki penaltı kaçırmıştı çocuk. Sanki şu an bütün tribünler ona yuh çekiyordu...

Kalyoncukulluk'tan aşşağı vurdular, bir yere yetişeceklermişcesine hızlı yürüyorlardı.

-Nereye gidiyoruz?

-Bilmiyorum.

-Niye koşturuyoruz?

Birden durdu çocuk, öbür çocuk da durdu. Esas çocuk sigara çıkardı, öbür çocuğa da uzattı. Öbür çocuk önce esas çocuğun sigarasını, sonra kendininkini yaktı. Birer nefes aldılar. İkisi de burunlarından üflediler dumanları. Esas çocuk bozdu sessizliği:

-En iyisi, son cümle olarak, ben bu kızın yüzüne kezzap atiiim!

BAĞLANTILI GÜVERCİN

Akşamüstü. Teras bar çok sakin. Uzun boylu, at kuyruğu saçlı, güzel, alımlı bir kadın oturuyor barda. Kadın bara yakışıyor. Bara tavuk gibi tüneyen kadınlar vardır, bar onlar için çok yüksektir ve barda bulunmaları bir yanlışlıktır. Bir de bara tavus kuşu gibi kurulan kadınlar vardır, bara egemen bir kadınsal oturuştur onlarınki. Öyle bir özgüvenle yerleşmişti kadın bara. Uzun bacaklı kadınlar yakışıyor bar sandalyesine. Yanında epeydir ona sulanan, içki ısmarlıyarak sırnaşan bir adam var. Barın en ucunda, yalnız oturuyorum. Beyaz şarap yeterince soğuk değil, onun derdindeyim. Sinemacı bir arkadaşı bekliyorum. Çekeceği yeni filmde oynamamı istiyor, bu konuyu görüşeceğiz. Daha önce hiç çalışmadım onunla ama tanıdığım, sevdiğim bir yönetmen ağbimiz.

Bir de bağlantılı güvercin var, barın üstünde sekiyor, çerez tabağımdan ürkerek leblebi otlanıyor, kafayı yan çevirip beni kesiyor. Leblebimden otlanmasını nasıl karşıladığımı inceliyor. Bence hiç anlamı olmayan, kendisince çok manalı gurultular çıkarıyor.

Teşekkür mü ediyor? Leblebi bayat mı diyor? Çok daha özel bir durumunu mu anlatıyor?

-Şarap da alır mıydın bar güvercini?

diye, elimi kadehime uzatmamdan ürkerek gürültülü, aceleci kanat çırpışlarla uçuyor, teras barı gölgeleyen çınar ağacına tünüyor, oradan gözünü devirerek beni kesiyor. Sırnaşan adam, kadına biraz daha yanaşarak kadeh tokuşturuyor.

-Ne iş yapıyorsunuz?

-Saksafoncuyum.

dedi kadın, soğuk bir ifadeyle.

-Saksafoncu musunuz? İnanmıyorum. Bayılırım saksafoncu kadınlara. Haydi hemen bize gidip saksafon çalalım mı?

diye sırnaştı, bütün dişlerini göstererek sırıttı adam.

-Sizin evde saksafon var mı?

diye, sordu kadın merakla.

-Saksafondan kastınız nedir?

diye, duraladı adam.

-Bildiğimiz alto saksafon işte. Çocukluğumdan beri çalıyorum.

diye, gülümsedi kadın.

- Afedersiniz, ben tamamen yanlış anladım hanımefendi.

diyerek kadınla görüşmeyi kesti, hesabını istedi, giderken kadına iyi akşamlar diledi, barmene bahşiş

bıraktı ve:

-Nermin hanım epeydir gelmiyor di mi?

sorusuna.

-Hayır.

olumsuz yanıtını alarak, sallanarak gitti. Kadınla bakıştık, gülüştük. Bağlantılı güvercin gürültüyle yeniden indi masaya, doğrudan çerez tabağına dalış yaptı. Bütün çerezleri etrafa saçtı, yaptığı vukuata pek şaşarak, gagasının ucuyla tutabildiği tek leblebiyle uçup gitti. Saksafoncu kadın barmen'e sert bir biçimde:

-Niye alıyorsunuz bu ayıları buraya?

diye, çıkıştı. Barmen:

-Biz almıyoruz efendim, kendileri giriyorlar!

usasığmaz cümlesiyle yanıt verdi ve herşeyi açıklamış gibi bir huzura ererek, elindeki bezle barın üstünü silmeye, güvercinin dağıttığı çerezleri toplamaya koyuldu.

Koltuğunun altında bir senaryoyla geleceğini sandığım yönetmen ağbimiz elleri cebinde gülümseyerek geldi, sanki filme başlamak üzere anlaşmışız gibi kuvvetlice sıktı elimi, oturdu yanıma, rakı söyledi.

-Proje çok güzel. Henüz adı koyulmuş değil, beyinde çok taze oluşmuş bir hikaye... Tam bir durum komedisi.. Tam senlik yani...

diye girdi söze, kadeh tokuşturduk, uzun uzun yıllardır benimle çalışmak istediğini, fakat denk düşmedi-

ğini, benimle çalışmaktan mutlu olacağını anlattı, ben de kendisine olan sevgi ve saygımı belirttim.

-Henüz yazılmış bir senaryo yok yani?

diyerek, proje hakkında biraz daha bilgi edinmek istedim.

-Proje, çok değişik bir durum. Henüz belirli bir öykü oluşmuş değil, bu yüzden kahramanlardan söz edemiyoruz. Kahramanlar yok zaten, olay çok genel görsel, toplu görüntüler... Müthiş bir tempo... Pat..Pat.. dedi ve dikledi rakısını. Kısa bir sessizlik oldu. Birer sigara yaktık. Sessizliği, ikimizin arasından, barmenin yenilediği çerez tabağına pike yapan güvercin bozdu. Gene devrildi çerez tabağı, güvercin hızla bir iki tane yutup, uçtu gitti.

-Ben ne gibi bir rol oynayacağım yani bu filmde?

-Sen kendinsin! Şu halin! Tamam işte! Bu kadar!

diyerek, iki omuzuma kuvvetlice vurdu.

Giderek merak etmeye başlıyorum filmi. Herhalde daha bir şeyler anlatacak, diye beklerken birdenbire:

-Ne dersin?

diye, sordu.

-Güzel! Senaryo çok güzel!

diyerek, sinirli bir kahkaha attım. Biraz bozulur gibi ol-

du, ama o da gülmeye katılmadan edemedi.

-İşte senin şu halin! İşte bu!

dedi, o rol için biçilmiş kaftan olduğumu anlatmayı sürdürdü.

-Yazar mıyım? Bir oyuncu muyum ben filmde? Kendim miyim?

-Meslek önemli değil yahu. Senin şu halin işte. Sen böyle bir tipsin yani. Müthiş hızlı, tempolu, komik... Pat... Pat!

Yeni içkiler söyledik. Filmin sesli çekileceğini, İngiltere'den gelecek çok iyi bir yabancı kameramanla çalışacağımızı, ışık ekibinin de tamamen yurtdışından geleceğini, filmin Avrupa'da banyo edileceğini ve İstanbul'da otuziki sinemada birden vizyona gireceğini, Cannes Festivali'nde şanşımızın kuvvetli olduğunu, Oscar'a aday gösterilebileceğimizi, Oscar'da kazanmaktan çok aday gösterilmenin önemini ballandırarak anlattıktan sonra, parasal konulara geçti. Projenin bütçesi üstüne yaptığı kaba hesapla kaç milyon dolara çıkabileceğini belirtti. Fakat filmin bu parayı çok rahat çıkaracağını ve iyi para kazandıracağını, hatta uluslarası düzeyde şansı olduğunu, artık doğru dürüst filmlerin çok iyi iş yaptığını vurguladı, dikledi rakısını, yenisini söyledi.

Filmin hangi tarihler arasında çekileceğini sordum. Ona net bir yanıt alamadım. Hiç bir şey net

değil zaten, gayet fluğ bir muhabbetteyiz.

Bağlantılı güvercin, bağlantısız bir başka güvercin arkadaşıyla pat diye indi bara, bir bana, bir yönetmen ağbimize baktılar, sonra ikisi aynı anda çerez tabağına yanaşıp, tabağı devirmeden hızla çerezleri yutmaya başladılar. Bir süre onları inceledi yönetmen.

-Çok güzel yahu! Resim çok güzel! Barda çerez yiyen iki güvercin! Müthiş! Film böyle başlayabilir. Pat, güvercinlerden açılıyoruz! Aralarında konuşabilir bu güvercinler... Bunlara seslendirme yapılabilir... Alt yazı yapılabilir... Güvercinler mutlaka olmalı filmde... Onların diyaloğuyla filmin mesajı verilebilir...
dedi.

-Bayan saksafoncu gerekiyorsa, hanımefendi de oynayabilir filmde!
diye, bardaki kadını gösterdim. Ona kadeh kaldırdım, kadın da gülerek kadeh kaldırdı bize.

-Saksafoncu musunuz?
diye, ilgiyle ona döndü yönetmen.

-Hayır. Demin ayının biri asıldı da, onu ışınlamak için öyle söyledim.
diyerek, bir sigara yaktı kadın.

-Fakat saksofon fikri güzel!
diye, bana döndü yönetmen.

Bizim çerezleri bitiren güvercinler, barın üs-

tünde ürkek adımlarla yürüyerek saksafoncu olmayıp o adama saksafoncu olduğunu belirten kadının çerez tabağına yöneldiler. Kadın elinin tersiyle kovaladı onları, gürültülü kanat çırpışlarla uçup gitti güvercinler.

Sonunda filmin gerçekleşebilmesi için gereken paranın nasıl bulunacağı sorunsalına gelip dayandı söyleşimiz. Sponsor bulunması gerektiğini, artık sponsorsuz film çekilemeyeceğini ve nasıl sponsor bulunabileceğinin inceliklerini ayrıntılarıyla anlattı. Ben tam bu filmden oyuncu olarak, kaç para alacağımı soracaktım ki, bir oyuncu arkadaşımız geldi, daha biz buyur etmeden, pıt diye oturdu yanımıza. İçkisini söyledik.

-Devam edin muhabbetinize. Ben konuyu biliyorum. Çok güzel proje! Tam senlik bir film!
diyerek kadeh kaldırdı bana, muhabbete yeni katılan oyuncu arkadaşımız. Her ikisi de senaryosu yazılmamış filmi biliyorlar, beğeniyorlar, tam bana göre olduğunu düşünüyorlar. Konuya vakıf oyuncu arkadaş bu filmin çok iş yapacağını, filme ortak olmamın benim için çok iyi olacağını anlatıyor. Konuşma ilerledikçe oyuncu arkadaşın oraya geçerken uğramadığı ve bu buluşmadan haberdar olup ikna edici tip olarak teras bara amarke olduğu sezinleniyor.

-İki film bir arada yapalım, içiçe çekelim, daha hesaplı olur!

cümlesiyle de, konuya göbek deliğinden sızış yapıyor. İçkilerimizi yeniliyoruz. Çerez tabağının yenilenmesi üzerine, yağmur gibi iniyorlar bara deminki iki güvercin ve bu kez bizden pek ürkmeyerek hızla yutmaya başlıyorlar leblebileri...

Yönetmen ağbimiz, şu sıralar en iyi yatırımın film prodüktörlüğü olduğunu, son günlerde kimlerin hangi filmlerle kaç milyon dolar kazandığını belirtiyor. Filme yapımcı olarak ortak olmamın benim için çok iyi olacağını bir kaç kez yineliyor. Tedirgin olmaya başlıyorum. Olaya amarke oyuncu arkadaşın;

-Gel patron ol sen şu filme, kaymağını başkası yemesin!

demesi üzerine de, asabım epey dingildiyor.

Bana bir filmde oynamam teklif ediliyor, kaç para alacağımı soramadan, filmin patronunun ben olduğum anlaşılıyor. Alacağım parayı soramadan onlara vereceğim parayı sormak zorunda kalışım sinir dingildetici. Birden oyuncu arkadaşa:

-Sen de oynuyor musun filmde?

diye, soruyorum.

-Evet, onun için bir avans rica edecektim patron!

diye, sırıtıyor.

YEVGENİ YEVTUŞENKO GEÇİYOR

Kandilli fenerinin tam karşısında, deniz kıyısındaydı evleri. Kıyısı ne kelime, denizin içindeydiler. Babadan kalma bir ev, eski bir İstanbulluluk. Boğaz'da süzülen gemiler sanki yalının salonundan geçerdi. Alışkındılar bu görüntüye. Her gün binbir çeşit gemi süzülürdü, tül perdenin osmanlı ve osmansız nakışları arasından. Kimi zaman çok büyük bir gemi geçtiğinde heyecanlanırlar, kimisinin dip dalgasından irkilirler, bir yol bilmez yabancı kaptanın zart diye, evin salonuna girmesinden ürkerlerdi. Bunun dışında, pek dikkat edip inceledikleri bir manzara değildi gelip geçen gemiler, yıllardır kanıksamışlardı, pek bakmıyorlardı bile.

Orhan bey emekli olana dek, hangi gemilerin hangi gün, saat kaçta, hangi yöne geçtikleri ve ne zaman geri döndükleri konusuyla pek ilgilenmemişti. Birdenbire tanıştığı, garip konum emeklilik, onda böyle bir merakı geliştirdi. Gemilerin isimlerine, renklerine, bayraklarına dikkat eder oldu. Giderek farketti ki, Karadeniz'den aşağı geçen gemi, bir gün geri dönü-

yor ve Marmara'dan Karadeniz'e çıkan bir gemi, gene bir gün mutlaka Marmara'ya dönüyor. Olması gereken de, bu zaten.

-Bak Ayten, şu rus gemisi geçen cuma aşağı geçmişti, bugün geri dönüyor.. Yunanistan'a falan gitti herhalde...

gibi yorumlarla, karısına açıklamada bulunmalara başladı. Ayten hanım önceleri bu konu üstünde durmadıysa da, Orhan beyin giderek artan Boğaz'ın gemi trafiği merakı, sinir dingildetici olmaya başladı.

-Delirdin mi sen Orhan? Niye sabahtan akşama kadar pencerede gemi sayıyorsun?

deyince, Orhan bey sinirlenmiş:

-Martıları saymak daha zor Ayten!

diyerek, tartışmayı kapatmıştı.

Ayten hanım emekli kocasının artık pencerede oturup bir şeyler saymak zamanının geldiğini algıladı. Çünkü belirli bir yaştan sonra, insan ruhuna muhteşem bir saymanlık duygusu egemen oluyor. Hayatta neyi, kaç kere yaptım? Yaptığım olumlu şeyler, olumsuz şeyler, hangisi daha fazla, attığım, yediğim, averajım gibi salak bir muhasebeci ruh haline bürünüyor insanoğlu yaşlandıkça. Saçı beyazlatan da, bu oluyor herhalde.

Ayten hanım bunları düşünerek, kocasının gemi sayma merakını kanıksadı, hatta onun gönlünü et-

mek için zaman zaman yanına oturup Karadeniz'den gelen gemiler Orhan beye, Marmara'dan gelenler Ayten hanıma yazılmak üzere, gemi geçmece oynamaya başladılar.

Orhan bey artık sanki Kandilli'de görevli, Boğaz trafiğinden sorumlu bir memurmuş gibi, Karadeniz'den Marmara'ya geçen gemilerin isimlerini ve hangi gün, saat kaçta geçtiklerini ve ne gün kaçta geri döndüklerini, Marmara'dan Karadeniz'e giden gemilerin, ne zaman geri geldiklerini bir deftere yazar hale gelmişti. "Vasco de Gama, pazartesi akşam, saat 18.00'de Karadeniz'e çıktı." biçiminde not alıyor, gemi döndüğünde de hizasına "Pazar, saat 09.35'te geri döndü." gibi bir not düşüyordu. Ancak genelde rus ve bulgar gemilerini izlediği için, kiril alfabesi konusunda zorlanıyordu. Bu gemilerin isimleri, geminin başında ve kıçında kiril alfabesiyle, bizim okuyamayacağımız bir biçimde yazılmasına karşın her nedense kaptan köşkünde, latin harfleriyle yazılıyordu. Orhan bey bu rus gemilerinin isimlerini, dürbünle kaptan köşkünden okuyarak kaydetme yöntemini buldu. Bu arada yaza çize, kiril alfabesini de çözdü. Artık Boğaz'ın gidiş-geliş trafiği ondan soruluyordu.

-Yahu Ayten o aylardır okuyamadığımız geminin ismi neymiş, biliyor musun?

-Neymiş?

-Nâzım Hikmet, yahu! Kiril alfabesinde öyle yazılıyor!

Günlerdir geri dönüşünü beklediği bir gemi geçince çocuk gibi seviniyor, hizasına dönüş gün ve saatini yazarak o seferin kayıt işlemini tamamlamış oluyordu. Zaman zaman gidip de dönmeyen gemiler olduğunda kederleniyor, o gemiye bir şey mi oldu acaba gibisinden armatörce bir endişeye kapılıyor, artık o gemiden ümidini kestiğinde, günler sonra geri dönüşünü görünce, amatörce bir sevinçtle ağlıyor:

-Amerika'ya gitti herhalde, aylardır yok, çıldırıyordum... Döndü... Aslanım benim! Ayten koş, Luna-çarski döndü... Yükünü boşaltmış, süzülerek geçiyor! diye, gereksiz bir heyecan içinde şamata yapıyordu.

Ve fakat çişe gittiğinde, telefona gittiğinde ve en fenası gece yatıp uyuduğunda Boğaz'da trafik durmuyor, dolayısıyla Orhan bey kimi geçişleri kaçırıyordu. Gidişi not edilmiş, dönüşü kaydedilmemiş bir sürü gemi vardı defterinde... Bu durum işin akışını bozuyor, o sayfadaki gemilerin tümünün dönüşü işaretlenemeden yepyeni sayfalara geçiyordu defterde. Görevini aksattığı düşüncesine kapılarak önce çişe gidişleri hızlandırma ve zırt pırt gitmek yerine, iyice biriktirip kana karışmak üzereyken koşarak gitme yöntemini geliştirerek, telefon görevini karısına devrederek, gece uykusunu epey kısaltarak, pencere ö-

nü görev süresini uzattı. Buna rağmen kaçırdığı gemiler oluyordu. Karısını, kendi uyuduğu saatlerde nöbet tutarak geçen gemileri not etmesi için önce ikna ettiyse de, bir gece onu nöbette horul horul uyurken yakalayınca bu yönteme de güvenemeyeceğini anladı.

Yatak odasıyla ilişkisini kesti, tamamen pencerenin önündeki koltuğa yerleşti Orhan bey. Yemeğini karısının getirdiği bir tepsiyle orada yiyor, çişini bir pet şişeye yaparak çiş için görev noktasından ayrılmıyordu. Uykuyu, sağı, solu kesip, Boğaz'da trafik yokken kısa bir süre göz kapama biçiminde geçiştiriyor, birdenbire pat diye açıyordu gözlerini. Zaten dalsa bile, geçen geminin dalga gümbürtüsünden hemen uyanıyordu. Gene de kaçırdığı gemiler oluyordu. Kimilerinin dönüş açıklamasına parantez içinde "gece geçti" ibaresini yazarak, o gemilerin dosyasını kapatmak gibi bir yöntem bulduysa da, bu joker hakkını fazla kullanmak istemiyor, her geçen geminin mutlaka dönüşünü yakalamak istiyordu.

Arasıra misafir geldiğinde, zaten gevrek olan dikkat, tamamen dağılıyor;

-Pardon Rahmi bey, Yevgeni Yevtuşenko geçiyor, not etmem lazım!

gibi çıkışlarla gözlem noktasına koşuşturuyorsa da, Rahmi beyin hiç gereksiz sorularına yanıt vermek

zorunda kalırken, kimi gemileri kaçırıyordu. Böyle bir gözlemevinde misafirle falan uğraşamayacağını anladı Orhan bey.

-Ben bundan sonra, bu evde misafir istemiyorum Ayten!

-Kimseyle görüşmeyecek miyiz?

-Sen görüş, ben görüşemeyeceğim... Hiç bir gemimi takip edemiyorum... Lumumba diye bir gemi üç hafta önce Karadeniz'e çıktı, bir daha dönmedi. N'oldu yani bu Lumumba? Battı mı Karadeniz'de? Rusya'ya mı gitti? Romanya'ya mı? Bulgaristan'a mı? Ortada bu kadar önemli bir konu varken, ben Kâmil beyin kızıyla, damadının kredi kartı salak hikayesini dinleyemem ki!

-Ben evime kimseyi davet edemiyecek miyim Orhan?

-Sen et Ayten. Et, onlarla otur, görüş, ye iç... Beni rahatsız etmeyin!

-Eve misafir gelecek, sen onlara kıçını dönüp denize mi bakacaksın? Orhan bey bize küs mü, demezler mi?

-Orhan MİT'te çalışıyor, bir tane rus gemisi kaçırırsa işinden olur, dersin, ondan sonra bizi kimse rahatsız etmez zaten.

OKUL ÇIKIŞI

Servis şoförünün kıroluğu ve ağzının bozukluğu anneyi de, babayı da delirtmişti. Çocuk okuldan eve geliyor ve soyunup dökünmeden, sütünü içmeden, çantasını bir yana fırlatıyor, servis şoföründen duyduğu sövgülerin ne demek olduğunu soruyordu. Üstelik servis şoförünün sövgü edebiyatı öylesine geniş ve terbiyesizdi ki anne ve baba, ağızları bir karış açık birbirlerine bakakalıyordu. Ebeveyn daha önce hiç böyle sövgüler duymamıştı. Kimisini çocuğa açıklayamıyorlardı. Ne yeni ve acayip küfürler çıkmış! Kim çıkarıyor bu küfürleri?

Bu yüzden çocuğu okula göndermemek saçma olurdu, onu servisten ve o terbiyesiz şoförden kurtarmayı daha uygun buldular. Her gün birimiz gider alırız çocuğumuzu okuldan, ne var? O terbiyesiz servis şoförüne de o parayı vermeyiz, diye düşündüler.

O cuma, annenin yoğunluğu yüzünden oğlanı okuldan almak işi babaya düşmüştü. Okul çıkışına erkence geldi baba. Daha çok annesi tarafından alın-

maya alışan çocuk, babasını görünce çok mutlu oldu. Birlikte bir taksiye bindiler. Günün olaylarından konuşarak trafik işkencesine yazıldılar. Okul çıkış saati, trafiğin en korkunç zamanı. Santim santim ilerleniyor. Trafiğin içinde, keten helva satan, şişe suyu satan, simit satan, çiçek satan, çingeneden çiçek alıcam diye pazarlığa girişip trafiğin anasını satan... Böylesi durağan bir trafik sıkışıklığı cümbüşü yaşanıyorken, çocuğun gözü kaldırımda duvara yaslanmış, müşteri aranan orospulara takıldı:

-Baba şu duvara yaslanmış kadınlar ne bekliyorlar?

Baba bir an duraladı. Duvara dayanmış, duvarı beklemiyor ya bu kadınlar... Ne yanıt vermeli çocuğa?

-O bayanlar kocalarını bekliyorlar çocuğum. dedi baba kibarca ve konuyu kapatıp başka bir konuya giriş yapma isteğiyle, fakat şoför yalakça daldı muhabbetin içine:

-Ne kocası ağbi? Orospu onlar, müşteri bekliyorlar.

Adam ve şoför dikiz aynasında göz göze geldiler. Adam pis pis baktı şoföre. Şoför de densiz bir laf ettiğini farketti herhalde, sustu. O sırada cama yapışıp elindeki pis bezle, camı silmeye uğraşan çocuğa yoğunlaştı, camı açarak eliyle çocuğa vurmaya uğraşırken çocuk kaçtı.

-Eşşoleşşek!

diye, homurdandı şoför. Çocuk birden babasına:

-Orospuların çocuğu olur mu baba?

diye, sordu. Babası bir an duraladı.

-Hayır çocuğum hayır, olmaz!

gibi özlü bir yanıtla geçiştirdi konuyu. Yani o geçiştirdiğini sanarken, şoför gene yırtık dondan çıkar gibi atladı konuya:

-Olmaz olur mu ağbi? Onlara orospu çocuğu denir. Doğunca anneleri onları cami avlusuna, okul bahçesine falan bırakırlar.

Adam yüksek perdeden öksürerek son verdi şoförün konuşmasına. Ancak çocuğun meraklı soruları son bulmuyordu:

-Peki, o çocuklar büyüyünce ne olurlar?

diye, sordu bu kez. Baba, şoförden önce davranarak yanıtladı:

-Taksi şoförü olurlar!

ÇİVİ ÇAKAN ADAM

İki elinde salladığı çantalarıyla, savulun ben geliyorum, dercesine bir tavrı vardı. Dalyarak mı, önemli bir görevli mi, gibi bir ikilem uyandırıyordu dış görünüşü. Yalın, sert ve soğuk ve bir yere bir şey çakma arzusu gözünden fışkıran, çekiç gibi bir adamdı. İnce narin, camcı çekici gibi değil, duvar kırma gibi işlerde kullanılan ağır, baba çekiçlerden. Balyozumsu bir kafası vardı. Bedeni aynen çekicin sapı gibi dümdüz, uzun bir sopa. İki elinde iki çanta, kararlı ve hızlı adımlarla, dimdik yürüyordu.

Kaldırımdaki, az önce buruşturulup atıldığından emin olunması kesin bir kağıt parçası, dikkatini çekti. Durdu. Çantalarını tek eline geçirdi, öbür eliyle yerdeki kağıdı aldı. Bir mağazadan alış-veriş etmiş, sorumsuz bir müşterinin attığı fişti bu. Sağa ve âdet yerini bulsun diye, sola bakındı. Sorumsuz müşteri, tabii ki ortada yoktu. Ancak, fişte adı yazılı mağazanın bir yere tüyme şansı olamazdı. Dikkatlice çevreyi inceleyince, fiş konusu mağazayı gördü. Önüne gitti. Mağazanın vitrinini ve kapısını uzun uzun inceledi.

Çantalarını özenle yere koydu. Birini açtı, bir âlet çantasıydı bu; içinde değişik bölmelere düzenle dizilmiş boy boy çiviler, çekiç, kerpeten, pense gibi takım takılavat vardı. Çantadan, bir beşlik çivi ve çekiç çıkardı. Çiviyi mağazanın vitrin pervazına çaktı. Hoş giriyordu çivi, yumuşak etli bir tahtadan yapmışlar vitrin pervazını. Fazla zorlamadı, bir iki çekiç darbesiyle ucunu soktu çivinin, ceketini çıkardı, o çiviye astı. Yerde bulduğu, o mağazanın kasasından ifraz edilmiş fişi bir cam çivisiyle mağazanın kapısına çaktı. Tam gömmedi çiviyi, dışarda kalan kısa bölümü penseyle yukarı büktü. Ceketini, çantalarını alıp uzaklaştı operasyon bölgesinden. Kaçar adım bir uzaklaşma değil, kendine güvenli, görevini tamamlamış olmanın huzuru içinde, dingin bir ilerleyişti bu. Zaten mağazanın içinden çivi çakılışlarını ilgiyle izleyenlerden biri de çıkıp;

-Hop! Niye çakıyorsun lan, sen o çiviyi bizim vitrine?

gibisinden bir tepki göstermemişti ona. Durumu garip karşılanmış, çivi çakıştaki kararlılığından ürkülerek;

-Maliye'den falan galiba!

gibi bir dudak bükmeyle, çivisini müesseseye sokuşu, sanki müesseseye bir şey girmiyormuş gibi kauçuk duygularla karşılanmış, ardından uzun uzun ve sersemce bakılmıştı.

Birdenbire bir ara sokağa daldı çivi çakan a-

dam. Birilerine şaşırtma verir gibi bir hali vardı. Gökyüzünden düşen bir pet şişe ayağına dolandı. Durdu, yukarı baktı. Sağındaki evin ikinci katında bir pencere açıktı. Ordan atmış olmalılar, diye düşündü. Kapalı bir pencereden pet şişe atılamazdı. Çantalarını kaldırıma koydu. Âlet çantasını açtı, baba bir beton çivisi ve çekiç çıkardı. Çiviyi evin duvarına çaktı. İki vuruşta, çivinin yarısı fart diye girdi duvara, adiler duvarı briketten yapmışlar. Üstüne sıva çekip beton havası vermişler. İlk depremde ölüp gidecekler, salaklar. Beton çivisine hiç gerek yokmuş. Boş yere beton çivisi kullandığına üzüldü. Ceketini çıkardı, çakılmasına üzülünmüş beton çivisine astı. Yolun ortasındaki pet şişeyi alıp kaldırımda çekiçle ezerek düzleştirdi ve dört yerinden, dört çingene çivisiyle evin biriket duvarındaki kapı numarasının yanına, sanki apartmanın ismiymiş gibi çaktı. Özenle âlet çantasını kapattı, ceketini giydi, çantalarını aldı ve hızla uzaklaştı 77 numaralı Şaşal Apartmanı'nın önünden.

Kalabalığı yararak kararlı adımlarla yürürken birdenbire yerde beş dolarlık bir banknot gördü. Hemen durdu, çantalarını yere koydu, beş doları aldı.

-Kimin bu beş dolar?

diye bağırdı, herkes durdu, ona baktı. Yanıt veren olmadı.

-Kimin lan bu beş dolar?

diye, daha yüksek perdeden haykırdı. Kimse yanıt vermedi, herkes önüne baktı. Biri de çıkıp;

-Benim lan bu beş dolar ve "Ay em türk!" demek testikül sahibi olma özelliğini gösteremedi, çünkü kimse testikülün, taşak demek olduğunu bilmiyordu. Biri bilse belki, zart diye yırtık ozon tabakasından fırlar gibi ortaya atılabilirdi.

Bir sessizlik kapladı ortalığı, yalnızca köşebaşındaki simitcinin bezgin sesi duyulur oldu:

-Gevrek simit! Yirmibeş sent! Beş tanesi bir dolar!

Sinirle âlet çantasını açtı, onluk bir baba çivi çıkardı, çiviyi kaldırımdaki incir ağacının gövdesine çaktı. Zor giriyordu çivi. Serttir incir ağacı, nitekim yamulttu çiviyi. Daha fazla sokmaya gerek duymadı, ceketini çıkardı, yamulmuş çiviye astı.

Beş doları, Abraham Lincoln'ün kepçe kulağının tam ortasından, uzun bir tel çiviyle, kendisinin ısrarla karşı koymasına rağmen, simitcinin alnına çaktı. Rahat giriyordu çivi, bomboştu simitcinin kafasının içi. Tam gömmedi çiviyi, ucunu penseyle yukarı büktü. İncir ağacına astığı ceketini aldı. İncir ağacının gövdesindeki yamulmuş çivinin tam yanına ikinci bir onluk baba çivi çaktı, çivi çiviyi söker diye düşünerek. Çekici çantaya koydu, çantayı kapattı. Ceketini giydi, âlet çantasını ve içinde ne olduğunu devletin de bil-

mediği öbür çantasını aldı, kulağındandan kan damlayan Abraham Lincoln'ün şaşkın bakışları arasında, hızla uzaklaştı cinayet yerinden.

KENDİ KENDİNİN PRENSİ

Evde yiyecek, içecek hiç bir şey kalmamıştı. Bu böyle salakça devam edemezdi. Açlıktan ölünecek değildi herhalde. Çok ivedi bir çözüm bulması gerekiyordu. Toplam yüz frankı kalmıştı ve hiç bir yerden bir kuruş alacağı yoktu. Önümüzdeki zaman diliminde kimsenin ona bir miktar para sunması söz konusu değildi. Üstelik, uçan ve uçmayan değişik kuşlara borcu vardı. Son yüz frankı çok iyi değerlendirmek zorundaydı.

Eskiden çalıştığı bir turizm şirketinin başlıklı kağıdına özenle bir şeyler yazdı, bir yere faksladı. Eski çorap, eski fanila, don, yırtık pırtık ayakkabı, eski dergi, pet şişe gibisinden aslında atılması gerekip her nedense evde barındırılması sürdürülen türden neyi varsa iki bavula tıkıştırdı. Bavulları kapattı. Atılacak eşyadan oluşan bu bavulların üstüne birer adet "dikkat kırılacak eşya" bandı yapıştırdı. Sırıttı.

Eski gazeteleri keserek oluşturduğu dolar boyutundaki kağıtları, desteleyip değişik zarflara doldurdu. Zarfların ağzını sıkıca yapıştırdı. Üzerlerine kalınlı-

ğına göre "5000$", "3000$" gibi yazılar yazdı. Masanın üstünü işgal eden bu elli kadar zarfı bir el çantasına doldurdu. Sinek kaydı tıraş oldu, kokular süründü, en kıral gömleğiyle, en havalı pantalonunu, özenle boyadığı ayakkabılarını giydi. İki bavulu ve el çantasını alarak çıktı evden. Daracık merdivenleri bavullarla boğuşarak indi. Saint-Denis caddesinin kaldırımına, yan yana koydu bavulları.

Güneşli serin bir haziran sabahı Paris'te. Yaza domuzlanıyor bahar. Bir kaç dolu taksi geçti, daha sonra geçen iki boş taksi, el kol işaretlerine rağmen ona hiç yüz vermedi, sonunda bir taksi durdu önünde. Şoför indi, bavulları bagaja koydu, bavullar için ayrı para alacağını belirtti.

-Tamam tamam!

dedi şoföre, fransızca. Anadili gibi konuşuyordu fransızcayı. Şoför bir şeyler homurdandı. Nereye gideleceğini sordu.

-Hotel George V!

dedi Hamdi ve Paris'in sıkı pahalı, en kıral otellerinden birine gitmenin küstahlığıyla kuruldu taksiye. Şoför de müşterisini daha ciddiye almaya başladı. Hatta otelin önüne gelindiğinde, yerinden fırlayarak koştu kapısını açtı Hamdi'nin.

-Mersi!

deyip indi Hamdi, yüz frangı şoföre uzattı, paranın üs-

tünü beklemeden, paranın üstünü alamadığı için içi kan ağlayarak, el çantasını savurarak hızla otele girdi, resepsiyona dayandı. O an hiç kimse, Hamdi'nin cebinde metelik olmadığını düşünemezdi. Gülümseyerek resepsiyondaki hoş bayana, bir turizm şirketi tarafından kendisi için rezervasyon yaptırıldığını belirtti. Hoş bayan isim sordu, bizimki mağrur bir gülücükle:

-Prens Hamdi!

dedi. Hoş bayan daha da hoşlaşarak, ağzı kulaklarına vararak:

-Nasılsınız?

dedi. Hamdi bir prens alçakgönüllüğüyle;

-Hamdolsun!

yanıtıyla yetindi. Giderek hoşlaşan bayan, hoşgeldiniz, beş geldiniz, şöyle buyrun, kahve için, yanında konyak için, ben işlemlerinizle ilgileneyim, vip durum davranışına geçti. Prensimiz hoş bayana elindeki çantayı göstererek, yanında gerektiğinden fazla nakit bulunduğunu, bir ya da bir kaç kasaya ihtiyacı olacağını söyledi. Hoş bayan, onu derhal bir kapıdan geçirerek kasa dairesine aldı, üç kasa açtı, Hamdi çantayı açıp zarflarını bu üç kasaya yerleştirdi. Hoş bayanla birlikte çift anahtarlı kasaları kilitlediler. Otelin şık lobisinde kahve ve konyak içmeye çöreklendi Hamdi.

Fıstık gibi bir kız elinde anahtarla Hamdi'ye

yanaştı, odasının hazır olduğunu belirtti. Kız önde, Hamdi peşinde odaya çıktılar. Otelin caddeye bakan en güzel göbek odalarından biri. Bir köşede meyva, şampanya, "Hoşgeldiniz sayın prens!" düzeni. Kız oda hakkında gerekli bilgileri verip, iyi istirahatler dileyip gitti. Hamdi derhal oda servisten yemek ve şarap söyledi. Resepsiyona kendisine iki karton sigara aldırılması emrini verdi. Yemeği beklerken şampanyayı açıp meyvalara saldırdı.

Biraz sonra sigarası geldi, yemeği geldi, karnı doydu, şöyle bir kendine geldi, kendi kendinin prensi Hamdi, derin bir oh çekti.

Akşamüstü otelin barına indi, şık beyler, güzel bayanlar arasından geçip bir köşeye oturdu. Çok pahalı bir şişe şarap söyledi. Bir köşede harp çalan kızıl saçlı güzel kadına gülücük etti, garsonu çağırıp ona şampanya götürmesini rica etti. Biraz sonra, iki parça arası şampanyasına kavuşan kızıl saçlı güzel kadınla, prensimiz uzaktan kadeh kaldırdılar birbirlerine. Çaldığı her parçanın sonunda hararetle alkışladı onu Hamdi. Çalması bitince prensimizin masasına teşekkür etmeye geldi kadın, prens ayağa kalkarak centilmence elini öptü, onu masasına buyur etti.

Rustu kadın, Paris'e yeni gelmişti. Fransızcası kıttı, ingilizceyi daha iyi konuşuyordu, hemen ingilizceye geçti prens. Bütün dilleri konuşur prensler. Kızıl

saçlı kadın, hayatında hiç prens görmediğini, bu yüzden heyecanlandığını belirtti. Hamdi'yse prensliğin önemsizliğini, kendisinin başka insanlardan farklı olmadığını, sadece sınırsız bir zenginliği olduğunu belirtti. Otelin ortasındaki avluda, mum ışığında, gümüş kaplarla donanmış bir masada yemeğe oturduklarında, kızıl saçlı Aleksandra prens Hamdi'ye âşık olmuştu bile.

O geceyi bir masal gibi Aleksandra'yla geçiren Hamdi, ertesi akşam barda kendini bir sürü kadının ortasında buldu. Prens olduğu duyulmuş, meraklısı çoğalmıştı. Her akşam bir başka kadınla yemek yiyor, onu prenses eyliyordu. Birbirinden güzel kadınlarla, en pahalı şaraplar içerek geçirdiği düşsel günleri uzun sürmedi. Otele indiğinin beşinci günü, otel idaresi utana sıkıla ve çok nazikçe yazılmış bir mektupla, biraz ödeme yapmasını rica etti.

El çantasını alarak resepsiyona indi, kasa dairesine girdi, kendisine ait üç kasadan birini açtı, içindeki zarfları çantaya boşalttı. Kasa sorumlusu bayana o anahtarı iade etti, diğer iki kasasıyla hiç ilgilenmedi. Bankaya gidip amerikan doları bozdurmak üzere gülümseyerek bir sigara yaktı ve çıktı Georges V otelinden. Aynı isimli caddeyi yürüdü, Champs Elysées'ye çıktı, Arc de Triomphe tarafına yöneldi.

İnce bir haziran yağmuru başladı. Adımlarını

sıklaştırdı, metroya girdi. Yere atılmış, kullanılmış metro biletlerinden birini aldı, sanki kullanılmamış bir bilet gibi soktu deliğe, makine o biletin daha önce kullanılıp kullanılmadığını bilemediği için, yol verdi Hamdi'ye. Metroda oturmadı, bilet kontrolü ihtimaline karşı, hemen kapının dibinde dikildi. Kafası oldukça karışık bir biçimde Saint-Denis'de indi metrodan, hiç istemez adımlarla evinin yolunu tuttu meteliksiz prens.

GODOT'YU BEKLERKEN LOKANTASI

Başkentte dört yıldız bir otelin şık lokantasındayız, saat 22.30 suları. Bizden başka müşteri yok. Dediğinden hiç bir şey anlaşılmayan garson ağır ağır servis açıyor, küllüğün, peçeteliğin, tuzluğun yerini değiştiriyor. Karnımızın aç olduğunu ve çabucak bir şeyler yemek istediğimizi söylüyoruz. Küllükle, tuzlukla, kare kare bölünmemiş düz beyaz masa örtüsü üstünde satranç oynamayı bırakıp yemek listesi getirmek üzere uzaklaşıyor, dip taraftaki bir kapıdan çıkarak kayboluyor.

Sigara yakıyoruz, laflıyoruz. Biz lafa dalıyoruz. Sigara bitiyor, garson ortada yok. Yapayalnızız lokantada. Hüzünlü bir başkent suskunluğunu solumaktayız. Onu tamamen unuttuğumuz bir anda ağır ağır geliyor. Yemek listelerini sunuyor, tekrar giderken, durduruyorum.

-Dur! Masadan uzaklaşma. Hemen vereceğiz siparişlerimizi!

Duruyor, boş bakıyor, bezgin bir hali var. Onun en çabuk olabileceğini belirttiği ızgara bir şeyler

ve peynir söylüyoruz. Ne içeceğimizi sormadan uzaklaşırken seslenip çağırıyoruz, bir şişe şarap ısmarlıyoruz.

-Başüstüne efendim!

olduğunu tahmin ettiğimiz bir ses çıkarıyor. Dediğinden gerçekten hiç bir şey anlaşılmıyor. Allahtan o, bizim dediğimizi anlıyor. Yani en azından öyle görünüyor. O görünümle gene uzaklaşıyor bizden ve dip taraftaki kapıdan çıkarak kayboluyor.

Biz havadan, sudan, başkentten, başka kentlerden ve Baykal Kent'ten konuşuyoruz. Yirmi dakika sonra, garsondan hiç bir ses, sedâ çıkmayınca, endişelenerek otelin resepsiyonundan o garsonun bulunmasını rica ediyoruz. Biraz sonra gene salınarak, gezinerek ve eli boş olarak geliyor masamıza. Yemekleri soruyoruz;

-Hazırlanıyor!

dediğini, zar zor anlıyoruz.

-Ne hazırlanıyor? Şarabı, peyniri getir hemen, hepsini aynı anda getirmek zorunda değilsin! Olumlu bir başsallamaya arkadaş bir hırıltı çıkararak o esrarengiz kapıdan çıkıp gidiyor.

Onbeş dakika sonra, neyse şarap şişesiyle görünüyor. Peynir ortada yok. Ağır ağır geliyor, şarabı masamızda açma çalışmasına koyuluyor. Hayatında ilk kez şarap açıyormuş gibi bir izlenim veriyor, nite-

kim mantarı parçalayarak, yarısını şişenin içine düşürerek, özür dileyerek, yeni bir şişe getirmek üzere, mantarı içine düşmüş şarap şişesiyle o kapının ardında kayboluyor.

Aradan bir sürü sigaralar geçiyor, yeni bir endişeyle otel resepsiyonuna gidip o garsonun hemen şarap ve peynir getirmesini söylüyoruz. Gene salınarak ve fakat eli boş geliyor.

-Şarap?

Üzgün bir ifadeyle değişik sesler çıkarıyor. Çok tekrar ettirerek çözüyoruz dediğini, o şaraptan kalmamış, aldırmaya adam göndermiş. İlle o şarap diye bir derdimiz yok, başka bir şarap da içebileceğimizi belirtiyoruz. Olumlu başsallamalar ve hırıltılarla şarap listesi almaya yöneliyor.

-Listeye gerek yok, ne şarabı varsa hemen getir!

Başsallayarak uzaklaşıyor, o kapıdan sıvışıyor. Lafa dalıp konuyu unuttuğumuz bir sırada, bir şişe şarapla geliyor. Elinden alıp hızla açıyorum şarabı. Şarabın açılımını ona bırakmamak gerekiyor, çünkü tip şarap açmayı bilmiyor. Bir mantar kazasıyla, bu şişeyi içmemize de engel olabilir. Başarıyla açtığım şarabı dolduruyorum kadehime.

-Peyniri getir, çabuk!

Kimi garip sesler çıkarıyor. Hepimiz kulak kesiliyoruz

masada.

-Hazırlanıyor!

dediğine oy birliğiyle karar veriyoruz, o da zaten onaylıyor.

-Ne hazırlanıyor lan? Peyniri tabağa koy ve getir!

Artık alıştığımız, olumlu hırıltılı başsallamalarla uzaklaşıyor, gayya kuyusu kapısının ardında yok oluyor.

Şarap bitiyor, ortada ne peynir var, ne garson! Gene resepsiyon aracılığıyla, yeni bir şişe şarap ve peynir getirmesi bildiriliyor gayya kuyusuna. Sanırım asansör de yok o gayya kuyusunda, çünkü telefondan epey sonra, kederli, bezgin ve her iki eli de sinir bozucu biçimde boş olarak ulaşıyor masamıza.

-Şarap istedik! Peynir nerde? Izgaralar n'oluyor?

Uzun uzun, üzgün sesler çıkarıyor. Manitu, ne diyor? Çıldırmak üzereyiz. Tane tane, hemen şarap ve peynir istemimizi yineliyoruz, o da uzun uzun, üzgün seslerini yineliyor.

-Ne diyorsun, yazsana şuraya!

diye kağıt ve kalem uzatıyorum önüne. Dediğini yazıyor, yazdığı okunamıyor!

-Oku lan şu yazdığını!

diyecek halimiz yok. Zaten tip, söyleme özürlü, ne okuması! Sinirle yırtıyorum kağıdı ve garsonun yakası-

na yapışıyorum:

-Beş dakika içinde iki şişe şarap ve peynir burada olmazsa, seni öldürürüm!

diyorum, gözümden alev saçarak. Bırakıyorum yakasını, o ana dek göstermediği bir hızla kayboluyor gayya kuyusu kapısının ardında.

Daha sonra hiç gelmiyor. Sinirle gidiyorum gayya kuyusunun kapısına, açmak istiyorum, kapı öbür taraftan kilitlenmiş. Resepsiyona gidiyorum, durumu bildiriyorum.

-Lokantamız kapandı efendim, saat sıfırbir!

diyor, resepsiyoncu.

MUŞMULA

Yoldan geçen herkesin kendisini okşamasını isteyen sırnaşık bir kediydi. İnsanları buna zorluyor, ayaklarına dolanıyor, adım atacağınız noktaya sırtüstü yatıp debeleniyordu. Sevilecek bir yanı da yok, pis, uyuz, sıska bir kedi. Yolun tam ortasına kuruluyor, yalanıyor, kaşınıyor. Bir araba geliyor, korna çalıyor, hiç oralı değil hayvan.

-Bi dakka, kaşınıyoruz burda, görmüyor musun? Patlamadın ya! Tabakhaneye tabak mı yetiştiriyorsun?

gibisinden üstünkörü bir bakış fırlatıyor şoföre ve hiç istifini bozmadan kaşınmasını sürdürüyor yolun ortasında. Çoğu kez, şoförler arabadan iniyor, onu tekmeleyerek kovalıyorlardı da, trafiğe açılıyordu yol.

Ona kim takmıştı bu ismi? Kedi bunu bilemez elbette. İsmini biliyor muydu, onu da biz bilemiyoruz. Kendi aramızda biz o kediye Muşmula diyorduk. Onun adını ve anlamını bildiğini hiç sanmıyorum, çünkü:

-Muşmula Muşmula Muşmula, gel pisi pisi!

deyince gelmiyor,

-Defol git Muşmula!

dediğimizde, hiç üstüne alınmıyordu.

Kimin kedisi belli değil, sevene rastlamadım, besleyeni yok, nerden ve neden gelmişti bizim sokağa? Sevimsiz, pis bakışlı, meymenetsiz bir hayvan ve gereksizce çevik. Kaşla göz arasında, bakkaldan sucuk çalıyor, salam çalıyor, kasabın doğramakta olduğu ciğeri elinin altından kapıp kaçıyor. Kasap onu satırla kovalıyor ama ne fayda, daha kasap dükkandan dışarı uğramadan Muşmula ağzındaki ciğer parçasıyla, öbür kedilerin arasından slalom çekerek elektrik direğinin tepesini buluyor. Kasap direğin dibinde bir süre küfrediyor. Muşmula kasapla muhatap olmayarak elektrik direğinin tepesinde ciğeri yiyor, yalanıyor, geriniyor. Direğin tepesinde manzara da güzel olmalı ki, hemen inmiyor, çevreyi süzüyor.

Onu öldürmeyi, zehirlemeyi deneyenler olduysa da, başarılı olamadılar. Muşmula kül yutmuyordu. Balkonlara şıçrayarak evlerin mutfaklarına giriyor, ateşin üstündeki yemeğin içinden beğendiği parçaları araklıyordu. Salim'lerin mutfağından dört pirzolayı birden götürürken gözü dönen Salim'in babası arkasından beş el ateş etmiş, vuramamıştı.

Sokakça onu polise şikâyet etmeye karar verdik. Üç apartman yöneticisi ve kasap, heyet halinde

karakola gittiler. Karakoldan, konunun Belediye'ye bildirilmesi gerektiği öğrenildi. Heyet, Belediye'ye gitti. Dilekçe verilmesini söylemişler. Dilekçe yazıldı, götürüldü, verildi. Belediye'den gelip giden olmadı.

Kimse olaya Muşmula'nın açısından bakmıyordu elbet. Böyle bir bakış açısı da yoktu zaten. Kimse onunla;

-Gel oğlum Muşmula, otur bakiim şuraya, al sana ciğer, rakı getirin ordan Muşmula'ya! Anlat Muşmula, nedir derdin?

gibisinden bir muhabbete giremediği için, onun hakkında düşmanımız olduğundan başka fikrimiz yoktu. Kedide de böyle bir diyalog arayışı gözlenmiyordu. O bu sokağın belâsıydı ve ondan kurtulmamız gerekiyordu.

-Kader işte! Yoksa ben bayılıyor muyum bu sokağa?

diyerek bir iç geçirme miyavladı Muşmula, kuyruğunu salladı.

-Bana mı dedin?

diye, mırnavladı Mırnavkan.

-Yok Mırnavkan, öyle kendi kendime söyleniyorum!

diye, miyavlıyarak sol ön ayağını yalamaya koyuldu Muşmula.

Sokağa akşam çökmüş, sokak lambaları yan-

mış, sokağı değişik televizyon kanallarının sesi kaplamıştı. Herkesin televizyona tutsak saatiydi. Kızarmış balık kokusu sokağı sarınca bütün kediler dikildiler. Salim'lerin mutfağından geliyordu koku. Birden hareketlendi Muşmula. Önce bahçe duvarına zıpladı, oradan da tek hamlede sıçradı Salim'lerin mutfak balkonuna, bir omuz atıp araladı balkon kapısını, içeri süzüldü. Tezgahın üstüne sıçradı ve kayık tabaktan en iri uskumruyu kaptı, daha tezgahtan aşağı atlayamıştı ki, mutfağa giren Salim'in babasıyla karşılaştı. Onu ağzında uskumruyla gören adam delirerek, birden balkon kapısını kilitledi, hızla çıktı mutfaktan, mutfak kapısını kapattı. Başına kötü bir şey geleceğini sezen Muşmula, balkon kapısına saldırdı. Sıkı sıkı kilitliydi. Mutfak penceresine sıçradı, kapalıydı. Deli gibi dolanmaya başladı mutfakta, mutfak kapısı açılıp da Salim'in babası elinde tabancayla mutfağa dalınca panik halinde tezgahın altına kaçtı, fakat adi Salim'in gaddar babası, tezgahın altına elini sokup iki el ateş ederek balık araklama görevi sırasında şehit etti Muşmula'yı.

Muşmula ölürayak bir şeyler miyavladı, Salim'in babasına. Salim'in babası, denileni anlamadığı için ona yanıt vermedi, balkon kapısını açtı, kuyruğundan tuttuğu gibi sokağın ortasına fırlattı Muşmula'nın ölüsünü.

BU SAATTE ÇARŞAF YIKANMAZ Kİ

Gecenin yarısı çoktan geçilmiş, Galata köprüsüne sessizlik çökmüş, köprünün gevşemiş paslı vidalarının deniz dingiltisinden oluşan demirsel ezgisi duyulur olmuş, denizde devinen kayıkların üstüne ay doğmuş, köprü altındaki son meyhane sıkıntıyla son müşterinin gitmesini bekliyordu. İri yarı, orta yaşlı, pala bıyıklı müşteriyse, rakı üstüne rakı söylüyordu.

Garsonlar bakıştılar, şefle fısıldaştılar. Sonunda şef masaya yanaşarak, ıkına sıkına, kapatmak zorunda olduklarını belirtti.

-Bu saatte meyhane kapanır mıymış? Dilim dilim doğrarım lan ben adamı!

sözleriyle başlayan kavgayı, şaşı gece bekçisi yatıştırdı. Balıkçıların araya girmesiyle hava yumuşatıldı, cebine bir ufak rakı da koyularak çıkarıldı meyhaneden Mukadder ağbi ve nihayet kapandı Galata köprüsünün altındaki dingildek ve vazolarında karanfillerin solduğu hüzünlü meyhane.

Mukadder ağbi, köprü dibindeki kayıkçılara, Balat'a gidip gitmediklerini sordu. Kayıkçının biri bok

gibi para istedi, Balat'a gitmek için. Mukadder ağbi kayıkçının annesine küfretti. Ölmüş annesine küfredilen kayıkçı, fırladı kayıktan, tırmandı köprüye, Mukadder ağbinin gırtlağına sarıldı. Gırtlağına sarılınmasından hiç hoşlanmayan Mukadder ağbi kayıkçıya kafa attı. Kavgayı şaşı bekçi ayırdı ve Mukadder ağbinin koluna girerek, onu merdivenlerden köprünün üstüne çıkardı.

-Tamam, ben burdan giderim... Sağol komutan!

diye, şaşı bekçinin kolundan sıyrıldı Mukadder ağbi. Şaşı bekçi buyurgan bir tavırla:

-İkiniz de zurna gibisiniz! Birbirinize mukayyet olun!

deyince, Mukadder ağbi bir süre yanındaki öbür zurna arkadaşı arandı. Bekçinin şaşı olduğunu farkedince gülümsedi, demek ki bu şaşı bekçi deminki kavgayı ayırırken sekiz kişiyle boğuştuğunu sanıyor, diye düşündü, bunları bekçiye belirtmeyip sırıtmakla yetindi, sendeleyerek, bekçiye el ederek, uzaklaştı. Köprüden sonra sağa saptı. Her ikisinin de salimen köprüden sağa sapışını ardlarından dikkatle izleyen şaşı bekçi, otuzaltı basamak sandığı ve ikişer ikişer atladığına inandığı onsekiz basamaklı merdivenden köprü altına indi.

Mukadder ağbi ağır ağır yürüyerek, kendinin

de çok iyi anlamadığı şeyler söylenerek Unkapanı'nı buldu, deniz kıyısından Balat yolunu tuttu. Arada bir cebindeki rakıdan bir fırt alıyor, durup bir sigara yakıyor, Balat'a gitmek için bok gibi para isteyen kayıkçıya küfrediyor, sendeleyerek ilerliyordu ki, su yüzeyine düzenli olarak çarpan bir şeyin yankılanan sesini duydu. Sanki Haliç'in ortasında bir balina kuyruğunu şap şap suya vuruyordu. Balinayı yakından görmek için deniz kıyısına yöneldi. Yanaşınca, deniz kıyısında beyaz gecelikli iki kadının çarşaf yıkadığını farketti. Beyaz büyük bir çarşafı denize yaymışlar, dizlerine kadar suya girmişler, ellerindeki kocaman tahta şaplaklarla çarşafa deli gibi vuruyorlar, çıkan sesten Haliç inliyordu. Beyaz gecelikli kadınlar sanki her gece yaptıkları bir işin kanıksaması ve bezginliği içindeydiler.

-Bu saatte denizde çarşaf yakanır mı? Deli misiniz lan karılar?

diye bağırdı onlara.

-Boş konuşacağına gel de, bize yardım et Mukadder!

diye, seslendi kadınların tombulcası.

Bu beyaz gecelikli, gecelikleri ıslanıp apış aralarına yapışmış kadınlar, Mukadder ağbinin adını nerden biliyorlardı? Aslında Unkapanı'ndan Balat'a, hatta Eyüp'e kadar nâmı yürümüştü Mukadder ağbi-

nin. Balatlı Mukadder, dendi mi herkes bilirdi, fakat görsel olarak onu herkes tanımazdı. Az daha yanaşıp tombulca kadını bir yerden tanıyıp tanımadığını irdeledi.

-Haydi Mukadder, tut şu çarşafın ucundan, büküp suyunu sıkacağız!

dedi tombulca kadın gülümseyerek. Mukadder ağbi, rakısından bir fırt aldı. Kadınlara rakı isteyip istemediklerini sordu, kadınlar oruçlu olduklarını belirttiler.

-Bu saatte ne orucu?

diye, sordu Mukadder ağbi.

-Genelde oruçluyuz biz!

dedi tombulca kadın. Mukadder ağbi aslında bu kadını bir yerden tanıyor gibiydi, hiç yabancı değildi yüzü, fakat tam çıkaramıyordu.

-Siz niye yıkıyorsunuz bu çarşafı bu saatte?

diye, merakını yineledi.

-Yarın sabah cenazesi kalkacak birinin kefeni bu Mukadder, hemen sıkıp kurutmamız lazım, tut şunun ucundan. Sevaptır!

dedi zayıfça kadın. Bunun üzerine, birden Mukadder ağbi de dizine kadar suya girdi, o bir ucundan, iki kadın öbür ucundan çarşafı burarak suyunu sıkmaya koyulmuşlardı ki, zayıfça kadın çığlık attı:

-Aaaah, lânetli tarafa büktü ! O tarafa bükmeyecektin Mukadder!

-Ne diyorsunuz yahu? O taraf, bu taraf ne farkeder, suyu sıkılmıyacak mı?

dedi Mukadder ağbi. Kadınlar dediklerini duymadılar, çünkü Mukadder ağbi ağzını açmadan kadınlar iki beyaz güvercin oldular, uçup gittiler.

-Siktir, amma içtim ben de!

diye, söylendi Mukadder ağbi, denizden çıktı. Elinde kalakalan ıslak beyaz çarşafa baktı. Dörde katlayıp burgu gibi sıktı, akıttı suyunu. Çarşafı ne yapacağını düşündü bir an. Bu kefenin sahibi ölünün evini arayacak değildi ya! Ayrıca ne kefeni? O karılar güvercin değil miydi? Katlayıp omzuna attı çarşafı, Balat'a doğru yürümeyi sürdürdü. Ayakkabılarının içine su dolmuştu, her adımında vıcık ıslak sesler çıkıyordu ayakkabılarından. Giderek bu sesler, bir âhenge, bir anlama ulaştı:

-Güle güle Mukadder!

Mukadder ağbi kulaklarına inanamıyordu. Ayakkabıları ona "Güle Güle Mukadder!" diyorlardı. Olacak iş değil. Bunları yarın hiç kimseye anlatmamak lazım, zurna olduk demek ki, diye düşündü. Ayılmak üzere bir sigara yaktı.

Balat'a ulaştığında, evinin kapısında sanki onu bekliyormuş, yolunu gözlüyormuş gibi dikilmiş boynu bükük bir kediyle burun buruna geldi. Kedi:

-Başımız sağolsun Mukadder ağbi!

dedi. Nasıl olur? Kedi nasıl konuşuyor? Zil zurna olduğundan emin olarak, ceplerinde anahtarını aramaya koyuldu.

-Yarın cenaze kaçta ağbi?

diye, çınladı kedinin sesi gecenin sessizliğinde. Mukadder ağbi bir an duraladı;

-Hoşt!

dedi kediye. Kapıyı açıp içeri girdi. Omuzundaki ıslak kefeni yere attı. Olduğu yere yığıldı, öldü.

Devrisi gün Mukadder ağbinin cenazesine, küçük bir kalabalık, o kedi ve iki beyaz güvercin katıldı.

ÇOK MESNEVî BİR GECE

Konya'dayız. Gayet derviş bir akşam, semâzen gibi çevremizde dolanarak geceye dönmekte. Devlet Tiyatrosu'ndan çıkmaktayız Nur bey ve bizi ağırlamakla görevli Rüştü'yle. Aslında ne Devlet Tiyatrosu'yla ilgisi, ne de böyle bir yükümlülüğü var Rüştü'nün. Yıllarca Konya'ya turne organizasyonları yapmış, bu işe gönül vermiş, tiyatro sevdalısı, kafa dengi bir eczacı arkadaş. Nur bey, onun bizi ağırlamakla görevli olduğuna kendini inandırmış. Çünkü Nur beyin, Devlet Tiyatrosu'na girmeden önce bir özel tiyatro patronluğu serüveni olmuş ve organizatörlerden canı yanmış, hepsini düşman olarak görüyor;

-Onlar bizi aldatan ve sırtımızdan para kazananlardır! Ve her zaman hesabı ödemek zorundadırlar.

düşüncesine ermiş.

Sıcak bir eylül akşamı. Yemeğe nereye gidelim, saati. Hiç ney sesi gelmiyor uzaktan. Bir şikâyet yok, bir ayrılık anlatmıyor bu akşam Konya'nın sessizliği.

-Kaç gündür Konya'dayız, daha Meram bağlarına gitmedik!

dememle, Rüştü'nün arabası, Mevlâna'nın türbesi yanından dolanıp Meram bağlarına yöneliyor.

Konya Devlet Tiyatrosu, "Soyut Padişah" oyunumu oynayacak, Nur bey sahneye koyuyor, ben provalar izlemeye gelmişim. Meram bağlarında dönüp dolanıyor araba. Orda içki yasak, burda kafakakan müzik zorunlu, burası yaramaz, şurası "Gramafon Avrat" filminin çekildiği ev, biçiminde bir gezintiden sonra geri dönüyoruz, sağda karanlık bir sokağa giriyor araba.

-Şurda çok güzel bir yer vardır. Fransız şarapları falan bulunur!

diyor Rüştü.

-E, güzel. Tamam. Oraya gidelim!

diyoruz. Beyaz bir demir kapıdan geçip her iki tarafı yeşillik, daracık bir yolda ilerliyoruz. Azgın bir köpek ve yanında duran adam kesiyorlar yolumuzu. Köpek deli gibi havlıyor, arabaya saldırıyor, adam köpeği tasmasından çekiyor, arabanın camını açan Rüştü'yü tanıyor:

-Haa, sen miydin? Merhaba!

diyerek bizi buyur, köpeği teskin ediyor. Ağaçların arasından ilerliyor araba, bir villanın önünde duruyor. Rüştü;

-Bi dakka, ben bi sorayım!

diyerek iniyor, villaya giriyor.

-Konya'da ne restoranlar var da, haberimiz yok!

diye, söyleniyor Nur bey.

-Çok zula bir yer!

diyorum.

-Pek tabii olarak efendim.

diyor Nur bey. Rüştü geri geliyor:

-Mönüde kaz varmış, uyar mı ağbi?

diye, soruyor.

-Uyar!

diyerek, iniyoruz arabadan. Kaz ve fransız şarabı, güzel! O kazın ciğeri de vardır mutlaka. Ciğersiz değil ya bu kaz. Girişte bizi şef mi, patron mu olduğu pek anlaşılamayan kibar bir adam karşılıyor. Arka verandaya buyurmamızı, çimlere basabileceğimizi belirtiyor. Bahçeyi dolanarak villanın arkasına geçiyoruz.

-Gacırt bir yere geldik galiba!

sıkıntılı duygumu, fısılıyorum Nur beyin kulağına.

-Valla benim hiç param yok. Son paramla loto oynadım!

diye, inliyor Nur bey. Patronumsu şef, bizi verandaya buyur ediyor. Bir tek masa var, dört kişilik servis hazırlanmış, masada herşey yerli yerinde, masa örtüsü çok şık, peçeteler, porselen tabaklar, gümüş çatal bı-

çak, Avrupa'da özgün bir sosyete lokantası havası egemen. Masanın ortasında, büyükçe kapta bir salata. Masanın yanında bir kanepe, iki koltuklu oturma düzeni var. Bizi önce oraya buyur ediyor şefimsi patron, yemekten önce bir içki isteyip istemediğimizi soruyor. Nur Bey viski, Rüştü'yle ben beyaz şarap istiyoruz. Adam eve giriyor. Rüştü'nün cep telefonu çalıyor, açarken kalkıp telefon kulağında uzaklaşıp kayboluyor kocaman bahçede. Bahçenin dibinde bir başka villa, daha uzakta bir üçüncü villa gözümleniyor.

-Buranın gacırt bir yer olduğu kesin!

diye, homurdanıyor Nur bey.

-Rüştü düşünsün!

diyorum.

-Gayet tabii!

diye, yürekten onaylıyor Nur bey.

-Niçin tek masa var? Bir müşteri daha gelse n'apıcaklar?

-Dümen o çocuğum, bizden sonra gelene yer yok diyecekler, havaları olacak. Bütün hesabı tek masaya geçiriyorlar... Ayrıca biz salata falan söylemedik, kafadan salatayı geçirdiler bile bize..

diye, söyleniyor Nur bey. Cins bir adam. Ben onu Galatasaray Lisesi'nden arkadaşım, aktör Numan Talâ Pakner'in evinden tanıyorum. Sınırlı sorumlu merhabalaşmamız var. O beni Numan'ın ona anlattığı öykü-

lerden, ben onu Numan'ın bana anlattığı Nur bey hikayelerinden, biliyoruz. Örneğin, bir gün Nur bey evinde yapayalnızken kapı çalınıyor. Üstat her nedense çırılçıplak, gidip o haliyle kapıyı açıyor, kapıdakilere;

-Afedersiniz efendim!

diyerek, hızla kapıyı kapatıyor. Kapıdakiler bir süre bekliyorlar, evin içinden koşuşturma sesleri geliyor, beş dakika sonra Nur bey kapıyı açıyor ve gene daltaşak;

-Afedersiniz, ortalık darmadağınıktı da! Buyrun efendim!

diyerek, içeri buyur ediyor konuklarını. Bu Numan'ın anlattıklarından bir tanesi. Bu yüzden ona sürekli sırıtarak bakıyorum. Numan, ona da benimle ilgili neler anlatmışsa, Nur bey de, bana sürekli müstehzi bakıyor. İkimizi çok iyi tanıyan Numan ölmüş, biz birbirimizi pek o kadar tanımayarak Konya Devlet Tiyatrosu'nda, yazar ve yönetmeni olarak buluşmuşuz. Ve hesabı Rüştü ödemek zorunda!

Nur beyle birbirimizi ve etrafı süzerken, evden güleryüzlü, şen şakrak, beyaz pantolununun üstüne krem rengi bir bluz giymiş genç bir kadın çıkıyor;

-Hoşgeldiniz!

diyerek, ellerimizi sıkıyor. Hoşbulduğumuzu belirtiyoruz.

-Nasıl buldunuz Konya'mızı?

sorusunu, ben;

-Kazın pişimi sırasında ayrıca yağ ilave edildi mi? Çünkü bana yağ yasak!

Nur beyse:

-Benimkinde tuz hiç olmayacak!

biçiminde, yanıtlıyoruz. Kadın kazda yağ ve tuz olmadığını belirtiyor, laubağlice yanımıza oturuyor. Garip karşılıyoruz bu durumu. Patron bu kadın herhalde, deminki herif şefti, diye düşünüyorum. Kadın ısrarla Konya hakkında fikirlerimizi sormayı sürdürüyor. Nur bey sinirlenerek ve fakat gülücükler içinde:

-Hiç param yok efendim. Son paramla loto oynadım!

diye, yanıtlıyor kadını. Kadın her nedense cevabı beğenerek kahkahalar atıyor. Şef içkilerimizi getiriyor, patron kadına da şarap veriyor, kendine de içki koymuş, herkesinkini sunduktan sonra, kendi kadehini kaldırıp, sanki evin sahibiymiş de, biz de onlara misafir gelmişiz gibi, küstah bir tavır içinde:

-Hoşgeldiniz!

diyor. Nur bey çok sinirlendiği zaman yaptığı özgün gülüşüyle kadeh kaldırıyor. Cep telefonu görüşmesini tamamlayan Rüştü de geliyor, şarabını alıp muhabbete katılıyor. Nur beyin;

-Çocuğum, müessesede buz kıtlığı mı var?

Doğru dürüst buz koysana şu viskinin içine!
fırçasını, kahkahalar atarak karşılayan haddini bilmez şef, kerhen gidip buz getiriyor.

Verandaki cam kapı evin salonuna açılıyor, salonun verandaya bakan duvarı tamamen cam. Birden salonda biri sekiz, öbürü dokuz ya da on yaşında denilebilecek iki oğlan çocuğu beliriyor. Koltukların üstünde atlayıp zıplamaya başlıyorlar.

-Kreş bölümünüz de var! Ne güzel!
diye, sinirli bir kahkaha atıyor Nur bey.

Artık masaya geçsek duygusu Nur beyin gözünde, benim beynimde netleştiği sırada iki müşteri daha geliyor. Patron ve şef onları karşılıyor, el sıkışıp öpüşüyorlar bu iki adamla. Sürekli müşterileri herhalde. Onları her nedense bizimle de tanıştırıyorlar. İri yarı olan Dişçilik Fakültesi dekanıymış, gözlüklü olan da, dişçi olup Konya Üniversitesi'nde öğretim üyesiymiş. Niye bizi onlarla tanıştırıyorlar? Ne biçim lokanta burası? Ayrıca şarap ne sıcak! Ve fransız şarabı falan değil, bildiğimiz Çankaya! Şefe elimle işaret ederek:

-Baksana!
diyorum. Yanaşıyor.

-Şarap çok sıcak!
diye, şarlıyorum.

-Dolaba başka bir tane koydum, o daha soğuk olacak.

gibisinden küstah bir yanıtta bulunuyor şef. Biz sana bir sonraki şişenin soğukluk derecesini sormuyoruz ki, bu niye yeterince soğuk değil? Selçuklular beyaz şarabı böyle sıcak mı içiyordu sanıyorsun, buzdolabı icad edilmemişken? Alaettin Keykubat ve Gıyaseddin Keyhusrev şarabın ısısını koruyan gümüş kadehlerden içiyorlardı bu üzüm suyunu. Mevlâna Celalettin Rumi'nin ve Şems ağbimizin en dikkat ettikleri konu, şarabın ısı derecesiydi. Testi niçin icad edildi? Şefin suratında en ufak bir üzüntü gözümlenmiyor. Sanki fırça çekmiyorum da, ona şakalar yapıyormuşum duygusunda, sırıtıyor, gülüyor... Tam dayaklık! Patron kadın masaya sandalyeler ekliyor, servis ekliyor. Yeni gelenleri de bizim masaya oturtacağı anlaşılıyor. Nur beyle bakışıyoruz.

-Ne yani? Bu herifler de bizim masaya mı oturacak? Hesap tamamen karışır...

diye, homurdanıyor Nur bey.

-Hesabı biz ödemeyeceğiz ki hocam. Bu tamamen Rüştü'nün sorunu!

diye, fısıldıyorum kulağına.

-Gayet tabii. Fakat niçin tek masası var restoranın? Biz niye o heriflerle oturuyoruz? İkisi de dişçi, hiç dişçi sevmem!

diye, söyleniyor. Patron kadın ve şef herkesi masaya davet ediyorlar, kendileri için de servis ve sandalye

ekleyerek itiş kakış masaya dahil oluyorlar. Biz bu durumu çok şaşkınlıkla karşılayıp sandalyelerimizi birbirimize biraz daha yanaştırarak onlara masada yer açarken, şef masaya kurulup kadeh kaldırıyor:

-Sağlığa!

Gerginliğinin üst düzeyine ulaşmış Nur bey, sinirli sırıtışını sergileyerek kadehini tokuşturuyor şefle:

-Ne kadar Samuel Buket bir gece!

Patron kadın şen şakrak, kaz tepsisini masanın ortasına koyarken;

-Valla olup biten bu! Doymayana sucuk kızartırız!

diyor. Sonra Konya'ya nasıl geldiklerini ve değişik anılarını anlatarak kardeş kardeş bölüştürüyor kazı masada oturanlara. Ne saçma bir lokanta. Bir tek kaz yapıyorlar, kaç müşteri gelirse kazı onlara bölüştürüyorlar. Otuz kişi gelse kimse kaz yiyemiyecek. Üstelik kendileri de yiyorlar. Hesabı da adam sayısına bölüyorlar herhalde. Sosyalist yaklaşımlı bir durum galiba, ya da bir tarikatla karşı karşıyayız.

Patron kadın son kaz parçasını yemeye koyuluyor. Nur beyle şaşkın şaşkın bakışıyoruz. Hiç bir şey söylemiyoruz birbirimize, epik gülücüklerle kadeh tokuşturuyoruz. İkimiz aynı anda Rüştü'ye bakıp, bize ne, gibisinden omuz silkiyoruz. Sanki o ana dek

bütün bunları yüksek sesle görüşmüşüz gibi, göz göze bakıştığımız şeyi diyalog olarak sürdürüyor Nur bey:

-Zaten benim hiç param yok!

-Biliyorum hocam, son paranızla loto oynamıştınız.

diye, yanıtlıyorum. Masada herkes gülüyor. Nur beyin gözlüklü dişçiyle, yirmi yaş dişinin gereksizliği üstüne muhabbeti koyulaştırdığı sırada, çat kapı Mevlâna Celalettin Rumi geliyor. Haydi, Celalettin ağbi için de bir tabak koyuluyor masaya. Bir sandalye daha sıkıştırılıyor araya, daha yanaşıyoruz birbirimize.

-An Feridun-u cihan-ı manevî
Bes büved bürhan-ı kadreş mesnevî.
Men çi güyem vasf-ı an âlîcenâb,
Nist peygamber veli dared kitab!

diyerek, oturuyor masaya Celalettin ağbi.

-Feridun bey de dişçi mi?

diye, soruyor Nur bey.

-Feridun bey değil hocam, Mevlâna Celalettin Rumi!

-Öyle mi? Memnun oldum efendim. Ben de Nur Subaşı! Ben Feridun, diyerek oturdunuz da masaya, ben sizi feridunsadım...

-Farsca söyledim. Sen farisî bilmez misin?

deyince Mevlâna, Nur bey epik sırıtmasına bürünü-

yor:

-Ben tango da bilmem efendim.

-Pişkinin halinden anlamaz ham,

Öyleyse kısa kesilmelidir söz vesselam.

diyerek, şefin önündeki beyaz şarap bardağını dikledi ve isyan ederek indirdi kadehi masaya Celalettin ağbi:

-Şarap çok sıcak!

-Evet ağbi!

dedim. Böylece diyaloğa girmiş oldum Mevlâna Celalettin Rumi'yle. Ben bunun heyecanını sindirmeye uğraşırken:

-Feridun kim?

diye, sordu Nur bey.

-Feridun dediğim, hükümdar anlamında. Demin farsça söylediğimin türkçesi şudur:

Gözle görülmez alemin hükümdarıdır

İtibar ve değerinin delilidir mesnevî

Söylerim onun soylu adına; Mevlâna

Peygamber değildir ve fakat vardır kitabı.

diye, yanıtladı onu Celalettin ağbi. Nur bey söylenen dörtlükten hoşlandığını belirtici bir biçimde, sağ elinin baş ve işaret parmaklarıyla bıyığını sıvazladıktan sonra, alaycı ve nurbeyengiz bir ifadeyle:

-Kitabınızı çok kalın ve çok cilt bularak okumadım efendim. Ben en son İan Fleming'in "Doktor No"

isimli eserini okudum. Daha sonra kitap okumayı bıraktım. Nedir yani sizin bu Mesnevî? Dinî bir eser mi? diye, sordu.

-Ben ne hristiyan, ne yahudi, ne mecusi ve ne de müslümanım.

dedi, gülümseyerek Celalettin ağbi.

-Ha! O zaman oldu!

diye sırıttı Nur bey ve Celalettin ağbiyle kadeh tokuşturdular. Ben de kadehimi araya sokarak nasiplendim ve Mevlâna Celalettin Rumi'yle kadeh tokuşturmuş oldum.

Patron sucuk kızarttı, peynir tabağı getirdi, içkileri yeniledi. Muhabbet koyulaştı. Kalkma vakti geldiğinde, Rüştü'nün hiç hesapla ilgilenmediği gözümlendi. Nur beyle bu konuyu bakıştık. Ben sinirle şefe;

-Bizim hesabı ver canım!

dedim. Şef salak salak sırıttı. Patron kadınla bakıştılar. Patron kadın kahkaha attı. Rüştü ve şef de ona katılarak deli gibi gülmeye başladılar.

Meğer şef ve patron kadın, karı kocalar, ikisi de göz doktoru, burası bir lokanta değil, onların evleri, Rüştü hiç kimseye sormadan, geçiyorduk uğradık yöntemiyle bizi buraya yemeğe davet etmiş!

Birdenbire çok utanıyoruz. Celalettin ağbi de gayet şaşkın. Hepimiz özür diliyoruz göz doktoru aileden, teşekkür edip hızla çıkıyoruz ordan, Rüştü'nün

arabasına doluşuyoruz.

-Çok iyi bir lokantadır. En iyi tarafları, hesap almamaları!

diye gülüyor Rüştü, sonra Celalettin ağbiye dönüp:

-Seni türbeye mi bırakıyoruz hocam?

diyor.

-Yok. Sen beni Şems'in türbesinde bırak, ben ordan yürüyerek giderim!

diye, yanıtlıyor Celalettin ağbi.

-N'olucak bu Konya'nın hali, Celalettin ağbi?

diye sordum, tam Şems'in türbesinde, sağda müsait bir yerde inerken.

-Zerreler gördüm, ağızlarını açmış, birbirini yutuyorlar, fakat ben size bunları söyleyemem.

dedi ve Konya'nın zifir karanlığında kayboldu Mevlâna Celalettin Rumi.

İÇİ KUM DOLAN KİTAP

Kumsal sakindi. O an hiç kimse bir patlama beklemiyordu. Genelde patlamalar bu saatte olmuyordu zaten. Aslında hiç bir patlama, buna mısır ve kestane patlamaları da dahil edilebilir, pek beklenilen bir anda olmaz. Öyle olsa, ona patlama denilmezdi. Sadece iftar topu bu kuralın dışında kalıyor. Ancak iftar topu yalnız kuralın değil, çağın da dışında. Eskiden saat olmadığı için, iftarda top atılıyor, sahurda ramazan davulu çalınıyormuş, çalar saatin bulunuşundan sonra da uygulamanın sürmesi, enayice. Her ne batın ağrısıysa, her an bomba patlayacak diye yaşanamaz ki. Buna çok takmamak lazım. Tatilde terör düşünmek salaklık. Terörün tatil yapmaması, daha da salakça.

Kimi "yat-bana" çağrışımlı deniz kıyısı beyaz uzun oturma sandalyelerinde havlular vardı, ama ortalıkta pek kimse görünmüyordu. Denizde yüzen bir kaç kişi... Bir güneş şemsiyesinin altına zulalanmış, benden önce kimbilir kimin yattığı, yeşil ve beyaz çizgili bir kumaşla kaplı, "yat-bana" çağrışımlı deniz kıyı-

sı beyaz uzun oturma sandalyesının üstüne kendi havlumu serdim. Plaj görevlisi çocuk bu zamazingolara "Şeklonk" diyor. Nerden buluyor bu kelimeleri? Götünden uyduruyor herhalde. Plaj görevlisi çocuğun bu denli uydurucu bir götü olması da acayip! Plaj görevlisi olduğu ne mâlum? Belki de terörist. Pis bir tip zaten. Plaj görevlisi olmadığı kesin.

Çantamdan kitabımı, kitabın önemli yerlerini çizmek için kalemimi, sigaramı ve sahil rüzgarlarına alışkın çakmağımı çıkardım, uzandım, açtım kitabı.

Kitabın yazıları oldukça küçük, göze eziyet bir puntoyla dizilmiş. Hiç gözünüz bozuk değilken kitabın ortalarında gözlük gereksinimi duyabilirsiniz. Niçin hâla bu civil puntolar kullanılmakta, bundan yayıncının kaç safya kağıt kazancı olabilir?

Başladım kitabı okumaya. Gayet uzun ilk cümleyi bitirmemiştim ki, bir askeri bombardıman uçağı başımın üstünde dolanmaya başladı. Hemen dikildim. Daha dikkatlice bakınca bunun bir eşekarısı olduğunu algıladım. Civil puntolu kitabı sallayarak onu savuşturdum. Bir sigara yaktım. Yeniden uzandım, çok uzun ilk cümleyi baştan okumaya koyuldum. Çok uzun, bitmek tükenmek bilmeyen cümlelerle yazmak çok moda. Ve o cümle ne denli karmaşık, ne denli anlaşılmazsa o kadar makbul oluyor, yazar da zorlanıyordur bu upuzun cümleyi kurmak için. Bu kafa bu-

landırıcı üslup ikidebir geri dönüp cümlenin başını hatırlamaya zorluyor bizi. İlk sayfayı yarıladığımda aklımda hiç bir şey kalmamıştı. Başka bir şey mi düşünmüştüm okurken? Baştan başladım. Çeviriden kaynaklanan bir güçlük de var. Sanırım yazarın kendi dilindeki üslubu korunmak istenmiş ve fakat bu endişe metnin türkçesini zor algılanır bir biçime şandellemiş. Havanın çok sıcak olması da işi zorlaştırıyor. Ayrıca gölgede olmama rağmen gözüme güneş geliyor.

En baştan, yeniden başladım kitabı okumaya. Ne zaman basılmış? Kaçıncı baskı? Kim çevirmiş? Bu kapağı kim yapmış? İsbn'si kaç? Hangi matbaada basılmış? Niçin yazarla ilgili hiç bir bilgi yok kitabın başında ya da kıçında? 323 sayfa! 324. sayfa boş. Aslında beşinci safyadan başlıyor, 318 sayfa yani... Arkama iyice yaslanıp ağır ağır okumaya koyuldum. Ağır ağır okuyunca daha kolay algılanabiliyor.

Birisi yağmurlu bir havada bir parkta yürüyor, adam mı, kadın mı belli değil. Şimdilik ondan "O" diye söz ediyor yazar. Özgün dilinde kadın ve erkek "O" için ayrı ayrı sözcükler bulunduğundan, kendi dilinde okusanız şak diye anlayacaksınız parkta yürüyenin cinsiyetini...

-Midye dolma ister misiniz ağbi?

sesiyle sıçradım yerimden. Kan ter içinde bir midyeci sırıtıyor. Midyeci falan değil tabii, midyeci kılığına bü-

rünmüş bir Hizbullah ajanı.

-İstemem teşekkür ederim.

-Çok taze.

-Sevmem.

-Benimkini yesen seversin.

-Sen de benimkini yesen, seversin!

-Hayır ağbi, yanlış anladınız...

-Çekil git başımdan.

Hizbullah ajanı midyeciyi yol ettikten sonra yeniden açtım kitabı. O, parkta yağmur altında yürümeyi sürdürüyor, gittiği yere gitmemesi gerektiğini düşünüyor ama ayakları onu oraya sürüklüyor... Birden midyeci aklıma geliyor. Hıyar herif! Tam sardırıyordum kitaba... O midyelerin içinde bomba vardı mutlaka, biraz sonra bir yerde patlatacaktır onu. Sabahtan beri hiç patlama olmadı zaten...

Nerden çıktığını anlayamadığım siyah helikopterler çevremde dolanmaya başladılar. Ödüm ağzıma gelirken bunların iri kara sinekler olduğu anlaşıldı, öd yerine geri indi. Eşşolusinekler, omzuma, ayağıma konarak rahatsız etmeye başladılar. Arı gibi sokuyorlar. El, kol sallayarak uzaklaştırdım onları...

Bu kez de sinekler böldü okumayı, bir paragraf geriden aldım. Birden okuduğum satıra kocaman bir kara sinek kondu, onu bir ikincisi izledi. İkinci sinek kitaba değil, doğrudan ilk konan sineğin üstüne

iniş yaptı. Bütün ayakları oynamaya başladı sineklerin, tam okuduğum satırın üstünde uzun bir fuhuşa geçtiler. Üremenin kaygan huzuru ve bu huzurun verdiği kendinden geçmişlik içindeler. Şak diye kapatsam kitabı, üreyelim derken ölecekler salaklar...

Nasıl ki güneş bir düzeneğin merkezidir, yani bize öyle öğretilmiştir ve gezegenler onun çevresinde dolanırlar, bedenimizdeki organlar da böyledir. Onlardan biri asaldır, diğerleri ona bağımlıdır. İlk zamanlar insan bedenine hükmeden bu organın beyin olduğu düşünülüyordu. Ardından herşeyin başı kalbimizdir, bizi yönlendiren odur düşüncesi öne çıktı. Bedenimizin yöneticisinin cinsel organımız olduğu çok sonra anlaşıldı.

Tabiat Ana'nın ruhunda bir üreme saplantısı olduğu kesin. Zaten bu yüzden ona bu isim verilmiş, yoksa Baba Tabiat demek daha kolay ve akla yatkın. Ve onun bu saplantısı hepimizin içinde bilinçaltı olarak var.

Düzüşken sinekler, birbirlerinden kopmadan bir havacılık gösterisi yapar gibi, biri öbürünün içinde, birlikte havalanıp daha zula bir yere kondular, eni konu üremeye koyuldular.

Bilinçaltımın, üstünü hızla tokmaklamasıyla sarsıldım. Denizden üstsüz bir kadın çıktı, bir düş gibi bana doğru yaklaşıyor. Kitap elimden düştü, içine

kum doldu. Ben kitabı toparlarken, üstsüz kadın üstüme sular sıçratarak geldi, yanımdaki, plaj görevlisi kılığındaki teröristin "şeklonk" diye adlandırdığı; "yatbana" çağrışımlı deniz kıyısı beyaz uzun oturma sandalyesinin üstündeki mavi havluya sırtüstü serildi. Şaşkınlık içinde kitabımın kumlarını temizledim ve yeniden başladım okumaya.

Üçüncü sayfada kitabı tek gözle okuduğumu, öbür gözümle yanımdaki kadının memesinin ucundan süzülen suları incelediğimi farkettim. İlk üç sayfada okuduklarımı düşündüm, aklımda hiç bir şey kalmamıştı. Belleğimin coğrafyası karmakarışmıştı. Kitabı kapatıp yere bıraktım, bir sigara yaktım. Kadının memelerine bakakaldım.

Memeli hayvan olarak yazarlar da ikiye ayrılırlar, uzun uzun düşünüp yazanlar ve düşünmemek için yazanlar. Düşünmemek için yazmak çok aptalca değil, bir tedavi biçimi ve fakat düşünmemek için yazanın yazdığını okumak çok salakça! Zaten kimse okumak için kitap almıyor, kitapçı gezmek, kitap kurcalamak, kitap alırken görülmek, o kitabı herkese göstererek, bakın ben kitap aldım tavrıyla geze geze eve getirmek, evde bir kenara atmak, ilerleyen zaman içinde kitaplık zengin dursun diye başka bir kitabın yanına yerleştirmek, çok yapılan şeylerden. Kitabı okumak, ağır iş.

-Tatilde misiniz?

diye yalakça sırıttım kadına. Kadın da sırıttı:

-Hayır. Görevliyim. Birazdan bir patlama olacak!

BAHÇENİN KAVUNU

Pazardan, manavdan alınan kadar büyük değil, ama olsun bahçenin kavunu, çekirdekten yetiştirmişim ben onu. Hormon mormon yok. Pek yuvarlak değil, çünkü tam gelişeceği noktada bir kayaya çatmış, su kabağıyla maymun kıçı arası bir biçimde gelişmiş. Kavun dediğin ille yuvarlak olacak diye bir kural yok. Kaç gündür sıvazlıyorum, pandikliyorum onu. Kıçını kokluyorum. Biraz daha su verebilsem, daha da büyüyebilirdi. Fakat su işi bayağı bela. Beşyüz metre ilerde bir kaynak var, ordan bidonla su taşınacak. Gitmesi, gelmesi bir kilometre. Kimi gün deli gibi taşıyorum, kimi gün üşeniyorum; yarım bidon suyum kalmış, rakının suyunu kavuna verecek değilim ya, diye düşünerek sulamayı pas geçiyorum.

Bu akşam o kavunu kesmeye ve bir ufak rakıya arkadaş etmeye karar verdim. Kıçı bayağı yumuşadı kavunun, kes-benisi geldi yani. Tam zamanı, saldırgan düşüncesinin de dürtüsüyle, zart diye kopardım onu sapından, getirip koydum masa olarak kullandığım kayanın üstüne. Önce ortasından ikiye

böldüm, burun delen bir güzel kavuniçi koku yayıldı ortalığa. Eğilip kokladım kavunu, baş döndüren bir koku. Hemen küçük bir parça kesip attım ağzıma, tadı olağanüstü. Göğsüm kabardı. Bu üst düzey kavunu, ben yetiştirdim duygusu ruhumu sardı.

Rakımı koydum, bir fırt aldım. Kavunumu özenle soyma işine koyuldum. Biraz fazla çekirdekli, ama olsun, çekirdeklerini korumalı, kurutup saklamalıyım, gelecek yıl hepsi birer kavun olacak o çekirdeklerin. Daha büyük bir parça kavun kesip attım ağzıma. Böyle bir şey olamaz. Sanki hayatımda hiç duymadım böyle bir tat. Bu ne özgün kavun böyle! Kendim yetiştirdiğim için mi, böyle bir duyguya kapılıyorum? Plastik boyasal sentetik bir duygu değil ki bu, tat olarak damağımda, koku olarak burnumda hissediyorum, yok böyle bir olay, daha önce böyle bir kavun hiç olmadı... Bahçenin kavunu, bahçenin domatesi, bahçenin maydanozu biçiminde gelişen "bizim bahçenin kompleksi" diye bir ruhsal rahatsızlık da var tabii... Ama benim durumum öyle hastalıklı bir konum değil, kavun çok acayip...

Hava kararda, pıtırak yıldız oldu gökyüzü. Dağın ardından zart diye çıktı ay. Gökte ay oldumu çok keyifli oluyor burası, yoksa zifir karanlık, rakı bardağını göremiyorsun. Sürekli el feneri yakmak zorunda kalıyorsun. Ona da pil dayanmıyor.

Yalnız yaşamanın güzel tarafları var elbette ve fakat belirli bir suskunluğu ve konuşma gereksinimini de beraberinde getiriyor. Yoksa durup dururken, kavunla ya da rakı bardağıyla konuşmanın ne âlemi var? Üstelik yanıt vermiyorlar. Yalnızlık hem çok güzel, hem de bir hastalık. Şimdi şurda karşımda biri otursa, onunla bölüşsek biz bu kavunu, rakıyı ve gökyüzünü, benim kavun kabuğuyla konuşmama, ona;

-Ey kabuk, biliyor musun ki sen bir küçük çekirdeğin dış zarıydın....

dememe gerek kalmayacak.

Seneye domates de ekerim ben. Hıyar da ekerim. Değişik şeyler konuşacak ürünlerim olur mı sanda. Bütün gece hıyar gibi kavunun kabuğuyla konuşmak zorunda kalmam yani... Gelecek yıl ekeceğim domateslerin, hıyarların şerefine kaldırdım kadehimi, ayla, yıldızlarla ve yıldız kompleksli uydularla tokuşturdum...

Karıdan ayrılmam iyi oldu, bu kesin. Çünkü kavun kabuğuyla anlaştığın gibi anlaşamıyorsun karıyla. Bir de şu var, karı kısmı kavun kabuğu kadar suskun olmuyor.

Bahçemin kavunu diye söylemiyorum, kavun çok acayip, ağızda eriyor kokusu ağıza siniyor, bıyığa siniyor, sakala siniyor, kulağa siniyor, kıçının deliğine kadar sinebiliyor, elini nereye sürdüğüne bağlı ola-

rak.

Belki bu dağ başına yerleşmem saçma oldu... Ama çok kafa dinlendirici. Komşu yok, bakkal yok, bar yok, disko yok... Benden başka hiç kimse yok yani... Müthiş bir vâdiye bakıyor tek odadan ibaret evim. Ev değil aslında, köylülerin hayvan otlatmak için dağa çıktıklarında barındıkları bir sığınak. Kapısı, bacası yok. Köy çok aşağılarda. Burdan köye inen bir keçi yolu var. Zaman zaman ordan köye inip bakkaldan alış-veriş yapıyorum, ülkenin genel durumu hakkında bilgi alıyorum. Hâla, Ecevit mi başbakan? Dolar kaç para oldu? Rakıya gene mi zam geldi? Yapma yahu!

Dağda sinek, sivrisinek gibi haşarat yok. O bakımdan çok iyi. Yılan ve akrep çok fazla. Önceleri ürküyordum, sonra muhatap olmamaya başladım. Sen onlarla çok ilgilenmezsen onların da, ağbi ille seni sokmam lazım diye bir dertleri yok. Çok korktuğun durumlarda hiç korkmuyormuş gibi yapacaksın. Hiç aklına getirmeyeceksin korkuyu, o zaman, o kadar çok korkmuyorsun. Uyku tulumunda yatıyorum zaten, fermuarı sonuna dek çekiyorum, iğne deliği gibi bir yerden nefes alarak uyuyorum. Uyurken beni sokmaları söz konusu değil. Gündüz karşılaştığımızda bana saygılılar, çünkü benim de onlara karşı bir terbiyesizliğim yok. Önceleri ben onları, onlar beni yadırgadılar, sonra alıştık birbirimize, onlar da beni,

bu da dağımızın böyle bir deli ağbisi demek ki, diyerek kanıksadılar. Selamlaştığım yılanlar var, boru değil bir buçuk yıldır burdayım.

Kavun muhteşem. Bir parça daha kestim, tam ağzıma götürürken yere düştü. Aç misafir geliyor demek ki! Sofrada lokma yere düşünce, eskiler öyle derler... Kimi eski inançlar da çok saçma, bana burda kim misafir gelecek? Ne misafiri? Kelimenin tam anlamıyla dağın başındayım. Büyük bir parça kavun kesip attım ağzıma, ağzımın içinde dolaştırarak, derin nefesler alarak lezzetini sindirmeye uğraşıyorum. Ağzımı şaplatıyorum. Şaplatma ağzını, diyecek kimse yok. Ayrıca şaplatır şaplatırım. Kavunun kokusu genzimi sarmışken pat bir fırt rakı atıyorum, anason kokusu bir kavun bulutundan süzülerek iniyor gırtlağıma.

Birden gün doğmuş gibi aydınlandı ortalık, ne olduğunu anlayamadan da, üç metre ilerime gökten kocaman bir ışık topu düştü, kendi etrafında topaç gibi dönen ışık topunun içinden bir uzaylı çıktı. Boyu bir metreden kısa, kolları, bacakları var, kafası tepesi çok sivri bir piramit biçiminde ve kocaman. Ağız, burun, kulak gibi teferruat yok. Göz çukurlarında ceviz büyüklüğünde iki tane ampul var. Bana doğru iki adım attı, sonra durdu. Bombok oldum. Önce içimi acayip bir korku sardı, ancak korkumu belli etmeyerek, çok sakin el sallayarak, gülümseyerek:

-Merhaba uzaylı kardeş! Hoşgeldin!

dedim. Onun üzerine, o da koluyla bir işaret yaptı, bana doğru yürümeyi sürdürdü. Ayağa kalktım, dostça elimi uzattım. O elini uzatmadı, el sıkışamadık. Belki de uzayda el sıkışma, sarılıp öpüşme gibi âdetler yok. Buyur ettim, oturttum. Bu dağ başında ilk kez misafir ağırlıyorum, ne yapacağımı şaşırdım.

-Kavundan buyur!

dedim, almadı. Boş boş baktı.

-Bahçenin ama!

diye, ısrar ettim. Sağ gözünü oluşturan ampul yanıp söndü. Bana göz kırpıyor herhalde, diye düşünerek ve sırıtarak ben de ona göz kırptım. Misafir beklemediğim için ikinci bir bardak yok. Onun rakısını termosun kapağına koydum, kadeh kaldırdım, o da eliyle termos kapağına dokundu. Elinden elektrik çıktı, termos kapağı anında eridi, içindeki rakı kayanın üstüne döküldü, dökülen rakı yeşil bir gaza dönüşerek uçup gitti. Rakısını yenilemeyi önermedim. Ne önerecekmişim, rakı içmeyi bilmiyor, allahın uzaylısı... Termosun kapağı da gitti.

-Ee, daha daha nasılsın?

dedim, muhabbet olsun diye. Sorumla hiç ilgilenmeyerek eliyle çevresindeki kayalara, taşlara dokunmaya başladı. Zemin etüdü yapar gibi bir hali var. Her dokunuşunda parmağından elektrik çıkıyor, dokunur

dokunmaz parmağını çekip gözüne sürüyor, gözü dediğim ampulde her seferinde değişik yanıp sönmeler oluyor. Deli herhalde! İnsanın delisi oluyor da, uzaylının delisi olmaz mı? Üzgün ve dalgın hali dikkatimi çekti;

-Bi derdin mi var? Anlat! Ferahlarsın!

diye, gülümsedim. Kollarını iki yana açıp gökyüzüne baktı, iç geçirdi. O da mı karıdan ayrıldı, nedir? Rakı içmediği için aramızda pek bir muhabbet olamadı, o da pek oturmadı zaten, sıkıldı, ışık topu oldu, uçup gitti.

O gittikten sonra aklıma geldi, keşke birlikte bir fotoğraf çektirseydik diye, çünkü yarın köye rakı almaya indiğimde köylülere;

-Dün akşam uzaylı bir arkadaş bana oturmaya geldi!

diyeceğim, hiç biri inanmayıp benimle dalga geçecekler.

BİR NASRETTİN HOCA ÖYKÜSÜ

Deli sıcak, yapış nem bir temmuz sabahı çıktım Efes Oteli'nden, alev esiyor denizden. Faytoncularla, atlarla, ayakkabı boyacısı ve bademciyle helalleştim, bastım gaza kırılmış ayağımla. Gene karmakarışmış İzmir'in trafiği, dışına çıkabilmek için bütün kenti dolandım. Uşak yoluna sapınca huzura erdim, sağdan sağdan, geze geze gidiyorum. Belirli bir hızda kalarak kırık ayağıma eziyet etmeden, pek frene basmak zorunda kalmadan, sağda, solda polis radarı keserek, bir karayolları müfettişi gibi ilerlemekteyim.

İkinci gidişim bu Akşehir'e. 12 yıl önce Konya üzerinden, Nasrettin Hoca'nın eşekle tırmandığı dağları aşarak ulaşmıştım, bu kez yukardan gidiyorum. Nasrettin Hoca şenliğinin sonuncu gününe yetişiyorum. İlk gittiğimde Aziz Nesin usta oradaydı. Onun huzurunda "Ferhangi Şeyler" oynamış, elinden ödül almış, elini öpmüştüm. Ödül töreninden sonra verilen yemeğe beni kimin götüreceği çok iyi kararlaştırılamadığı için, oyun sonrası eşyalarımı topladığımda, salonu kapatmak isteyen gece bekçisiyle yapayalnız

kaldığımızı farketmiştim. Ona, nereye yemeğe gidildiğini sormuştum. Adam da bana;

-Ne biliim ben? Ben burayı kapatıcam, senin çıkmanı bekliyom.

demişti. Beni unutmuşlardı! Sabaha karşı zar zor bulmuştum, Aziz Nesin ustanın da bulunduğu rakı sofrasını. Beni unutanlar gevrek gevrek gülerek;

-Seni boşver ağbi, biz geçen sene Aziz ağbiyi unuttuk!

diye kadeh kaldırınca, pek gülmeyen usta, o an gülmekten boğulacak gibi olmuştu...

Gırgır bir yer olarak kalmış aklımda Akşehir. O yıl her nedense Baykal Kent de, vardı olayların içinde. Devrisi gün ustayla kitaplarımızı imzaladık, ikimizin arasında oturup gazoz içti Baykal Kent, imza günü boyunca... Sanırım Erol Günaydın'ın peşine takılıp gelmişti. Erol ağbi, Nasrettin Hoca olarak eşekle dolaşıyordu, hocadan fıkralar anlatıyor, herkesle şakalaşıyordu. Göle maya çalıyordu...

Birden polis çevirmesiyle bastım frene. Sağa çekmemi işaret etti. O kadar dikkat etmeme rağmen radara yakalanmıştım. Baykal Kent'in o yıl Akşehir'e nasıl sızdığına kafa yorarken kaçırdım herhalde radarı... Bu yıl üçüncü yakalanışım. Beş kez yakalanınca, pat ehliyet gidiyor... Adım başı radar var... İndim, polisler beni tanıdılar, durumumu açıkladım:

-Bu gidişle Akşehir'e ulaşamadan kaptıracağım ehliyeti! Siz bu yöntemle piyasadaki ehliyet sayısını azaltarak bir çözüme mi ulaşmak istiyorsunuz? Nedir bu radarostrofobi?

Polisler allem ettiler, kallem ettiler, cezayı kesmek zorunda olduklarını belirttiler, ancak cezanın benim ehliyetime işlenmemesi için başka bir ehliyete kesebileceklerini belirttiler. Âmir olduğu anlaşılan:

-Yanında başka ehliyet var mı?

dedi.

Nasıl yani? Yanında başka ehliyeti olan tipler de mi var? Birden fazla ehliyet alınabiliyor mu? Ne demek istiyor bana polis?

-Nasıl başka ehliyet?

dedim.

-Yanında başka birinin ehliyeti falan yok değil mi?

dedi.

-Niye olsun?

-Hanımın ehliyeti, çocuğun ehliyeti de olsa olur.

Birden kafam çalıştı. Oğlan yurtdışında okuduğu için, ehliyetinde hiç radar cezası yok. Ben cep telefonundan onu arayıp, ehliyetinin numarasını alırken, polisler, radara girmiş kara kuru kamyoncuyla ilgilenmeye koyuldular. Oğlumun ehliyet bilgilerini bir kağıda not

ettim. Bu sırada kara kuru kamyoncu, kamyonunun yanına çekilerek beklemeye başladı. Ehliyet bilgilerini uzattım âmire.

-Gerek yok! Kamyoncunun ehliyetine yazdım senin cezayı!

dedi. E, iyi! Oğlana da ceza yazılmayacak yani. Güzel. Polis, 26 milyon rica etti. 30 verdim, üstünü vermedi. Ben de sormadım. Bana burda bir kıyak yapılıyor, 4 milyon, para üstü sormak gibi bir ayılığa gerek yok. Kamyoncunun ehliyetine kesilmiş makbuzu bana uzattı. Teşekkür edip ayrılıyordum ki âmir:

-Sakın bunu bir yerlerde falan yazma!

diye, uyardı beni.

-Hiç yazar mıyım?

diye gülümsedim, bindim arabaya, bastım gaza. Dikiz aynasında, kara kuru kamyoncunun polis arabasına yeniden yanaştığını gördüm. Ondan da bir para alacakları kesin, onun cezasını kime yazacaklar? Onunkini yazmayacaklar, ondan bahşiş alacaklar! Demek makbuz kesmeye de biliyorlar, ama bunu bana teklif edemiyorlar, ya bir yerde yazarsam, diye... Afyon ve Bolvadin'den geçerek ulaştım artık gölü kurumuş Akşehir'e.

13.yüzyıldan kalma bir ermeni kilisesinde oynandı 1435. "Ferhangi Şeyler" Akşehirlilere. Aynı akşam, Haluk Levent konseri var kentin bir başka köşe-

sinde. Nasrettin Hoca şenliğinin son günü. Kilise müthiş bir yankılamayla karşıladı bizi, her hece kubbeleri dolaşıp geri geliyor bir başka heceyle çarpışıyor havada, bu çarpışma sesi yankılanarak daha sonra söylediğin heceye çarpıyor. Yaka mikrofonuyla oynamanın daha uygun olacağını düşündüm. Sesi biraz kısarak, ses kolonlarını daha izleyiciye ve yere dönük olarak yerleştirip, bası kapatıp, tizi açıp en az kötü durumu bulduk. Taneleye taneleye konuşarak oynadım, gene de yarısı güme gitti oyunun.

12 yıl önce, Akşehir'de oynadığım "Ferhangi Şeyler", bir kapalı spor salonunda sergilenmiş ve akustik sorunundan ötürü gene söylenenin yarısı anlaşılamamıştı. Akşehirlilerin kaderi demek ki!

Oyunun perde arasında bir izleyici şöyle bir not gönderdi:

" *Ferhan Usta,*

Bu kilisenin son ermeni rahibine ne yaptık bilemiyorum, ama rivayet odur ki;

-Benden sonra bu sahneden kim konuşursa konuşsun, hangi dilde olursa olsun, ermenice yankılansın!

demiş. Usta, sen makineli tüfek gibisin, biz aşağıda ermeniceni çözmeye uğraşıyoruz. Biraz MESUT YILMAZ' lıyabilir misin? "

Sorun hızlı ya da yavaş konuşmakla ilgili de-

ğil. Sesli harfle biten sözcüklerin son hecesi uzun uzun yankılanıyor kilisenin kubbesinde. Sesli harfle biten sözcüklerin sonunda es vermeyerek, sert sessiz harflerle biten hecelerin sonunda es vererek, debelendim durdum, dinini sevdiğimin kilisesinde.

Oyundan sonra mihmandarım Ayhan'ın, nedense İstanbul plakalı arabasını izleyerek Hıdırlık denen yere geldik. Orada yemek yenildi, rakı içildi.

Geceyi Otel Kantarcı'da geçirdim. Kentin göbeğinde dandik bir otel. Yastıkların içine sanki taş doldurmuşlar, kafayı yastığa çarpınca acıyor. Bir çilekeşhanedeymişim gibi, bir yastıktan öbürüne kafamı vura vura uyudum. Gece düşümde ermeni papazı gördüm. Kilisede oturup, uzun uzun ermenice konuştuk. Ermenice bilmediğim için ne konuştuğumuzu anlayamıyordum. Ancak el kol işaretlerinden, arasıra tavanı göstermesinden, onun da akustikten şikâyetçi olduğu anlaşılıyordu. Sabahın köründe, çilemi tamamlamış olarak, çarşı gürültüsüyle uyandım. Odadaki telefon hiç bir yeri arayamıyor, nümeratörü yok. Çalarsa açıyorsun. Niye çalsın? Nasrettin Hoca türbesinden bana telefon edecek değil ya! Pencereden sarkarak otelin giriş kapısındaki tabeladan telefon numarasını okudum. Cep telefonumdan, uydu üzerinden Akşehir'i bularak otele telefon ettim:

-Alo? Otel Kantarcı mı?

-Evet efendim, buyrun!

-Ben 112 nolu odadaki müşterinizim, kahvaltı rica ediyorum!

Bir hapishane hücresini andıran karanlık banyoda duşumu yaptım. Kapı tıkladı. Kapıda genç bir çocuk, elinde bir tepsi, yanında başı bağlı genç bir kadın, onun da elinde bir başka tepsi. İki ayrı tepsiyle özenle getirilmiş bulunuyor kahvaltım, ancak ben giyinik değilim, belime doladığım beyaz havluyla açmış bulunuyorum kapıyı. Doğal olan da bu, odama kahvaltı getiren garsonu smokinle karşılayacak değilim ya! Ancak beni smokinle göreceğini düşünen, başı bağlı kadın, yarı çıplak halimi görünce hızla bağlı başını yana çevirip, elindeki tepsiyi garson çocuğun öbür eline tutuşturup, abdesti bozularak ve;

-Ayyy!

biçiminde bir hırıltı çıkararak, can havliyle kaçtı. Garson çocukla, her iki tepsiyi nereye koyacağımız konusunda uzun süre anlamsızca bakıştık. Çocuk da haklı, odada öyle bir yer yok. Tepsilerden birini pencerenin içine, öbürünü odanın genel alanını işgal eden yatağın üstüne koydum. Çocuğa bahşiş uzattım.

-Ne o ağbi?

-Bahşiş! Senin için.

-Yok ağbi! Sakın ha!

diyerek, parayı iterek, günaha girmiş gibi dehşet için-

de çıktı gitti garson çocuk.

Hızla ettim kahvaltıyı, çantalarımı toparlayıp saat 10.30'da indim lobiye. Gece rakı sofrasında, birdenbire akla gelerek kararlaştırılan kitap imza olayı için mihmandarım Ayhan'ın gelmesini, sigaralamaya koyuldum.

Önce Gülmece Parkı'na gidip bu yıl oraya dikilen büstümü göreceğiz. Akşehir Belediyesi böyle bir incelik yapmış. Kimi ustaların ve benim büstümü, bu yıl yapılan bir Nasrettin Hoca heykelinin çevresine dikmiş, oraya da Gülmece Parkı, demişler. Çok duygulandım. Doğduğum yer Çarşamba'da büstüm yok, Akşehir'de var! Heyecanla bekliyorum Ayhan'ı. Gülmece Parkı ziyaretinden sonra, hemen yanındaki kafeteryada, kitaplarımı imzalayacağım, saat 11.00-12.00 arası. Belediye hoparlörü bu konuyu, bas bas bağırıyor, uyandığımdan beri. Lobide, bir müzik grubu olduğu anlaşılan, belki de Haluk Levent'in orkestrası, genç bir grup, resepsiyona dayalı gitarların yanında yüksek perdeden tartışma halindeler. Antalya'ya gideceklermiş, bir an önce yola çıkmaları gerekiyormuş, biçiminde sinir yapıyorlar. İçlerinden biri, hâla lobiye inmemiş olan davulcuya ateş püskürüyor:

-Erken gidelim diyen kendisi... Ortada yok! Basıp gidelim, o arkadan otobüsle gelsin!

Gitarcı olduğu sanılan, uzun saçlı zayıf çocuk

ise daha katı:

-Bırakıp gidelim. Antalya'da davulcu yok mu ağbicim!

Uzun ve boş tartışma sonucu, davulcunun odasını telefonla aramaya karar veriyorlar. Resepsiyoncu çocuk, buradan odalara telefon edilemediğini söylüyor. Odalardan da, bir yere telefon edilemiyor. Zaten bundan da şikâyetçi olan müzisyen takımı:

-Odalardaki telefonlar ne boka yarıyor?

diye, şarlıyor.

-Hiç! Öyle koymuşlar işte!

diye, sırıtıyor Nasrettin Hoca'nın torunu resepsiyoncu çocuk.

-Odaya su istemek için, resepsiyonu aramak istesem n'apıcam?

diye, bas bas bağırıyor gitarcı olduğu sanılan ve esasen gayet sinirli, bir kulağı küpeli, uzun tırnaklı, uzun saçlı, zayıf çocuk.

-Pencereden sarkıp, otelin tabelasından otelin telefon numarasını ezberleyip, cep telefonundan, uydu üzerinden oteli arayacaksın! Hemen bu çocuk çıkıyor zaten!

diyerek, karışıyorum muhabbete.

-Evet, Öyle daha kolay!

diye, gene sırıtıyor Nasrettin Hoca'nın torunu resepsiyoncu çocuk.

-Peki lan Nasrettin Hoca'nın torunu resepsiyoncu çocuk, cep telefonu icat edilmeden önce n'apıyordunuz?

-Hiç! Müşteriler donla resepsiyona inip kavga ediyorlardı!

-Ama çocuğum, işletme olarak korkunç bir durum bu! Hâla müşteri bulabilmeniz çok saçma!

deyince ben, Nasrettin Hoca'nın torunu resepsiyoncu çocuk, gene aynı sırıtkanlık içinde:

-Bizim pek müşterimiz yoktur. Bizde ördek olur. Yanlışlıkla gelip kalan olur yani... Bir kalan bir daha kalmaz zaten. Siz meselâ, bir daha Akşehir'e gelseniz bu otelde kalır mısınız?

diyerek, feylesofça baktı gözümün içine.

On dakika gecikmeyle geldi mihmandarım Ayhan. Büstümü görmeye gittik. Büst bana benzemiyor değil, fakat ağız ve dişlerde bir sorun var; salak bir kişneme gözleniyor suratımda. Ortadaki, eşeğine ters binmiş, stilize ve başarılı Nasrettin Hoca heykelinin çevresini dolanan; Kel Hasan Efendi, Nejat Uygur, Erol Günaydın, Müjdat Gezen, Münir Özkul, Naşit Efendi, Dümbüllü, Kavuklu Hamdi Efendi büstlerini inceledim tek tek. Kimsenin ki kendine o kadar benziyor değil. Ancak başarısız denemez, yetkililerin ismini anımsayamadığı ve fakat Karadenizli olduğunu belirttiği genç heykeltıraş, bulabildiği fotoğraflara bakarak

yapmış bu büstleri. Aslolan böyle bir şeyin düşünülmüş, düşünülmekle yetinmeyip, gerçekleştirilmiş olması. Üstelik ortadaki Nasrettin Hoca heykeli, hocanın kendisine ne kadar benziyor acaba? Yurdumuzun dört bir yanındaki Atatürk heykelleri, birbirlerine hiç benzemeyerek kime benziyorlar? Sarıldım büstüme, fotoğraf çektirdim.

Gece birdenbire, rakı sofrasında akla gelen imza günü, sönük geçti. İmza olayının en renkli tipi, İş Bankası'ndan emekli Manyak Tahsin bey! Akşamki oyunda bana çakmak veren adam. Çakmağın üzerinde, sarı kırmızı bir Galatasaray amblemi olup yanında da "Akşehir Galatasaraylı Taraftarlar Derneği" yazılıydı. Çakmağın öbür tarafındaysa; bir sarı-lâcivert, bir de siyah-beyaz futbol topu resmi bulunuyordu. Bu da, rakip takımlarla barış ve kardeşlik havasında olunması gerektiğinin simgesiymiş. Bunları uzun uzun ve kopuk cümlelerle açıklamıştı oyun sırasında. Kendisiyle çakmak alış-verişi yaptığımız doğaçlama muhabbetimizin bir yerinde;

-Manyak mısınız beyfendi?

demiş ve alkış almıştım. Kendisi o alkış sırasında, bana sinirle:

-Aynen iade ederim!

demiş ve fakat alkışın içine konuştuğu için dediği ne izleyici, ne de benim tarafımdan duyulmuş değil! Bu-

nu belirtmek ve konuyu tartışmak üzere, manyak olmadığını kanıtlamak için, sabahtan beri manyak gibi beni arıyormuş. Otele gitmiş;

-Şimdi çıktı!

demişler. Hızla, Gülmece Parkı'na gitmiş;

-Fotoğraf çektirdi, şimdi gitti!

demişler.

Gözü dönmüş olarak manyak gibi girdi, kitap imzaladığım kafeteryaya. Oturdu masama, kendisinin İş Bankası'ndan emekli olmuş, Akşehir'de tanınan bir kimse olduğunu, manyak olmadığını, herkesin huzurunda kendisine böyle bir şey söylememin ne kadar yanlış ve abes olduğunu, kopuk cümlelerle ortaya döktü. Bayağı alınmış. Bunun bir şaka olduğunu belirttim. Şakayı Nasrettin Hoca'nın torunları da kaldıramayacaksa, kimin kaldırabileceğini sordum. Masayı çevreleyenler gülüştüler.

Tahsin beyle aramızdaki buzlar çabuk eridi. O çakmağı, ısrarla bana hediye etti, bununla da yetinmeyip bir koşu evine giderek, bir şişe yıllanmış kalecik karası şarap getirdi. Kitabımdan aldı, imzalattı, yolda kaybolmamam için harita getirdi. Ben de ona, karayolları haritasını imzalattım. İmza günü, daha derin bir anlam kazandı. Birlikte, sarmaş dolaş, fotoğraf çektirdik, neredeyse zar zor ayrıldık birbirimizden Manyak Tahsin beyle.

Manyak bir yer bu Akşehir, buradan bir Nasrettin Hoca çıkmaması, çok şaşırtıcı olurdu!

Dinar, Tavas, Acıpayam üstünden, karıma ve kızlarıma Acıpayam sepetleri alarak indim Denizli'ye. Ordan Yatağan, Milas, işte Torba sapağı.

Torba'da arkadaşımız Çiğdem'in kızının yaş günü akşam yemeğine ulaştım, güneş batmadan. Aileme kavuştum. Yemek boyunca karşımda oturan adamı Besim Tibuk sanarak muhabbet ettim. Yemek sonunda, adamın Besim Tibuk olmadığı anlaşıldı. Ancak adam konuya alışkın;

-Demin buraya girerken de birisi "Hoşgeldiniz Besim bey!" dedi.

diye liberal liberal gülümsüyor. Besim Tibuk'a, müthiş benziyor. Hatta denilebilir ki, Besim Tibuk kendisine bu kadar benzemiyor. Büstü yapılsa, kendisine bu denli benzemez. Belki de adam Besim Tibuk, bizimle dalga geçiyor. Her ihtimale Kadıköy, ayrılırken;

-İyi akşamlar Besim bey!

diye sıkıyorum elini, bir yanlış yapmamak için; ya adam Besim Tibuk'sa?

KAN DAVASI

Dikiz aynasına baktı, arabanın dikiz aynasının olmadığını farketti. O da, yolu molu, onu bunu dikizlemeyi saçma buldu. Yoldaki diğer araçlar onu görüyor ve ona göre davranıyordu zaten, onun ayrıca yolu dana gibi uzun uzun incelemesine, sağı solu kerterizlemesine gerek yoktu. Yolun nesini inceleyeceksin zaten, öndekinin peşinden gideceksin işte, herkes aynı yere gidiyor.

Sağ ve sol ceplerinde sigara arandı. Sigarayı bıraktığını anımsadı. Ceplerini deli gibi kurcalamaktan vazgeçti. Torpido gözünde zula sigara var mıdır acaba, diye düşündü. Ama madem sigarayı bırakmıştı, torpido gözünde zula paket olup olmamasından ona neydi? Olsa da içemeyecekti zaten. Torpido gözüne bakmaktan vazgeçti. Derhal torpido gözünü açtı. Hayır, orada da sigara yoktu.

Yeşil ışık turuncu oldu, kırmızı oldu, frene basmak üzere freni arandı, arabanın freni yoktu. Zart diye, geçti kırmızı ışıkta. Arabanın freni olmaması salak bir durum. Nasıl durulacak? Her kırmızı ışıkta du-

rulacak diye bir şey yok tabii de, ama ille durulması gereken bir durum olduğunda, n'apılacak? Pek o durumda kalmamaya bakmak lazım. Benzin bitince, ister istemez durur zaten. Nerde dururşa, orda inersin. Her kasabada kasap vardır.

Benzin göstergesine baktı. Depo dolu gibiydi.

Dört tane zürafa, aralarında şakalaşarak, seğirterek, karşıdan karşıya geçti. Son zürafa, son anda sıçrayarak zor kurtuldu arabanın önünden.

-Yavaş ulan, dana!

diye, bağırdı arabanın arkasından, şarampole yuvarlanan zürafa.

-Avrupa topluluğuna gireceğiz diye, köre, topala ehliyet veriyorlar!

diye, hışımla başını salladı önde giden zürafa. Direksiyondaki bunları duymadı. Duysa, çok şaşırırdı. Zürafa konuşur mu ulan?

Bir motosiklet arkasından gelen kamyona çarptı. Çarpacağı belliydi. Hem kamyondan hızlı gidemiyor, hem kamyonun önünde kelebek gibi dansediyor. Daha saçma olan, kamyonun ona çarpması gerekirken, onun kamyona çarpmayı başarması. Gerçek bilim-kurgunun önüne geçiyor, onu aşıyor, bilim-kurgu öyle apışıp kalıyor. İyice sola kırdı direksiyonu, motosikletin çarptığı kamyona ve o sırada yola atlayan kamyon şoförü deveye teğet geçti.

-Hösst ulan deve, öyle atlanır mı yola?
diye, söylendi.

Şehrin dışına çıkmış, deli dana gibi gidiyordu. Üç şeritli yol, oldukça sakindi. Sağ şeritte, kimi kamyonlar gözlense de, bunlar kimi zaman birbirlerini geçmek için yarışırcasına bir süre yanyana giderek iki şeridi işgal etseler de, sol şerit bomboştu.

Bir süre hiç bir şey düşünmeden, geviş getirerek yol aldı. Bir kasabaya iki kilometre kala benzini bittiğinde güneş batmak üzereydi, araba kendiliğinden durdu. İndi arabadan dana. Dört nala kasabaya yöneldi.

Şirin bir kasabaydı. Çevreyi koklayarak hemen buldu şehir meydanındaki kasap dükkanını ve hızla girdi içeri.

Hangi kasabada olursa olsun, kasaba sinirle giren bir dana, kasabı da şaşırtır. Hem birazcık ürkütür. Danalar Sendikası'ndan gelmiyor ya bu hayvan. Üstelik kasapların sendikası yokken danaların sendikası olamaz ki. Bu dananın kasap dükkanına böyle burnundan soluyarak dalması, mutlaka bir kan davası öyküsü. Ben kasap olsam iki kaşının arasına saplarım bıçağı. Al sana kan, işte sana davası.

AKDENİZ'DE KARADENİZ DÜŞÜNCELER

Kızıl saçlı, orta boylu, çıtı pıtı, şen şakrak, çok şakacı bir kız Eleni. Başta rumca ve türkçe olmak üzere, altı dili şakır şakır konuşuyor. Dan diye geçiyor bir dilden öbürüne, Akdeniz'i çınlatan kahkahası. Yirmibeşinde var yok. Trabzon kökenliymiş. Pontus-Mitridat'tan kalma bir ailenin torunu. Ünye'den, anneannemin taş rum evinden, Pontüs'ten ve daha çok Mitridat'tan söz ediyorum ona. Kızıl, uzun saçları uçuşuyor yosun kokulu Akdeniz rüzgarında. Karadeniz'den konuşuyoruz, Akdeniz'in dalgasında dingilderken. Çok eski zamanlarda bir gün Trabzon'da parçalanmış aile. Bir yarısı kuzeye, Gürcistan'a göç etmiş, öbürleri güneye, Atina'ya gelip yerleşmişler, orada doğmuş Eleni. Fakat işin içinde mutlaka bir gürcülük var ki, gürcüceyi de ıslık çalar gibi şakıyarak, insana birden sanki Gürcistan'daymışız duygusu veren bir rahatlık ve çabuklukla konuşuyor. Zaten kuzeydekilerle kopmamış bağlar, Gürcistan'a gidip geliyormuş. Pasaport, vize ve sınırlar kavramını çok saçma buluyor Eleni:

-Türkler, gürcüler, rumlar, hepimiz kardeşiz yani!

Yunan karasularıyla, bizim karasularımız içinde zig zag çizerek gidiyor gemi. İkidebir sınır ihlali oluyor, çünkü arap saçı gibi türk-yunan deniz sınır çizgileri.

-Kim çizdiyse bu sınırları, epey uğraşmış valla!

diyerek, bir kahkaha daha patlatıyor. Eleni'nin kahkası Akdeniz'in dalgaları üstünde sekerek, bizim kıyılara vuruyor.

Sıcak bir ağustos günü. Bodrum'dan Rodos'a gidiyoruz, karım ve kızlarımla. Yeni başlayan, vizesiz günübirlik gezilerden birine, bu seferleri düzenleyen yunan şirketinin davetlisi olarak katılmış bulunuyoruz. Eleni gemideki yöneticilerden biri. Çok kalabalık değiliz, taş çatlasa yüz kişi. Yolculuğun ikinci saatinde, birbirine rastlamamış, selamlaşmamış kimse kalmıyor. Giderek ısınıyor herkes birbirine. Gemideki en renkli kişi; England. Giydiği beyaz fanilanın göğüs bölümünde iri, kırmızı harflerle "England" yazıyor, elinden hiç eksik etmediği cep telefonu ingiliz bayrağı kaplamalı. Sürekli sırıtan haliyle, hemen dikkatimizi çekti. Bir şey söylecekmiş, bir espri yapacakmış gibi bakıyor, ancak o espriyi yapmıyor, sırıtarak bakmasını sürdürüyor, küçük bir çocuk gibi sevinçli, esmer, tık-

naz, kabı kabına sığmayan, alnında derin bir yara izi olan genç adam. Kalın boynunda gümüşümsü, iri zincirli, iki memesinin arasına kadar sarkan ve o noktada bir madalyonla tamamlanan kolyesi var. Madalyon pırlanta taklidi "stras" adı verilen çok ucuz taşlarla süslenmiş. O bizlerin bunları pırlanta sandığımızdan çok emin olarak kolyeyi fanilanın üstüne çıkartmış, daha çok dikkat çekmesini sağlamak için göğsünü kabartıyor. Sanki bir olimpiyat madalyası gibi taşıyor onu. Bayrağımızı göndere çektirmiş bir sporcu kasılganlığı veriyor ona, pırlanta sandığımızı sandığı gümüşümsü kolye.

Bana anlattığı uzun hikayeden, yıllar önce Bodrum'dan Kos adasına kaçtığını, türlü maceralarla İtalya'ya gittiğini, oraya ayak basar basmaz pasarportunu yırttığını, İtalya'dan kimilerinin yardımıyla önce Almanya'ya, daha sonra İngiltere'ye geçtiğini, oraya yerleştiğini, iki yıl sonunda ingiliz vatandaşı konumunu kazanacağını öğrendim.

-İş Türkiye'den çıkana kadar ağbicim. Çıktıktan sonra, gerisi kolay. Yalnız Türkiye'den çıkar çıkmaz yırtıp atıcaksın ay-yıldızlı pasaportu. Buyrun, ben geldim ağbicim, durumu.

Sabah biralarından, uzolara, viskilere geçiyor uzun yolculuğun Akdeniz bakıcıları. Herkesin elindeki değişik bardaklar güverteyi geziniyor, onları gezdi-

ren ellere pis bakarak. Bardakların dili olsa, konuşsalar:

-Hiç de güvertede bardak gezdirmenin zamanı değil!

diyecekler. Yarısını içemeden, öbür yarısı güverteye dökülüyor içkinin. Ayakta durmak gayet zor, bardak tutmak, hatta içinde sıvı barındırmak, söz konusu değil.

Bizi bu geziye davet eden Alina'yla tanışıyoruz. Hem rum, hem türk. Bu vizesiz ziyaretlerin iznini, uzun uğraşlardan sonra alan, her iki hükümeti ikna eden, bu gezileri düzenleyen genç, cerbezer bir kadın. Anneannesi türkmüş, dedesi rum. Büyükada'da bir köşkleri varmış, satıp gitmişler. Alina'nın bütün derdi; o köşkü geri alabilmek. Parası var, pulu var, kaç paraysa verecek, anneannesinin gençliğini, kendi tarihini geri alacak. Gitmiş, bulmuş Büyükada'daki köşkü, tanışmış yeni ev sahipleriyle. Ne güzel insanlar! Aynen korumuşlar köşkü ve öyle güzel karşılamışlar ki Alina'yı, pek şaşırmış.

-Burası sizin köşkünüzdür, ne zaman istersenız buyurun! Misafir olan biziz!

demişler. Gözleri yaşarmış, onlara köşkü satın almak arzusunu söylemeye utanmış Alina.

İkidebir sınır ihlal etmeyi sürdürerek, bizim Sömbeki dediğimiz, Simi adasının çevresini dolana-

rak ulaşıyor Rodos limanına gemimiz. Demir atılıyor, iskele indiriliyor ve fakat bir türlü gemiden inmemize izin verilmiyor. Yapılan bir anonsla bay Lut resepsiyona çağırılıyor. Kös kös gidiyor England. Böylece adının Lut olduğunu öğreniyoruz. Polisin onu gemide, yarım saat kadar sorgulamasından sonra, onunla birlikte adım atıyoruz Rodos'a.

Günübirlik vizesiz bir ziyarette, yunan polisinin haklı korkusu, kimi tiplerin akşam gemiye geri dönmeyerek Akropolis'te bir sigara yakıp, onu buraya getiren geminin limandan çıkışını tepeden sırıtarak izleyip Rodos kapısından Yunanistan'a sızışı. Bu yüzden ciddi bir titizlik gösteriyorlar. Bu vizesiz günübirlik geziler başlamadan önce bir sürü türkün, yüzerek, kayıkla, jet-skiyle, sörf marifetiyle, Yunanistan'a sızışı sık yaşandığı için, gemiyle günübirlik gezi ayağına türklerin paşa paşa Rodos adasına ayak basması, elbette hassas ve narin bir konu.

Bizler, Rodos'un tarihi yerlerini gezmek ve bize anlatılan o eski taşların, yerlerinde durup durmadığını görmek, önlerinde fotoğraf çektirmek üzere limanda bizi bekleyen bir otobüse binerken, bay Lut gruba katılmayarak, elinde ingiliz bayraklı cep telefonuyla, Marin kapısından daldı eski Rodos kentine, surların ardında kayboldu. Peşinden kuşkuyla bakan Eleni;

-Korkarım adanın nüfusu, bu gün bir kişi daha arttı!

,diye güldü. Otobüsümüz hareket etti.

Öbür yunan adalarına oldukça benziyor Rodos. Su sorunu olmadığı için de, en yeşili. Zaman zaman, sanki Büyükada'dayız duygusuna kapılıyoruz, dev çam ağaçları arasından denizi bir görüp, bir gözden kaybederek kıvrılan yokuşlardan Akropolis'e tırmanıyor otobüsümüz.

Tarihin bize sözünü ettiği taşlar, anfi tiyatro, stadyum yerli yerinde duruyor. Rehberimiz gerekli ve gereksiz bilgiler veriyor. Hergün aynı şeyleri anlatmanın bunalımı da gözleniyor rehber çocukta... Eski çağlarda atletler çırılçıplak çıkarlarmış spor yarışmalarına, bu yüzden kadın izleyici alınmazmış stadyuma. Bir gün bir atletin annesi, oğlunu izlemenin merakıyla yanıp tutuşarak erkek kılığında sızmış stadyuma, ancak oğlu birinci gelince heyecanına yenilerek kadınca bir çığlık atmış, kimliği ortaya çıkmış. Bunun cezası ölümmüş ve fakat anneye bu ceza verilmemiş, çünkü o da Rodos'un en ünlü eski kadın sporcusuymuş, bu yüzden affedilmiş. Annenin ne gibi bir spor yaptığı, kadınların o sporları çıplak mı icra ettiği ve kadınlar arası yarışmaları erkeklerin izleyip izlemediği gibi, en merak ettiğimiz konularda bilgi vermiyor. Sıcaktan bunalmış durumda, terini siliyor. İçinde bulun-

duğumuz anfi tiyatronun, müzik dinletileri için yapıldığını söylüyor. Akılalmaz bir akustik, rehber çocuğun sanki yaka mikrofonu var... Nasıl cuk oturtmuşlar bu eski adamlar, bu muhteşem akustiği? Herhalde, önce kaba hesapla bir yere yapıyorlar tiyatroyu, bakıyorlar iyi değil akustik, az ileriye taşıyorlar o kocaman taşları... Olmadı, biraz daha yana kaydırıyorlar... Başka ne işi var ki eski adamların? Mutlaka deneye yanıla, bu kallavi taşları, küfrederek oradan oraya taşıyarak, bulmuşlar bu kusursuz ses düzenini. Çok emekle ulaşılıyor kusursuz işlere.

Akropolis'ten, surlar içindeki eski kente indik, ince işçilik örnekleri sergileyen kaleyi gezdik. Osmanlı kütüphanesini gezdik, Mimar Sinan'ın Süleyman Paşa Camii'ni gördük, adını adaya uzun zaman hükmetmiş Aziz Jean şövalyelerinden alan, zemini çok düzenli çakıl taşlarıyla kaplı Şövalyeler caddesinden indik aşağılara. Zizi isimli bir lokantaya çöreklendik. Zizi, frenkçede, çük demek. Ada, fransız turist kaynıyor. Lokantanın adını gören fransızlar kıkırdıyor ve nedense bu lokantayı yeğliyorlar. Israrla lokantanın adını taşıyan "Zizi special" salatasından istiyorlar. Garson bezgin, hiç hizmet edesi yok. Tıpkı bir türk garson gibi;

-Niye geldiniz? Bi de sizle mi uğraşıcam? duygularını bakıyor gözümün içine ve sünepe adım-

larla yanaşıyor masaya.

Göz açıp kapamadan geçti Rodos'ta zaman. Batıya devrildi güneş. Gemiye döndük. Yolcuların sayımı yapılırken, England Lut'un da aramızda oluşu herkesi şaşırttı. Ne biz, ne yunan gümrük polisi onun gemiye geri dönmesini beklemiyorduk. Gemiye dönüşünü en şaşkınlıkla karşılayan Eleni'nin:

-Aaa? Siz dönüşe de katılıyor musunuz?

sorusu, Lut'u bile güldürdü.

Hazret olmayan Lut, özgeçmişsel olarak karıma, bana anlattığından çok daha farklı bir öykü anlatmış. Borsacı olduğunu, İstanbul'da ayakkabı imalâthanesi bulunduğunu belirtmiş, Didim'de yeni bir yazlık ev satın aldığını açıklamış, bir ingiliz, bir de alman nişanlısı olduğunu, hangisiyle evlenmek konusundaki kararsızlığını dile getirmiş, galiba ingilizle evleneceğinin altını çizmiş.

Kızlarıma kendini Yunus, ismiyle tanıtmış. Onlara anlattığı hayat hikayesi, çok daha farklı. Polis olduğunu, Özel Harekat Dairesi'nde çalıştığını, sonra ayrıldığını söylemiş, muamma adam England.

-Özel Harekat Dairesi nedir baba?

diye, sordular kızlar.

-Çok özel hareketler yapan bir daire!

soyut yanıtıyla geçiştirdim soruyu.

Belki de bay Lut kendine, içine sinecek bir öz-

geçmiş uydurmaya uğraşıyor, herkese başka şeyler anlatarak, hangisinin karşı taraf için daha inandırıcı olduğunu inceliyor. Sonunda bu martavallardan sentez bir özgeçmiş uyduracak. Kendine yakışan, uygun bir özgeçmişin derin araştırması içinde.

Kıçüstünde uzo içiyoruz, hazret olmayan Lut'la.

-Niye senin ismin Lut?

sorusunu, pas geçiyor. Dikliyor uzosunu, göğsünü gererek, fanilasındaki "England" yazısını herkese göstermek endişesiyle. En gland Lut, başka gland yok!

-Çok yardımcı oluyorlar ağbi.. Her ülkede çok yardımcı olan insanlar var. İtalya'da da, Almanya'da da, İngiltere'de de, çok kişinin yardımını gördüm yani. diyerek, sırıtıyor.

-Doğal olan bu zaten lan hazret olmayan Lut, italyanlar, almanlar, ingilizler, biz hepimiz kardeşiz zaten. Şimdilik ufolarla akrabalığımız tartışmalı.

Ferhan Şensoy

7 Ekim 2001/Tarabya

"Aşk da bir spordur, özellikle iki taraftan biri istemediği zaman. Her iki taraf istemediğinde ortada sportif bir olay olmuyor zaten. Sadece arkadaş kalınıyor. Taraflardan birinin istemesi, diğerinin istememesi olaya sportif heyecanı, maç duygusunu, tribün tahriğini katıyor."

y

"Gökyüzü gergin. Su yüzeyi durgun. Tabak gibi bir ay gökyüzünde. Çatal, bıçak yok içinde. Yalnızca astronot ayak izleri gözleniyordu çevremizde dolanmayı iş edinmiş bu gezegenin yüzeyinde."

y

"Dikiz aynasına baktı, arabanın dikiz aynasının olmadığını farketti. O da, yolu molu, onu bunu dikizlemeyi saçma buldu. Yoldaki diğer araçlar onu görüyor ve ona göre davranıyordu zaten, onun ayrıca yolu dana gibi uzun uzun incelemesine, sağı solu kerterizlemesine gerek yoktu."

y

"Karıdan ayrılmam iyi oldu, bu kesin. Çünkü kavun kabuğuyla anlaştığın gibi anlaşamıyorsun karıyla. Bir de şu var, karı kısmı kavun kabuğu kadar suskun olmuyor."

ISBN 975-790

4. BASIM

9 799757 904099